

บทที่ ๒

องค์ประกอบของการพยากรณ์ตามหลักวิชาโหราศาสตร์ไทย

การศึกษาในบทนี้ จะเป็นการนำเสนอข้อมูลทางหลักวิชาโหราศาสตร์ ที่ใช้ในการพยากรณ์ การคาดการณ์ ความน่าจะเป็น ต่อบุคคลและสถานที่ โดยจะนำเสนอใน ๗ ประเด็น คือ (๑) ความหมาย และประวัติของโหราศาสตร์ (๒) ความหมายของการพยากรณ์และนักพยากรณ์ในวิชาโหราศาสตร์ไทย (๓) ประเภทของโหราศาสตร์ไทย (๔) องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบรอง และองค์ประกอบอื่นๆ ของการพยากรณ์ตามหลักวิชาโหราศาสตร์ไทย (๕) วิธีการพยากรณ์ตามหลักโหราศาสตร์ (๖) ตัวอย่างการอ่านดวงชะตา (๗) ประโยชน์ของการพยากรณ์ตามหลักโหราศาสตร์ไทย แสดงรายละเอียด ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

๒.๑ ความหมาย และประวัติของโหราศาสตร์

๒.๑.๑ ความหมายของโหราศาสตร์ โหราศาสตร์ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า **Astrology** มาจากภาษาละติน และกรีก คือ Astron (ดวงดาว) กับ Logia (ความรู้)^๑ รวมกันคือความรู้เกี่ยวกับดวงดาว ส่วนในภาษาไทย ตามพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน หมายถึงวิชาที่ว่าด้วยการพยากรณ์ โดยอาศัยการโคจรของดวงดาวเป็นหลัก^๒

พระยาบริรักษ์เวชการ อดีตองคมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และอดีตนายกสมาคมโหราแห่งประเทศไทยคนที่ ๓ (พ.ศ.๒๔๙๓-๒๕๑) ให้ความเห็นเกี่ยวกับโหราศาสตร์ไว้ว่า โหราศาสตร์เป็นวิชาที่ว่าด้วยการทำนาย และการพยากรณ์โชคชะตาของมนุษย์ และปรากฏการณ์ต่างๆ ของโลก โดยอาศัยตำแหน่งของดวงดาวต่างๆ เป็นเครื่องชี้ โหราศาสตร์ เป็นศัพท์สันสกฤต ตรงกับคำบาลีว่า อโหรรต แปลว่า “วิชาที่ว่าด้วยเวลา” ตามตำราพหุสชาติกาของท่านฤๅษี วราหมิหระ กล่าวว่า เป็นคำที่มาจากคำผสมสองคำคือ “อโห” และ “ราตรี” ซึ่งแปลว่า วันและคืน แต่ได้ตัดอักษรพยางค์แรก และพยางค์หลังออกเสีย จึงเหลือเพียงคำว่า “โหรา” มีอีกคำหนึ่งที่ใช้เรียกแทนโหราศาสตร์คือ “โซยติษศาสตร์” ซึ่งแปลว่า “วิชาที่ว่าด้วยแสงสว่าง” ในภาษาอังกฤษเรียกวิชานี้ว่า “แอสโตรโลยี” แปลว่า “วิชาที่ว่าด้วยการพยากรณ์ โดยอาศัยการโคจรของดวงดาวเป็น

^๑Anthony Philip Stone, *Hindu Astrology ; Myth, Symbols and Realities*, (India: India Select Book, 1981), p. 174.

^๒ราชบัณฑิตยสถาน, *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒*, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น จำกัด, ๒๕๔๖), หน้า ๑๓๑๔.

หลัก” ดังนั้น วิชาโหราศาสตร์จึงเป็นวิชาพยากรณ์ชนิดหนึ่งซึ่งอาศัยเวลา และตำแหน่งของดวงดาวในท้องฟ้าเป็นสำคัญ มิได้หมายถึง การพยากรณ์ด้วยวิธีอื่น เช่น การดูลายมือ การดูไฟ หรือ การดูด้วยวิธีนับเลข เป็นต้น

แผนภาพที่ ๑ วิชาที่ว่าด้วยดวงดาว

อีกประการหนึ่ง โหราศาสตร์ เป็นวิชาที่ต่างจากวิทยาศาสตร์ธรรมชาติอยู่บ้าง เช่น วิชาคณิตศาสตร์ก็ดี วิชาเคมีก็ดี หรือวิชาชีววิทยาก็ดี เหล่านี้เป็นวิชาที่มีกฎเกณฑ์และอาศัยเหตุผลประกอบ นำมาทดลองและพิสูจน์ให้เห็นประจักษ์โดยไม่ยากนัก ส่วนโหราศาสตร์นั้นเป็นวิชาที่ค่อนข้างลึกลับและยากแก่การพิสูจน์ และทดลองโดยวิธีเช่นเดียวกันกับการทดลองทางวิทยาศาสตร์ ด้วยเหตุนี้นักวิทยาศาสตร์ส่วนมากจึงยังไม่รับรองโหราศาสตร์เช่นวิทยาศาสตร์อื่นๆ อย่างไรก็ตาม โหราศาสตร์ เป็นวิชาเก่าแก่ที่สุดวิชาหนึ่ง ซึ่งได้ศึกษากันมาแต่โบราณจนถึงปัจจุบันนี้ และยังเป็นวิชาที่อยู่ในความสนใจของชนชาติต่างๆ ทั่วโลกไม่น้อย”^๑

อาจารย์ เทพย์ สาริกบุตร^๒ ให้ความเห็นไว้ว่า คำว่า “โหราศาสตร์” รับมาจากอินเดีย เกิดจาก “โหรา” ที่มาจาก “อโหราตร์” หรือ “อโหระตต” แปลว่า วัน และคืน กับ คำว่า “ศาสตร์” คือความรู้ รวมกันคือ “ความรู้เกี่ยวกับเวลา” เราสามารถกำหนดเวลาได้ ด้วยการอาศัยการเคลื่อนที่ของโลก ดวงอาทิตย์ และดวงจันทร์ ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่ถือกำเนิดมาบนพื้นโลกก็มี ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ดวงดาวพระเคราะห์ต่างๆ โคจรอยู่แล้วในระบบสุริยจักรวาลนี้ การอธิบายความเป็นมาของโหราศาสตร์ย่อมต้องกล่าวถึงความเป็นมาของดาราศาสตร์ด้วย

สรุป ความหมายของโหราศาสตร์ คือ วิชาที่ว่าด้วยการพยากรณ์ และการทำนายโชคชะตาของบุคคล รวมไปถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในเมือง ในประเทศ ในภูมิภาคต่างๆ ของโลก

^๑พระยาปริรักษเวชการ, หลักโหราศาสตร์ทั่วไป มูลฐานของโหราศาสตร์และประโยชน์ของการศึกษาโหราศาสตร์ มรดกแห่งโหรสยาม สมาคมโหรแห่งประเทศไทย, (กรุงเทพมหานคร: มิตรสยามการพิมพ์, ๒๕๓๕), หน้า ๒.

^๒เทพย์ สาริกบุตร, โหราศาสตร์ปริทัศน์ ภาค ๑, (กรุงเทพมหานคร: เกษมบรรณกิจ, ๒๕๑๑), หน้า ๓.

โดยอาศัย การโคจรของดาวพระเคราะห์ ณ เวลานั้นเป็นองค์ประกอบ โหราศาสตร์แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างธรรมชาติ ความเชื่อ และวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ดังที่ Thomas Moore อธิบายไว้ว่า

โหราศาสตร์ เป็นรูปแบบของจินตนาการที่เกิดจากธรรมชาติ และมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับชีวิตประจำวัน มันเป็นดั่งบทกวีที่ถูกนำมาใช้ในรูปแบบมุมมองของชีวิตบนโลก ซึ่งถูกกระตุ้นโดยการเคลื่อนไหวต่างๆ บนท้องฟ้า สิ่งต่างๆ เหล่านี้สามารถสะท้อนตัวตนในรูปแบบที่ไม่เป็นระบบเชิงสัญลักษณ์และจินตนาการ^๕

โหราศาสตร์ มีประวัติความเป็นมายาวนาน ในแต่ละ อารยธรรมที่ครอบคลุมในแต่ละพื้นที่ทั่วโลก การที่จะเป็นนักโหราศาสตร์ได้นั้น ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ทางด้านดาราศาสตร์มาอย่างดี เพราะการเรียนรู้วิชาโหราศาสตร์นั้น เป็นการเรียนรู้บทบาทและอิทธิพลของดวงดาว และระบบสุริยจักรวาลทั้งหมด ผู้วิจัยได้รวบรวม หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีการกล่าวถึงนักโหราศาสตร์ ที่เป็นนักดาราศาสตร์ด้วยหลายท่าน รวมทั้งร่องรอยของการศึกษาในศาสตร์แขนงนี้ พร้อมทั้งผลงานทางโหราศาสตร์ในแต่ละอารยธรรมได้ ดังนี้

๒.๑.๒ ร่องรอยของโหราศาสตร์ในแต่ละอารยธรรมที่สำคัญ

ร่องรอยของโหราศาสตร์ในแต่ละอารยธรรมที่มีปรากฏในประวัติศาสตร์โลก มีดังนี้

๑) อารยธรรมเมโสโปเตเมีย (Mesopotamia) เป็นดินแดนในแถบลุ่มแม่น้ำไทกริส-ยูเฟรติส (Tigris and Euphrates) เป็นที่รวมของชนหลายเผ่าด้วยกัน คือ ชาวบาบิโลเนียน (Babylonians) ชาวซูเมเรียน (Sumarians) ชาวอัสซีเรียน (Assyrians) และ ชาวเคลเดีย (Chaldeans) โดยเฉพาะชาวบาบิโลเนียน เป็นชนชาติที่มีความเจริญในด้านการศึกษา และอารยธรรมอย่างมาก มีการประดิษฐ์อักษรคูนิฟอร์ม หรืออักษรลิ่มบนแผ่นดินเหนียว มีการสร้างสวนลอยแห่งกรุงบาบิโลน มีสถาปัตยกรรมที่เรียกว่า “ซิกกูเรท” มีการศึกษา และสังเกตปรากฏการณ์บนท้องฟ้าอย่างจริงจัง จนสามารถสร้างปฏิทินกำหนดเวลาทางศาสนา ตลอดจน ฤดูเก็บเกี่ยวได้อย่างแน่นอน

^๕ Moore Thomas, *The Re-Enchantment of Everyday Life*, (London: CPA Press, 2010),

ในหนังสือดาราศาสตร์และอวกาศ ของประพันธ์ เกละกุล ได้กล่าวถึงเมืองบาบิโลนไว้ว่า “มีนักบวชชาวบาบิโลเนีย คอยสังเกตปรากฏการณ์บนท้องฟ้าอย่างจริงจัง ทั้งยังได้แบ่งดาวเป็นกลุ่มต่างๆ โดยกำหนดเป็นรูปสัตว์ คน หรือเทพเจ้าที่มีอิทธิพลต่อชีวิตมนุษย์ ความรู้ทางโหราศาสตร์ จึงเกิดขึ้นแพร่หลายทั่วไป”^๖

นอกจากนั้น ชาวบาบิโลเนียน ยังสามารถสร้างตาราง เพื่อตรวจสอบดวงจันทร์และเรียนรู้ที่จะทำนาย จันทรุปราคา ปฏิทินของชาวบาบิโลนในหนึ่งปีมี ๑๒ ส่วน และกำหนดความหมายในแต่ละส่วนเป็นชื่อทางโหราศาสตร์ สำหรับปฏิทินของชาวสุเมเรียน กำหนดไว้ว่า หนึ่งปีมี ๑๒ เดือน และมีเพียง ๓๕๔ วัน ในขณะที่ปีทางสุริยคติมี ๓๖๖ วัน เดือนของชาวสุเมเรียน แบ่งออกเป็น ๔ สัปดาห์ๆ ละ ๗-๘ วัน วันหนึ่งแบ่งเป็น กลางวัน ๖ ชั่วโมง กลางคืน ๖ ชั่วโมง ตกทอดมาจนถึงปัจจุบัน

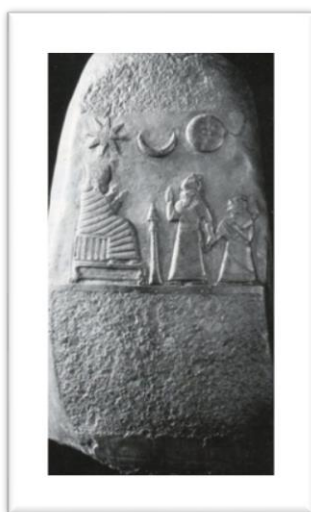
หลักฐานเก่าแก่ที่สุดที่แสดงถึง กำเนิดของโหราศาสตร์ ซึ่งศึกษาโดยนักโบราณคดีเมื่อปีพ.ศ. ๒๓๙๔ และพ.ศ. ๒๓๙๖ ของ Sir Henry Layard กับ Hormuzd Rasam ได้ค้นพบศิลาจารึกทำด้วยดินเหนียวที่ค้นพบได้จากซากห้องสมุดของกษัตริย์อัสซurbanipal (Ashurbanipal) ในเมือง Nineveh (Nineveh) ประเทศแอสซีเรีย (Assyria) ซึ่งเป็นประเทศเก่าแก่ ที่มีอายุอยู่ในช่วง ๒๖๙-๒๙๐ ปีก่อนพุทธกาล ศาสตราจารย์ Morris Jastrow แห่งมหาวิทยาลัยเพนซิลวาเนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้กล่าวไว้ในหนังสือชื่อ The Religion of Babylonia and Asscacia ไว้ว่า “ระบบจักรราศีทั้งปวงกำเนิดมาจาก โรงเรียนดาราศาสตร์บาบิโลเนีย” นักปราชญ์หลายคนยกย่องชาวบาบิโลเนียน ในความรู้ทางโหราศาสตร์ เช่น Diodorus Sicurus นักเขียนชาวโรมันได้เขียนเกี่ยวกับชาวบาบิโลเนียนว่า “ศาสนาจารย์ชาวบาบิโลเนียนในดินแดนแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ใช้วิธีผูกดวงชะตา โดยคำนวณตำแหน่งดวงดาวบนท้องฟ้าแล้วนำมาทำนาย” เป็นวิชาที่จะถ่ายทอดให้เฉพาะในหมู่ทายาทผู้สืบสกุล

^๖ ประพันธ์ เกละกุล, ดาราศาสตร์และอวกาศ, (กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๓), หน้า ๒.

ภาพที่ ๑ Babylonian Boundary stone, c.1120B.C.

The zodiac took many centuries to evolve, some of the signs, such as the Scorpion on this stone, being created by the Babylonians. British Museum, London.^๗

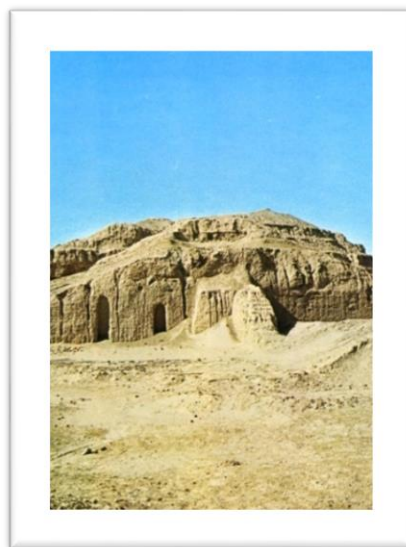

ภาพที่ ๒ Babylonian Boundary stone, c.1200 B.C.

Showing a king and his daughter before a goddess with Venus, the Moon and the Sun above.^๘

^๗Sandra Shulman, *The Encyclopedia of Astrology*, (England: published by The Hamlyn Publishing Group Limited, 1976), pp. 25-26.

^๘Op.cit

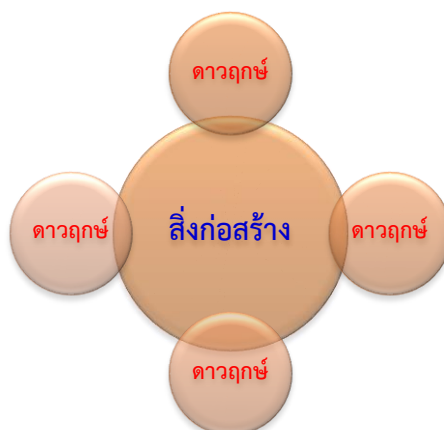
ภาพที่ ๓ The Ziggurat at Erech

สิ่งก่อสร้างที่แสดงถึงร่องรอยของโหราศาสตร์ คือ “ซิกูแรท” (Ziggurats) เป็นสถานที่ๆ ถูกสร้างขึ้นเพื่อเป็นการเชื่อมโยงระหว่างโลกมนุษย์ กับสวรรค์ มีการแทนที่ ดาวพระเคราะห์ในจักรวาลไว้ ตามข้อความที่นักประวัติศาสตร์กรีกโบราณได้บันทึกไว้^๙ อิทธิพลของโหราศาสตร์ในยุคเมโสโปเตเมียนี้ ยังอยู่บนพื้นฐานความเชื่อของปรากฏการณ์บนท้องฟ้า ว่าจะเป็นลางบอกเหตุที่ส่งผลต่ออาณาจักรและกษัตริย์ ยังไม่มีการนำมาใช้พยากรณ์ดวงชะตาบุคคลทั่วไป

ตัวอย่างบันทึก ที่พบในยุคอัครคาเดียน ประมาณ ๒,๓๐๐ ปี ก่อนคริสตกาล เป็นการบันทึกการปรากฏของ ดาวศุกร์ ณ ทิศตะวันออกในเดือน Airu โดยมีดาวแฝดใหญ่ และดาวแฝดเล็ก อยู่รอบดาวศุกร์ ทำให้แสงของดาวศุกร์ดูหมองลง กษัตริย์แห่ง Elam ล้มป่วย และสิ้นพระชนม์ลง นอกจากนี้ยังพบจารึกดาวศุกร์แห่ง อัมมิชูกา (Venus table of Ammizaduga) ซึ่งบันทึกดาวศุกร์ในช่วงต่างๆ อย่างเป็นระบบพร้อมลางบอกเหตุที่เกิดขึ้น ชาวเมโสโปเตเมียมีความเชื่อว่า ดาวฤกษ์ และดาวเคราะห์มีความเกี่ยวข้องกับเทพเจ้า โดยเฉพาะดาวศุกร์เป็นดาวที่ใช้ในการพยากรณ์มากที่สุดดวงหนึ่ง^{๑๐}

^๙ Francis X. King, *The Encyclopedia of Fortune telling*, (England: Published in Great Britain, 1988), p. 9.

^{๑๐} วรพล ไม้สน, “คัมภีร์สุริยยาตร์ ๒๕๕๒”, (กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสมาคมแห่งประเทศไทยในพระสังฆราชูปถัมภ์, ๒๕๕๒), (เอกสารประกอบการบรรยาย).

แผนภาพที่ ๒ ความสัมพันธ์ของดาวฤกษ์ กับการก่อสร้างของชาวบาบิโลเนียน

สรุปได้ว่า โหราศาสตร์ก่อกำเนิดในดินแดนเมโสโปเตเมีย ชาวบาบิโลเนียนมีความรู้ในการสังเกตการณ์เคลื่อนที่ของดาวพระเคราะห์ที่จะส่งผลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ ความรู้นี้ได้แพร่ขยายเข้ามาสู่อาณาจักรอียิปต์ซึ่งอยู่ใกล้ ชาวอียิปต์ได้พัฒนาความรู้เรื่องดาราศาสตร์ และโหราศาสตร์ไปพร้อมกัน เพราะชาวอียิปต์มีความโดดเด่นในเรื่องการก่อสร้างที่สอดคล้องกับตำแหน่งดาวฤกษ์บนท้องฟ้า

๒) อารยธรรมอียิปต์ ชาวอียิปต์โบราณ มีความรู้ทางด้านดาราศาสตร์เป็นอย่างดี มีการจดบันทึกในการวัดตำแหน่งของดวงดาว ตั้งแต่ประมาณ ๒,๕๐๐ ปีก่อนคริสตกาล และยังสามารถคำนวณได้ว่า ๑ ปี มี ๓๖๕ วัน แบ่งออกเป็น ๑๒ เดือน ๑ เดือน มี ๓๐ วัน ยกเว้นเดือนสุดท้ายมี ๓๕ วัน และยังพบว่าทุกๆ ๔ ปี จะมีวันขาดหายไป ๑ วัน^๑ ผู้ที่ให้ข้อคิดว่าชาวอียิปต์มีความรู้ในทางด้านดาราศาสตร์คือ ศาสตราจารย์ Judy Hall ที่เขียนไว้ใน งานเขียนชื่อ “The Astrology Bible” ว่า อารยธรรมอียิปต์ได้แสดงความก้าวหน้าผ่านแผนที่ดวงดาวบนท้องฟ้าในวัด ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสามารถของนักโหราศาสตร์ในช่วงต้น ที่สามารถทราบถึงเหตุการณ์ต่างๆ ได้กว้างไกลและลึกล้ำเกินกว่าขอบเขต ศักยภาพของกล้องโทรทรรศน์ในปัจจุบัน^๒ นอกจากนั้น ยังสังเกตเห็นดาวซิริอุส (Sirius) เมื่อขึ้นพ้นขอบฟ้าก่อนดวงอาทิตย์ ๑ ชั่วโมง จะทำให้น้ำในแม่น้ำไนล์ขึ้นสูงไปด้วย เวลาผ่านไป ๓๖๕ วันครั้ง ก็จะทำให้เกิดปรากฏการณ์ซ้ำอีก จึงทำให้ชาวอียิปต์คิดค้นปฏิทินสุริยคติ และกำหนดเดือนต่างๆ ตามจักรราศีที่ดวงอาทิตย์โคจรผ่านได้

^๑วรพล ไม้สน, “คัมภีร์สุริยยาตร์ ๒๕๕๒”, (เอกสารประกอบการบรรยาย).

^๒Hall Judy, *The Astrology Bible: The definitive guide to the zodiac*. (London: Godsfield Press, 2009), p.10.

ในราว ๓,๕๐๐ ปี ก่อนคริสตกาล ชาวอียิปต์ได้สร้างสิ่งที่เรียกว่า โอเบลิสก์ (Obelisk) หรือ เสาหินรูปสูงชะลูดขึ้นไปมีสี่ด้าน เงามแสงอาทิตย์ที่ تابลงมาและเคลื่อนที่ไป ทำหน้าที่คล้ายเป็น นาฬิกาแดด ซึ่งทำให้สามารถแบ่งวันออกเป็นสองครึ่งโดยถือเอาเที่ยงวันเป็นเกณฑ์ นอกจากนี้ โอเบลิสก์ ยังบอกได้ว่า วันใดเป็นวันที่กลางวันสั้นที่สุด และวันใดเป็นวันที่กลางวันยาวที่สุดในรอบปี โดยสังเกตจากเงาแดดตอนเที่ยงวันที่ยาวที่สุด และสั้นที่สุดของปี เป็นรากฐานในการคำนวณเวลาของ โหราศาสตร์ในระบบสุริยคติ คือ คำนวณจากเงาของพระอาทิตย์ ครั้นมาถึงราว ๖๐๐ ปีก่อน คริสตกาล ชาวอียิปต์ก็สามารถผลิตเครื่องมือดาราศาสตร์ที่เก่าที่สุดขึ้นมาได้สำเร็จ เครื่องมือนี้เรียกว่า เมิร์กเฮต (Merkhet) ใช้แบ่งช่วงเวลากลางคืนโดยดูว่าดวงดาวบางดวงโคจรผ่านเมริเดียน (Meridian) หรือจุดสูงสุดใด^{๑๓} นับเป็นความก้าวหน้าในทางดาราศาสตร์ของชาวอียิปต์อย่างมาก

สิ่งก่อสร้างที่เลื่องชื่อมากที่สุดคือ พีระมิด ซึ่งด้านทั้งสี่ของพีระมิด หันไปสู่ทิศหลักและ ทางเข้า-ออก สำคัญหันไปสู่ทิศเหนือ อันเป็นทิศที่ดาวเหนือ (ดาวทูบัน-Thuban) สถิตอยู่ การสร้าง พีระมิดของชาวอียิปต์มีความสอดคล้องกับตำแหน่งของกลุ่มดาวนายพราน มหาพีระมิดใหญ่ Khufu มีการใช้ตัวเลขทางดาราศาสตร์ กำหนดสัดส่วนของโครงสร้าง

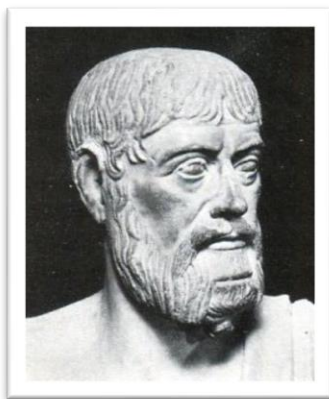
สรุป โหราศาสตร์มีผลต่อชาวอียิปต์ในด้านการศึกษา ตำแหน่งของดาวพระเคราะห์เพื่อ กำหนดปฏิทินเป็นการแบ่งวัน เดือน ปี ตามการโคจรของพระอาทิตย์เป็นหลัก เพราะมีอิทธิพล ที่ทำให้น้ำในแม่น้ำขึ้นสูง อันเป็นผลเสียหายต่อผู้คนในด้านเกษตรกรรม ไม่ได้ใช้ในการพยากรณ์ตัว บุคคล การศึกษาโหราศาสตร์ในอียิปต์มีบทบาทมากขึ้นในการแลกเปลี่ยนอารยธรรม กรีก และอียิปต์ ทำให้อียิปต์กลายเป็นสถานที่ศึกษาโหราศาสตร์ที่มีการสืบทอดความรู้ในด้านดาราศาสตร์ มาจากชาว บาบิโลเนียน^{๑๔}

๓) อารยธรรมกรีกโรมัน ในราวศตวรรษที่ ๑ และ ๒ โหราศาสตร์ได้แพร่เข้าสู่ประเทศ กรีก และโรมัน นักปราชญ์ในยุคกรีกโบราณ จะมีความรู้ทางด้านดาราศาสตร์อย่างดี เช่น Tales แห่ง Mitalus สามารถ คำนวณได้ว่า ๑ ปี มี ๓๖๕ วัน สามารถทำนายสุริยุปราคาได้ถูกต้อง แต่มีความเชื่อว่า โลกแบน ในขณะที่ Aristotle มีข้อพิสูจน์ทำให้เชื่อว่าโลกกลม และเป็นศูนย์กลางของเอกภพ นักปราชญ์อีกหลายท่านที่ได้ร่วมกันพัฒนาความรู้ทางดาราศาสตร์ให้ก้าวหน้า และรวมโหราศาสตร์ เข้าไว้ด้วย เช่น Phytagorus, Arristacus, Hippacus, Patolemy โดยเฉพาะนักปราชญ์ Patolemy ได้เขียนหนังสือที่เป็นรากฐานของโหราศาสตร์ในยุคปัจจุบันชื่อว่า Tetrabilos (เตตราบิโลส)

^{๑๓}ดร.วินัย พงศ์ศรีเพียร, วันวาร กาลเวลา แลนานาคักราช, (กรุงเทพมหานคร: ศักติโสภาคการพิมพ์, ๒๕๕๒), หน้า ๑๖.

^{๑๔}Sandra Shuman, The Encyclopedia of Astrology, p.36-37.

โดยอธิบาย ความสัมพันธ์กันของดวงดาวธรรมชาติของดวงดาว และการแบ่งดาวออกเป็นสุกเคราะห์-
บาปพระเคราะห์ เพศของดาวพระเคราะห์^{๑๕}

ภาพที่ ๔ Claudius Ptolemy (c.100-c.178 AD)

หนังสือเล่มนี้ ถือเป็นรากฐานของโหราศาสตร์ตะวันตก ในสมัยโบราณ ซึ่งนักโหราศาสตร์
ต้องศึกษา เป็นตำราที่มีคุณค่ามากสำหรับนักโหราศาสตร์ แบ่งออกเป็น ๔ เล่ม เล่มแรก กล่าวถึง
นิยามและคำศัพท์เฉพาะทางโหราศาสตร์ เล่มที่ ๒ กล่าวถึงธรรมชาติ คุณสมบัติของดาวพระเคราะห์
เล่มที่ ๓ อธิบายวิธีการของ Ptolemy ในการวางลัคนาของเจ้าชะตา และเล่มที่ ๔ เป็นวิธีการอ่าน
ดวงตามภพที่กำหนดขึ้นในดวงชะตา เป็นเรื่องราวของเจ้าชะตา หนังสือที่มีชื่อที่สุดของเขาก็คือ
The Almagest เป็นทฤษฎีทางดาราศาสตร์ ที่สำคัญมากที่สุดในยุคนั้น และได้รับการยกย่องมากใน
ยุคกลาง มีทั้งหมด ๑๓ เล่ม

เล่มที่ ๑ อธิบายพื้นฐานด้านดาราศาสตร์ที่เกี่ยวกับการพิสูจน์ว่าโลกกลม รวมไปถึงการ
อธิบายว่าเอกภพเป็นทรงกลมด้วย

เล่มที่ ๒ อธิบายหลักการที่แบ่งโลกออกเป็นโซนต่างๆ รวมไปถึงการอธิบายเรื่องดวง
อาทิตย์ขึ้น และดวงอาทิตย์ตก

เล่มที่ ๓ อธิบายช่วงระยะเวลาของปี และทฤษฎีการเคลื่อนที่ของดวงอาทิตย์

เล่มที่ ๔ อธิบายช่วงระยะเวลาของเดือน และทฤษฎีการเคลื่อนที่ของดวงจันทร์

เล่มที่ ๕ อธิบายระยะทางระหว่างดวงจันทร์ และดวงอาทิตย์ ระยะทางระหว่างดวง
จันทร์และโลก รวมไปถึงการสร้างเครื่องมือวัดระยะระหว่างดวงดาว

เล่มที่ ๖ อธิบายการเกิดสุริยุปราคา และจันทรุปราคา

เล่มที่ ๗, ๘ อธิบายการกำหนดตำแหน่งดวงดาวบนท้องฟ้า

^{๑๕} Claudius Ptolemy, TETRABIBLOS, p. 15.

เล่มที่ ๙ อธิบายเรื่องดาวเคราะห์ในระบบสุริยจักรวาล เช่น ดาวพุธ, ดาวศุกร์ ดาวอังคาร ดาวพฤหัสบดี และ ดาวเสาร์

เล่มที่ ๑๐ อธิบายเรื่องดาวเคราะห์ในระบบสุริยจักรวาล โดยเน้นดาวศุกร์ และดาวอังคาร

เล่มที่ ๑๑ อธิบายเรื่องดาวเคราะห์ในระบบสุริยจักรวาล โดยเน้นดาวพฤหัสบดี และดาวเสาร์

เล่มที่ ๑๒ อธิบายเกี่ยวกับการโคจรถอยหลังของดาวเคราะห์ ตำแหน่งไกลสุดของดาวพุธ ดาวศุกร์ และดาวเคราะห์ต่างๆ

เล่มที่ ๑๓ อธิบายเกี่ยวกับดวงดาวต่างๆ อย่างละเอียด

จากงานเขียนชิ้นนี้ เป็นแรงกระตุ้นให้มีผู้ศึกษาและค้นคว้าต่อมาจนเป็นความรู้ที่กระจ่างในเรื่องของดาราศาสตร์^{๑๖} การผูกดวงชะตาจากเวลาเกิด และหลักการพยากรณ์เริ่มเป็นแบบแผนที่ชัดเจน แต่การเริ่มฤดูกาล มีความแตกต่างกันของจุดตั้งต้น สังเกตระหว่างยุโรปกับเอเชีย โดยกรีกใช้จุดเริ่มต้นจักรราศี ให้จุดเมษอยู่ที่ จุดวิษุวัต (Vernal Vertex) ซึ่งตรงกับฤดูใบไม้ผลิของซีกโลกเหนือ แต่ส่วนของอินเดียให้จุดเมษที่เริ่มจักรราศีอยู่ในกลุ่มของดาวฤกษ์ของราศี คือ กลุ่มดาวอัศวิน และมีการค้นพบต่อไปว่า จุดวิษุวัตนั้นมีการเปลี่ยน เนื่องจากโลกและสุริยจักรวาลต่างก็โคจรเคลื่อนที่ไปพร้อมๆ กันในกาแล็กซีทางช้างเผือก ทำให้จุดสังเกต มีอัตรา การเคลื่อนที่ ไปจากเดิม ในอัตรา ๗๒ ปีเศษต่อ ๑ องศา ด้วยเหตุผลดังกล่าวโหราศาสตร์จึงถูกแบ่งออกเป็น ๒ ระบบ คือ แบบสายนะ (Tropical Zodiac) และแบบนิรายนะ (Sidereal Zodiac)

เหตุการณ์สำคัญยิ่งในยุคนี้อีกคือ คำพยากรณ์จาก “ประกาศก” (Prophet)^{๑๗} เกี่ยวกับการมาของพระเมสสิอาห์ (พระผู้ไถ่บาป) ซึ่งจะเสด็จมาช่วยมนุษยให้พ้นทุกข์ อันเนื่องมาจากบาป

^{๑๖} ยอดธง ทับทิมไม้, โหราศาสตร์ไทยเรียนด้วยตนเองใน ๓๐ ชั่วโมง, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เดลต้า, ๒๕๓๗), หน้า ๑๘.

^{๑๗} คำว่า “ประกาศก” (Prophet) หมายถึงผู้พยากรณ์เหตุการณ์ล่วงหน้า ในประวัติศาสตร์แห่งความรอด Prophet มีหน้าที่มากกว่านั้นท่านเป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับพระเจ้า ทำหน้าที่ประกาศสิ่งที่พระเจ้าต้องการ สั่งสอนและตักเตือนให้ชาวอิสราเอลเชื่อสัตย์ต่อพระเจ้า ด้วยเหตุนี้ จึงน่าจะแปลว่า “ประกาศก” ผู้ซึ่งประกาศศาสนจากพระเจ้าทั้งที่เกี่ยวกับอดีตปัจจุบัน และอนาคต ด้วยเหตุนี้ ประกาศกจึงพยากรณ์ถึงเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นต่อชาวอิสราเอล นับตั้งแต่ การให้ปฏิบัติตามบัญญัติ ๑๐ ประการ แล้วจะมาถึงการ อพยพ (Exodus) การมาถึงของพระเมสสิอาห์ และอาณาจักรของพระเจ้า, อ้างใน เสรี พงศ์พิศ, ศาสนาคริสต์, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธรรมศาสตร์, ๒๕๓๑), หน้า ๔.

ทั้งนี้ชาวอิสราเอลต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติ ๑๐ ประการ^{๑๘} และกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่พระเป็นเจ้าทรงมอบหมายโดยผ่านทางโมเสส ซึ่งเป็นพันธสัญญาระหว่างมนุษย์กับพระผู้เป็นเจ้าว่า ถ้าหากมนุษย์ทำตามบัญญัติ ๑๐ ประการแล้ว จะมีดินแดนแห่งใหม่ที่อุดมสมบูรณ์ และมีพระผู้ไถ่บาปเสด็จมา ดังนั้นโมเสสซึ่งมีกำเนิดเป็นชาวยิว แต่เป็นผู้ที่พระเจ้าทรงเลือกให้ปฏิบัติหน้าที่นี้โดยมอบอำนาจศักดิ์สิทธิ์ให้โมเสส จึงทำให้โมเสสสามารถพาชาวอิสราเอลเดินทางออกจากอียิปต์ข้ามภูเขาซีนาย มาจนถึงทะเลแดง โมเสสสามารถแยกน้ำออกจากกันทำให้ชาวอิสราเอลเดินข้ามทะเลแดงได้อย่างปลอดภัย ส่วนชาวอียิปต์ที่ไล่ติดตามมา จมน้ำตายไปทั้งกองทัพ การเดินทางครั้งสำคัญตามคำพยากรณ์ของประกาศนี้ เป็นการที่ชาวอิสราเอลพ้นจากความเป็นทาสในอียิปต์ไปสู่ความเป็นไท พ้นจากความตายไปสู่ชีวิตใหม่ ทั้งนี้โดยการที่เทวดาของพระเจ้าผ่านไปช่วยชีวิต และการที่พวกเขาผ่านทะเลแดงไปได้ด้วยความช่วยเหลือของพระเจ้า ชาวอิสราเอลจึงทำการฉลองทุกปี เพื่อระลึกถึงเหตุการณ์ดังกล่าว งานฉลองนี้ เรียกว่า “ปาสกา” ซึ่งหมายถึง “การผ่าน” นั่นเอง จึงมีการรับประทานเนื้อแกะกับขนมปังไม่มีเชื้อ เหมือนกับที่ครั้งหนึ่งบรรพบุรุษของพวกเขาได้กระทำ^{๑๙} เพื่อมารับเสด็จพระเมสสิยาห์ คือ พระเยซูคริสต์ (Jesus Christ) ที่ทรงบังเกิดขึ้นมาในตำบลเล็กๆ แห่งหนึ่งชื่อเบธเลเฮม (Bethlehem) ในแคว้นยูดาห์ ตรงกับปีพุทธศักราช ๕๔๓ วันที่บังเกิดขึ้นไม่มีการบันทึกแน่นอน แต่โหราจารย์ชาวเปอร์เซีย ๓ คนได้มองเห็น ดาวแห่งเบธเลเฮม (Star of Bethlehem) และให้คำพยากรณ์ว่าจะมีกษัตริย์ชาวยิวมาเกิด ความหมายของดาวแห่งเบธเลเฮมนี้อิงอันส์ เคปเลอร์ นักดาราศาสตร์ และโหราศาสตร์ได้ค้นคว้าและระบุว่า ดาวแห่งเบธเลเฮมคือ มหาผัสสะ หรือการโคจรที่มีเชิงมุมกุ่มกัน (Great Conjunction) ของดาวพฤหัสบดีและดาวเสาร์ ผลที่ร้ายแรงต่อประชาชนก็คือพระเจ้าแอโรด ได้สังหารทารกอายุตั้งแต่ ๒ ขวบลงมา ในตำบลเบธเลเฮม และสถานที่ใกล้เคียง

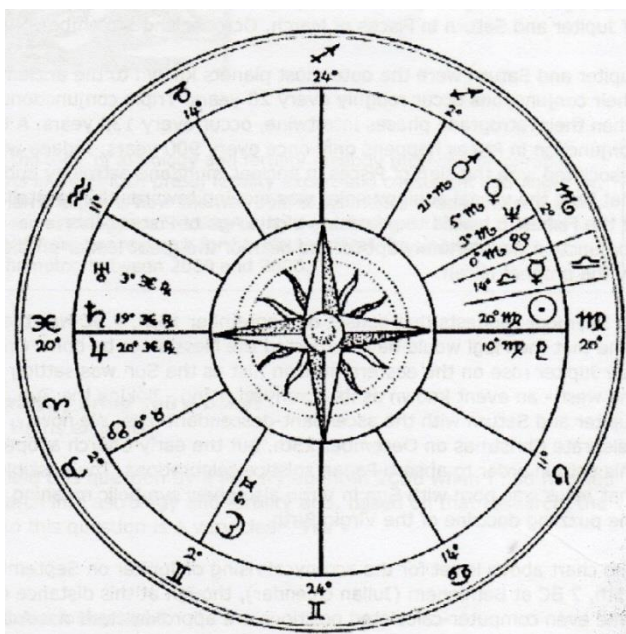
^{๑๘} บัญญัติ ๑๐ ประการ คือ ข้อกำหนดที่พระเป็นเจ้าบอกผ่านทางโมเสส ให้ชาวอิสราเอลปฏิบัติตามนั้น เป็นผลดี ตามนัยของข้อบัญญัติ ดังนี้

- ข้อที่ ๑ อย่ามีพระเจ้าอื่นใดนอกเหนือจากเรา
- ข้อที่ ๒ อย่าออกพระนามพระเจ้าอย่างไม่สมควร
- ข้อที่ ๓ จงระลึกถึงวันสะบาโต ถือเป็นวันบริสุทธิ์
- ข้อที่ ๔ จงให้เกียรติแก่บิดา มารดาของเจ้า เพื่ออายุเจ้าจะได้ยืนนาน
- ข้อที่ ๕ อย่าฆ่าคน
- ข้อที่ ๖ อย่าล่วงประเวณีผู้อื่น
- ข้อที่ ๗ อย่าลักทรัพย์
- ข้อที่ ๘ อย่าเป็นพยานเท็จใส่ร้ายเพื่อนบ้าน
- ข้อที่ ๙ อย่าโลภครวเรือน ของเพื่อนบ้าน
- ข้อที่ ๑๐ อย่าโลภภรรยาของเพื่อนบ้าน หรือทาส ทาสีของเขา, อ้างแล้ว.

^{๑๙} เสรี พงศ์พิศ, ศาสนาคริสต์, หน้า ๔.

ทั้งสิ้น เพื่อไม่ให้มาแย้งชิงบัลลังก์จากพระองค์^{๒๐} ข้อความ ที่กล่าวถึง ดาวแห่งเบธเลเฮม มีปรากฏในหนังสือชื่อ The Stars of Bethlehem โดย David Plant^{๒๑}

ข้อความโดยสรุปในเรื่องนี้คือ พันธะสัญญาที่สำคัญยิ่งระหว่าง มนุษย์ กับพระเจ้าเป็นเจ้าของ โดยมี โมเสส บุคคลที่พระเจ้าเลือกสรรและให้อำนาจพิเศษ เป็นตัวกลางในการสื่อสารให้มวลมนุษยชาติปฏิบัติตามบัญญัติ ๑๐ ประการที่พระเจ้าได้วางไว้ เพื่อรอการมาเกิดของพระเยซูพระผู้ไถ่บาป ให้กับมวลมนุษยชาติตามคำพยากรณ์ของประกาศก (prophet)

ภาพที่ ๕ อธิบายรูปภาพ ของดาวพฤหัสบดี (๕) และดาวเสาร์ (๗)

^{๒๐}เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๒.

^{๒๑}David Plant. More of David plant's work is available on his English Merlin website, Devote to all aspect of the life and times of William Lilly and his contemporaries **In Ancient Constellations Part 1**, p.1-2. : Now when Jesus was born in Bethlehem in Judaea in the days of Herod the King, behold, there came wise men from the east to Jerusalem, saying "where is he that is born king of the Jews for we have seen his star in east and have come to worship him" (Matthew 2 :1,2) Jupiter and Saturn were the outermost planets known to the ancients. Their conjunctions occur roughly every 20 years. Triple conjunctions, when their retrograde phases intertwine, occur every 139 years. A triple conjunction in Pisces happens only every 900 years. Judaea was associated with the sun of Pisces in ancient mundane astrology and at that time the vernal equinox point was moving towards the constellation of the Fishes to herald the dawning of the Age of Pisces. This conjunction was certainly for the birth of the great leader predicted by the prophet Micah

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การพยากรณ์ของประกาศกนั้นส่งผลและอิทธิพลค่อนข้างรุนแรง ทั้งทางบวกและทางลบ เช่น บัญญัติ ๑๐ ประการ คือข้อกำหนดที่พระเป็นเจ้าบอกผ่านทางโมเสส ให้ชาวอิสราเอลปฏิบัติตามนั้นเป็นผลดี ข้อบัญญัติทั้งหมดเป็นผลดีต่อผู้ปฏิบัติเพราะชาวคริสต์เชื่อในการปรากฏมาของพระเยซูเป็นเหตุการณ์สำคัญที่สุดในประวัติศาสตร์แห่งความรอดนี้เพราะพระองค์ทรงทำให้ “พันธสัญญา” ระหว่างพระเจ้ากับมนุษย์สมบูรณ์ขึ้น โดยทรงเปิดเผยสัจธรรมที่จะนำมนุษย์ไปสู่ความหลุดพ้น นำมนุษย์ไปหาพระเจ้า พันธสัญญานี้จึงหมายถึง สัญญาระหว่างพระเจ้ากับมนุษย์ พระเจ้าทรงสัญญาว่าจะทรงช่วยให้มนุษย์พ้นทุกข์และได้รับความรอดพ้นนิรันดร์ในที่สุดถ้าหากมนุษย์ซื่อสัตย์และปฏิบัติตามกฎบัญญัติของพระองค์ “ในโบราณกาลพระเจ้าได้ตรัสด้วยวิธีต่างๆ มากมายแก่บรรพบุรุษของเราทางผู้เผยพระวจนะ แต่ในวาระสุดท้ายนี้พระองค์ได้ตรัสแก่เราทั้งหลายทางพระบุตร” ชาวคริสต์จึงมองวิวัฒนาการของศาสนาคริสต์ในฐานะที่เป็นส่วนสำคัญแห่งความรอดของมนุษย์ โดยถือว่าพระเจ้าเป็นผู้ให้กำเนิดแก่มนุษยชาติ มนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะนับถือศาสนาใดหรือลัทธิความเชื่อใดก็สามารถนำไปสู่ความหลุดพ้นได้เหมือนกัน และการที่พระเจ้าทรงมอบหมายหน้าที่สำคัญทางประวัติศาสตร์แห่งความรอดให้กับชาวอิสราเอล คือให้เป็นผู้เตรียมรับเสด็จพระเมสสิอาห์ ซึ่งจะทรงเสด็จมาช่วยมนุษย์ให้พ้นทุกข์อันเนื่องมาจากบาป ทั้งนี้ชาวอิสราเอลต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติ ๑๐ ประการและกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่พระองค์ทรงมอบหมายให้โดยผ่านทาง “โมเสส, ผู้นำ, และพระสงฆ์” ^{๒๒}

ทัศนคติในแง่ลบที่คริสตจักรมีต่อโหราศาสตร์ว่าเป็นส่วนหนึ่งของพวกนอกศาสนาที่จะต้องถูกปราบปราม ผู้ที่วิพากษ์วิจารณ์โหราศาสตร์อย่างรุนแรงในยุคนั้นคือ St. Augustine ได้ให้ความเห็นว่า ถ้านักโหราศาสตร์บอกว่าดวงดาวกำหนดการกระทำของมนุษย์ แปลว่ามนุษย์เกิดมามีโชคชะตาที่ลิขิตเอาไว้แล้ว ซึ่งขัดกับหลัก Free Will ที่เป็นหัวใจของคริสต์ศาสนาที่มนุษย์สามารถเลือกที่จะศรัทธาในพระเจ้า ซึ่งจะทำให้โชคชะตาเปลี่ยนไปตามพระประสงค์ของพระเจ้าได้ และถ้านักโหราศาสตร์พยากรณ์ได้อย่างแม่นยำ นั่นเป็นเพราะถูกปีศาจจลใจ เพื่อให้มนุษย์ยอมรับชะตาลิขิต ไม่ใช่ยอมรับศรัทธาในพระเจ้า ^{๒๓}

โหราศาสตร์ตะวันตกสูญหายไปประมาณ ๕๐๐ ปี หลังจากที่จักรวรรดิโรมันล่มสลาย มาเริ่มฟื้นฟูอีกครั้งในยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการ หรือยุคเรเนซอง (Renesance Era) ความรู้ในด้านวิทยาศาสตร์ ดาราศาสตร์ โหราศาสตร์ คณิตศาสตร์ รวมไปถึงงานวิศวกรรม สถาปัตยกรรม และงานศิลปกรรมเป็นไปอย่างก้าวหน้า มีการค้นพบเส้นทางการเดินเรือพาณิชย์สายใหม่ เมื่อมีการเปิด

^{๒๒} รศ. เสรี พงศ์พิศ, ศาสนาคริสต์, หน้า ๔.

^{๒๓} เจริญ วรรณะสิน, นอศตราตามุส กับ ปฏิทินมายา, (กรุงเทพมหานคร: วิสดอมเฮาส์, ๒๕๕๓), หน้า ๑๒๘.

การค้าเสรีระหว่างกรีก-โรมันกับโลกตะวันออก ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมรวมถึง ความรู้ในด้านต่างๆ ด้วย นักดาราศาสตร์ นักวิทยาศาสตร์ และโหราจารย์ คนสำคัญในยุคนี้เริ่มปรากฏตัว และนำเสนอทฤษฎีการค้นพบที่ปฏิวัติรูปแบบของทัศนคติ แห่งโหราศาสตร์ คือการพิสูจน์ว่าโลกกลม และเป็นบริวารของดวงอาทิตย์ เช่นเดียวกับ ดาวเคราะห์ต่างๆ ที่โคจรรอบดวงอาทิตย์ ทำให้ความรู้ทางทฤษฎีด้านดาราศาสตร์ และมุมมองความรู้เกี่ยวกับจักรวาลได้เปลี่ยนไปจากเดิมอย่างสิ้นเชิง นักดาราศาสตร์ ซึ่งในทางปฏิบัติแล้วต่างก็เป็นโหรแห่งราชสำนักในอาณาจักรนั้นๆ ด้วย เช่น กาลิเลโอ (Galileo Galiei), ไทโค บราเฮ (Tycho Brahe), เซอร์ไอแซค นิวตัน (Sir Isac Newton), โหราจารย์ที่มีชื่อเสียงโด่งดังหลายท่าน เช่น Johannes Stöffler (ค.ศ. ๑๔๕๒-๑๕๓๑) โหราจารย์ชาวเยอรมัน, Michel De Nosterdam หรือ รู้จักกันในนาม Nostradamus (ค.ศ.๑๕๐๓-๑๕๖๖) เป็นโหราจารย์ชาวฝรั่งเศส ผู้ที่เขียน “เดอะ เซ็นจูรี” ซึ่งเป็นหนังสือที่บรรจุคำพยากรณ์เกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญ ของบ้านเมือง และบุคคลที่สำคัญของโลกจนถึงวันที่โลกถึงกาลอวสาน เขียนเป็นรูปแบบของโคลง ๔ แถว (Quatrains) แบ่งออกเป็น ๑๐ เล่มใหญ่ แต่ละเล่มจะมีคำพยากรณ์ปรากฏอยู่ ๑๐๐ โคลง เป็นหนังสือที่มีผู้หยิบยกมาตีความมากที่สุด ตลอดเวลา ๕ ศตวรรษที่ผ่านมา เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงตามคำพยากรณ์ เช่น การปฏิวัติในฝรั่งเศสสมัยพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๖ ในเดือนตุลาคม ค.ศ. ๑๗๙๓ อันเป็นผลให้พระองค์ และพระมเหสีพระนางแมรีอังตัวเนต ถูกตัดสินประหารชีวิตด้วยกิโยติน นอสตราดามุสได้เขียนคำพยากรณ์ไว้ล่วงหน้าเป็นเวลากว่า ๒๐๐ ปี^{๒๔}

นักดาราศาสตร์ที่มีประวัติน่าสนใจ ในการทำปฏิทินอีก ๑ ท่านคือ “โอมาร์ คายัม” มีชื่อเต็มว่า กียาซุดดิน อุบลฟัดยฺ อิบน์ อิบรอฮีม อัล-คัยยัม เขาเกิดที่เมืองเนซาปูร์ เมืองหลวงในเขตปกครองครุชานของเปอร์เซีย (อิหร่านปัจจุบัน) เมื่อปี ๑๐๔๔ เป็นนักคณิตศาสตร์ นักดาราศาสตร์ นักปราชญ์ แพทย์ และกวีชาวเปอร์เซีย เขาได้เดินทางไปศึกษาหาความรู้ยังศูนย์กลางการเรียนการสอนที่ยิ่งใหญ่ เช่น ที่อิฟาฮาน เพื่อแลกเปลี่ยนทัศนะกับนักวิชาการ ในราวปี ๑๐๗๔ กษัตริย์ราชวงศ์สลจุก ได้มีรับสั่งให้โอมาร์ คายัม มาที่หอดูดาวแห่งใหม่ ในเมืองเรย์ เพื่อปฏิรูปแก้ไขปฏิทินสุริยคติที่ใช้ในอิหร่านเป็นเวลานาน โอมาร์ คายัม ได้นำเสนอปฏิทินที่มีความถูกต้อง แม่นยำ และตั้งชื่อว่า อัลตารีก อัลญะลาลียฺ ซึ่งมีความผิดพลาดเพียงวันเดียวในรอบ ๓๗๗๐ ปี และมีความถูกต้องเหนือกว่าปฏิทิน เกรกอเรียน ที่มีความผิดพลาด ๑ วัน ใน ๓,๓๓๐ ปี นอกจากนั้นแล้ว โอมาร์ คายัม ยังเป็นกวีที่มีผลงานโด่งดังมาก ในงานเขียน ที่ชื่อ “รูไบยัต” เป็นบทกวีที่มีลีลาไพเราะมีความยาวกว่า ๕๐๐ บาท เปรียบเปรยการนับถือศาสนาของผู้คนยุคนั้น และแสดงคุณค่าทางปรัชญาชีวิตอันลึกซึ้ง ได้รับการแปลเป็นภาษาต่างๆ มากมาย รวมทั้งภาษาไทย ที่แปลจากฉบับภาษาอังกฤษ ของ Edward Fitzgerald โดยกรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ ทรงแปลเป็นกาพย์ และโคลงสี่สุภาพ

^{๒๔} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๒๘.

จำนวน ๒๐๔ บท พิมพ์ครั้งแรก เมื่อปี ๒๔๕๗ หลังจากนั้นก็มีผู้แปลอีกหลายคน เช่น แดนสังคีต, สุริยฉัตร ชัยมงคล, และไรราน กิติรังษี เป็นต้น^{๒๕}

ในศตวรรษที่ ๑๗-๑๘ มีการปฏิวัติอุตสาหกรรมของโลก ทำให้ความรู้ทางโหราศาสตร์และดาราศาสตร์มีการถ่ายโอนจากโลกตะวันตก สู่ตะวันออก มีการพัฒนาจนได้ชื่อว่าเป็นโหราศาสตร์ก้าวหน้ายุคใหม่ (Post -Modern) เริ่มมีการจัดพิมพ์ปฏิทินดาราศาสตร์เผยแพร่ เช่น ปฏิทินของ Raphael ในปี ค.ศ. ๑๗๙๕ มีการจำแนกรูปแบบสาขาวิชาโหราศาสตร์ ออกไปอย่างกว้างขวาง เป็นโหราศาสตร์บุคคล โหราศาสตร์การเมือง เทคนิคการให้ฤกษ์ และกาลชาตา นับเป็นการเผยแพร่ความรู้แบบมาตรฐานของยุคนั้นให้กับวงการโหรอย่างมากมาย ช่วงระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๑ มีการค้นพบเทคนิคโหราศาสตร์แบบใหม่ขึ้นมาโดย Alfred Witte นักโหราศาสตร์ชาวเยอรมัน และคณะ ประกอบด้วย Friedrich Sirggrun, Ludwig Rudolph ร่วมกันพัฒนาเป็นเทคนิคแบบสำนักโหราศาสตร์ Hamburg หรือเป็นที่รู้จักกันในเวลาต่อมาว่า โหราศาสตร์แบบยูเรเนียน เป็นที่นิยมสนใจของผู้ที่ศึกษาวิชานี้เป็นอย่างมาก

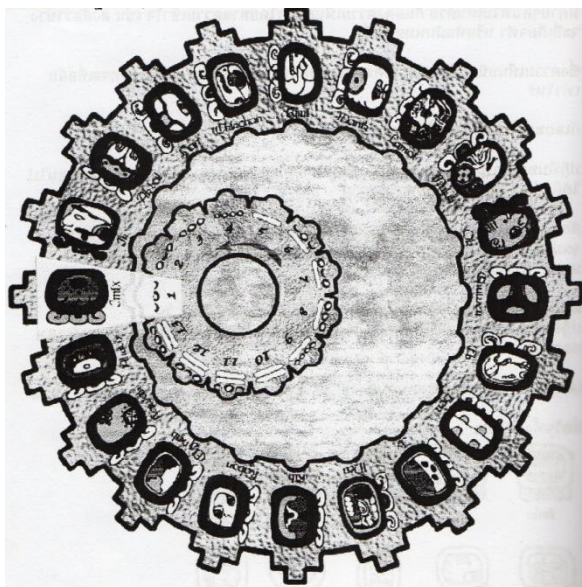
ข้อมูลของปฏิทินที่มีผู้กล่าวถึงมากที่สุด คือปฏิทินของชาวมายาซึ่งสามารถสืบย้อนไปได้ถึง ๒,๓๐๐ ปี ก่อน คริสตกาล ลักษณะของปฏิทินประกอบด้วยวงรอบซ้อนกันหลายชั้นเชื่อกันว่าจุดมุ่งหมายหลัก เพื่อจะใช้ในการทำนายทายทัก วันดี วันร้าย มากกว่าที่จะใช้บอก วัน, เวลา

ภาพที่ ๖ ปฏิทินมายา

^{๒๕}วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, ระบุไบยาตของโฮมาร์, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.aahlulbait.org/main/printable.php?category=45&id=469> [๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๗].

เลขวัน ๑๓ เลข เมื่อประกอบกับชื่อวัน ๒๐ ชื่อจะได้เป็นวงรอบที่ประกอบด้วย ๒๖๐ วัน
วิธีการใช้งาน ก็คือ เรียงทั้งเลขวัน และชื่อวันเรียงกันไปอย่างอิสระ เช่น 1-imix, 2-ik

ภาพที่ ๗ โซลคิน (Tzolkin)

ตั้งแต่ ๒,๓๐๐ ก่อนคริสตกาลเป็นต้นมาชาวมายาใช้ระบบ ๒๖๐ วัน ปฏิทินในยุคนี้ใช้ระบบที่เรียกว่า โซลคิน (Tzolkin) ซึ่งเป็นระบบที่ผสมระหว่างตัวเลข และชื่อวัน เลขวัน ๑๓ เลขเมื่อประกอบกับชื่อวัน ๒๐ ชื่อ จะได้เป็นวงรอบด้วย ๒๖๐ วัน

หลังจาก ๑,๔๙๒ ปี ก่อนคริสตกาล ชาวมายาใช้ปฏิทินอีกระบบหนึ่งที่สอดคล้องกับฤดูกาลมากกว่า คือปฏิทินระบบฮาบ (Haab) โดยที่หนึ่งวงรอบจะมี ๓๖๐ วัน ประกอบด้วย เลขวัน ๒๐ เลข และชื่อเดือน ๑๘ เดือน แต่เนื่องจากหนึ่งปีมีประมาณ ๓๖๕ วัน ชาวโอลเมค (Olmec) จึงเพิ่มเดือนพิเศษอีกหนึ่งเดือนมีวันเพียง ๕ วัน โดยถือเป็นช่วงสิ้นปี เนื่องจากระบบโซลคินถูกใช้มานานนับพันปี จึงต้องใช้ต่อไป โดยนำระบบฮาบเข้ามาใช้ร่วมด้วย เป็นระบบโซลคิน-ฮาบจะสามารถใช้ได้ถึง ๑๓ ปี โดยที่ไม่มีวันที่มีเลข-ชื่อซ้ำกัน

ในปี ๗๔๗ ก่อนคริสตกาล เผ่าโอลเมคได้กำหนดใช้ปฏิทินแบบนับต่อเนื่อง เป็นครั้งแรก โดยใช้ระบบวัน (Kin) เดือน (Uinal) ปี (Tun) รอบยี่สิบปี (Katun) และรอบสี่ร้อยปี (Baktun) และกำหนดให้วันหนึ่งของปีนั้นเท่ากับ ๖.๐.๐.๐.๐ (๖ Baktun, ๐ Katun, ๐ Tun, ๐ Uinal, ๐ Kin) ถ้าคำนวณย้อนกลับมา วันที่ ๐ (เริ่มต้นของปฏิทิน) จะตกในปี ๓๑๑๔ ก่อนคริสตกาล

ชาวมายาถือว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนวันเริ่มยุค (ปี ๓๑๑๔ BC) เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในยุคก่อนหน้านี้ และสิ้นสุดลงในวันที่ ๑๓.๐.๐.๐ หรือ วันสุดท้ายของยุคที่สอง ตามตำนานบันทึกการสร้างโลก (Popol vuh) และชาวมายาถือว่าปัจจุบันนี้อยู่ในยุคที่สาม ชาวมายาถือว่า ๑ ยุค มี ๑๓ Baktun..... ทำไมต้องเชื่อปฏิทินของเผ่ามายัน เพราะเป็นที่ยอมรับว่า ปฏิทินของชาวมายันมีความเที่ยงตรงอย่างมาก เที่ยงตรงกว่าปฏิทินระบบที่เราใช้กันในสากลมากมาย เพราะชาวมายันทำปฏิทินจากระบบดวงดาว โดยปฏิทินนี้ไม่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนอะไรเลยถึง ๓๘๐,๐๐๐ ปี (ในขณะที่ปฏิทินที่เราใช้ต้องมี Leap Year ทุกๆ ๔ ปี เป็นต้น) มีคำพยากรณ์ถึงวันสิ้นโลก จากปฏิทินมายา ที่ลงไว้ในวันที่ ๒๑ ธันวาคม ค.ศ. ๒๐๑๒ ในความหมายของชาวมายา^{๒๖} คือ วันที่โลกจะเปลี่ยนแปลงจากยุคหนึ่งไปเป็นอีกยุคหนึ่ง และเรามีหน้าที่ที่จะต้องเตรียมรับมือกับวันนั้นให้ได้ เพื่อความอยู่รอดจากการเปลี่ยนแปลง และหลังจากวันนั้น โลกจะมีสันติสุขอย่างแท้จริง^{๒๗}

๔) อารยธรรมอินเดีย จากการศึกษาประวัติของชนชาติอินเดียทำให้ทราบว่า อารยธรรมลุ่มแม่น้ำสินธุ (Indus civilization หรือ บางที่เรียก Harappan civilization) ๒๐๐๐-๑๕๐๐ B.C. มีจุดจุดค้นที่สำคัญ คือ ที่เมือง Mohenjo-Daro ซึ่งอยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของเมืองการาจี ในปากีสถาน เป็นอารยธรรมที่เก่าแก่ที่สุด และมีความเจริญมากที่สุด มีการจัดผังเมืองที่ดี มีตัวหนังสือใช้ มีมาตราชั่ง-ตวง-วัด มีการนับถือบูชาเทพเจ้าจัดเป็นอารยธรรมยุคเดียวกันกับอารยธรรมเมโสโปเตเมีย อารยธรรมอียิปต์โบราณ และอารยธรรมมิโนอันที่เกาะครีต ในปี ๑๕๐๐-๑๒๐๐ B.C. ชนเผ่าอารยัน ยกจากที่ราบสูงอิหร่าน หรือ เปอร์เซีย เข้ามารุกราน และครอบครองตลอดไปถึงลุ่มน้ำคงคา พร้อมทั้งนำศาสนาพราหมณ์ ภาษาสันสกฤต และระบบวรรณะเข้ามา^{๒๘} สังคมอินเดียในสมัยนั้นจึง เป็นสังคมที่มีการผสมผสานกันระหว่างอารยธรรมที่เก่าแก่ของลุ่มแม่น้ำสองสาย คือ ลุ่มแม่น้ำสินธุตอนใต้ และลุ่มน้ำสินธุตอนเหนือ ซึ่งเป็นการให้ความเคารพในองค์เทพเจ้าทั้งหญิงและชาย จะแตกต่างกันตรงที่ อารยธรรมลุ่มน้ำสินธุตอนใต้นั้น มีความเจริญทางสังคมเมืองมีความเชื่อทางศาสนาที่มีรูปแบบเคารพ เป็นต้น แบบของการสร้างรูปเคารพ เช่น พระศิวะ การบูชาศิวลึงค์ การบูชาวัชเพศผู้ ส่วนอารยธรรมลุ่มน้ำสินธุตอนเหนือนั้น เป็นศาสนาที่ไม่มีรูปเคารพจึงไม่นิยมสร้างเทวรูป เป็นการ

^{๒๖} ชาวมายา สันนิษฐานว่า อาจสืบเชื้อสายมาจาก อิสราเอล ไม่ก็กรุงทรอย คาร์เธจ ฮัน แอตแลนติส ปกครองด้วยระบบกษัตริย์ เรียกว่า คูฮุลอะฮอว์ (K'uhul ajaw) หรือ เทวกษัตริย์ ใช้อักษรภาพในการบันทึก มีความสามารถทางดาราศาสตร์ จนสามารถทำนายเวลาเกิดสุริยุปราคา และ จันทรุปราคาได้ล่วงหน้าเป็นเวลานาน

^{๒๗} Ancient Constellations Part 1, เอกสารประกอบการสอน, ปฏิทินเผ่ามายา-ปฏิทินมายัน สิ้นสุดปี ๒๐๑๒ จริงหรือ?, หน้า ๑.

^{๒๘} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), กาลานุกรม พระพุทธศาสนาในอารยธรรมโลก, พิมพ์ครั้งที่ ๔/๑, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ผลิธัมม ในเครือบริษัทสำนักพิมพ์แอนดีโฮม จำกัด, ๒๕๕๓), หน้า ๓.

สร้างแท่นที่แสดงความเคารพต่อเทพเจ้าต่างๆ เช่นพระอินทร์ พระอาทิตย์ (สุริยเทพ) พระอัคนี เป็นต้น

สังคมอินเดียได้มีการพัฒนาต่อมาอีกเป็นยุคและแบ่งเป็นยุคใหญ่ๆ ได้ ๔ ยุค คือ

๑. ยุคพระเวท (The Vedic Period, ระยะเวลา ๑,๕๐๐ ปีก่อนค.ศ. ถึง ๖๐๐ ปีก่อนค.ศ.)

๒. ยุคมหากาพย์ (The Epic Period, ระยะเวลา ๖๐๐ ปีก่อน ค.ศ. ถึง ค.ศ. ๒๐๐)

๓. ยุคพระสูตร (The Sutra Period, ค.ศ. ๒๐๐)

๔. ยุค นักปราชญ์ (The Scholastic Period)

ตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ ๒ เป็นต้นมาทั้ง ๔ ยุค มีความเชื่อมโยงสืบต่อกันมา จนถึงปัจจุบัน ในยุคพระเวท ถือว่าเป็นยุคที่ก่อเกิดการศึกษาโดยเฉพาะคัมภีร์พระเวท คำว่า เวท หมายถึงความรู้ พระเวทเหล่านี้กล่าวกันว่าเป็นมุขปัญญา (respostory) ของอารยัน พระเวท เรียกว่า “ศรุตี” หมายถึง ความรู้ซึ่งถ่ายทอดจากครูสู่ศิษย์ จากพ่อสู่ลูก อาศัยการบอกแบบปากต่อปาก (มุขปาฐะ) การแบ่งเนื้อหาของพระเวท ว่าตามความเชื่อสืบๆ กันว่า พระมหาฤषี ชื่อ เวทเวยาส (Veda Vyas) ได้นำพระเวททั้ง ๔ มารวมเป็นบทสวด (มนตรา) มন্ত্রาอยู่ในรูปของร้อยกรอง (Poetry), ร้อยแก้ว (Prose) และบทเพลง (Song) ส่วนประกอบสำคัญที่เป็น ประโยชน์แก่อกุลต่อการเจริญงอกงามของอารยธรรมพระเวทจำแนกได้ ดังต่อไปนี้

๑. พระเวท ๔
๒. พราหมณ์ครันถ์ ๙
๓. อุปนิษัทที่สำคัญ ๑๑
๔. เวทางคะ ๖
๕. อุปเวท ๔
๖. ทรรศนะ ๖ และ ภควัดคีตา

ความรู้ทางดาราศาสตร์ และโหราศาสตร์ถูกบรรจุไว้ใน เวทางคะ ๖ คือ วรรณกรรมพระเวท หมายถึง แขน ขา ของพระเวท ซึ่งมีพระเวท เป็นลำตัว เป็นงานที่ผลิตขึ้นมาเพื่อช่วยในการใช้คัมภีร์พระเวท เช่น การออกเสียง การตีความ และการใช้มนตราในพิธีกรรมต่างๆ ให้ถูกต้องมีจำนวน ๖ เรื่อง คือ

๑. ศึกษา คือ ศาสตร์ ว่าด้วยการออกเสียงและ เปล่งเสียง
๒. ฉันท คือ การเรียนรู้จังหวะของคำประพันธ์ และการอ่านคำประพันธ์
๓. ไวยากรณ์ คือ การศึกษา การใช้ภาษา สันสกฤต
๔. นิรุกติ คือ การอธิบายรากศัพท์ของคำยากในพระเวท

๕. ขโยติ คือ การศึกษาโหราศาสตร์ และ ดาราศาสตร์

๖. กัลป์ปะ คือ พิธีกรรม ประเพณี และพิธีการ

ความรู้ที่เรียกว่า **โชยติช (Jyotish)** เป็นร้อยกรอง มีประมาณ ๔๐ โศลก กล่าวถึง พระอาทิตย์ พระจันทร์ และ นักษัตร (กลุ่มดาวฤกษ์) ทั้ง ๒๗ กลุ่ม^{๒๙} ซึ่งพวกพราหมณ์ต้องศึกษา โดยเฉพาะ ดังนั้นการพยากรณ์ของพราหมณ์ตามที่ปรากฏในพระไตรปิฎก และในชั้นอรรถกถา ได้กล่าวถึงคัมภีร์ที่พวกพราหมณ์ศึกษา คือ ไตรเพท และคัมภีร์มหาปุริสลักษณะที่พวกพราหมณ์ใช้ในการพยากรณ์

ในอรรถกถามหาวรรคที่ ๓ เสลสูตรที่ ๗ ปรมัตถโชติกา อรรถกถาขุททกนิกาย สุตตนิบาต กล่าวว่า “เสลพราหมณ์ ชื่อว่าเป็นผู้ชำนาญในคัมภีร์โลกายตะ และตำราทำนายมหาปุริสลักษณะ เพราะเป็นผู้เรียนจบครบบริบูรณ์ในคัมภีร์โลกายตะและคัมภีร์วิถนทวาทศาสตร์ และคัมภีร์มหาปุริสลักษณะศาสตร์ ๑๒,๐๐๐ อันเป็นคัมภีร์หลักของคัมภีร์มหาปุริสลักษณะ”^{๓๐} จึงจัดได้ว่าโหราศาสตร์ และศาสตร์แห่งการพยากรณ์ อยู่คู่กับอารยธรรมอินเดียมาเนิ่นนาน นัยที่แตกต่างกันคือ วัฒนธรรมเดิมของชาวอินเดีย มีความเชื่อในเทพเจ้า และพิธีกรรม ที่จะสามารถดลบันดาลให้ทั้งความทุกข์ และความสุขสมบูรณ์ต่อมนุษย์ เป็นหน้าที่ของมนุษย์ที่จะต้องเซ่นสรวงบูชาให้เทพเจ้าพึงพอใจ ดังนั้น ศาสตร์แห่งการพยากรณ์ และพิธีกรรมต่างๆ จึงถูกถ่ายทอด และศึกษากันมายาวนานในลัทธิพราหมณ์ เช่น การทำนายความฝัน หรือพระสุบินของพระมหากษัตริย์ การทำนายลักษณะดีหรือด้อยของบุคคล การเชื่อถือฤกษ์ยามในการประกอบพิธีมงคลต่างๆ เป็นต้น ในขณะที่พระพุทธศาสนานั้น พระพุทธองค์ไม่ได้มีความเชื่อถือในเรื่องนี้ ทรงมีพุทธบัญญัติไว้ ในวินัยปิฎก จุลลวรรค์ ขุททกวัตตขันธ์ว่า ด้วยเรื่องการเรียนรู้และสอนดิรัจฉานวิชา^{๓๑} ทรงห้ามภิกษุเรียน และสอนดิรัจฉานวิชา หากผู้ใดเรียนถือ เป็นอาบัติทุกกฏ และทรงห้ามการเลี้ยงชีพผิดทางด้วยดิรัจฉานวิชา^{๓๒} ดิรัจฉานวิชา หมายถึง ศิลปวิทยาอย่างใดอย่างหนึ่งนอกพระศาสนาที่ไม่มีประโยชน์^{๓๓} คำว่าดิรัจฉาน ตามความหมาย แปลว่า “ไปขวาง” คือ วิชาเหล่านี้ขวาง หรือไม่เข้ากับความเป็นสมณะมิได้หมายความว่า เป็นวิชาของสัตว์เดรัจฉาน เพราะฉะนั้นถ้อยคำที่พระไม่ควรพูด จึงจัดเป็นดิรัจฉานกถา

^{๒๙} Anthony Philip Stone, *Hindu Astrology ; Myth, Symbols and Realities*, Select Book, 1981), p. 174.

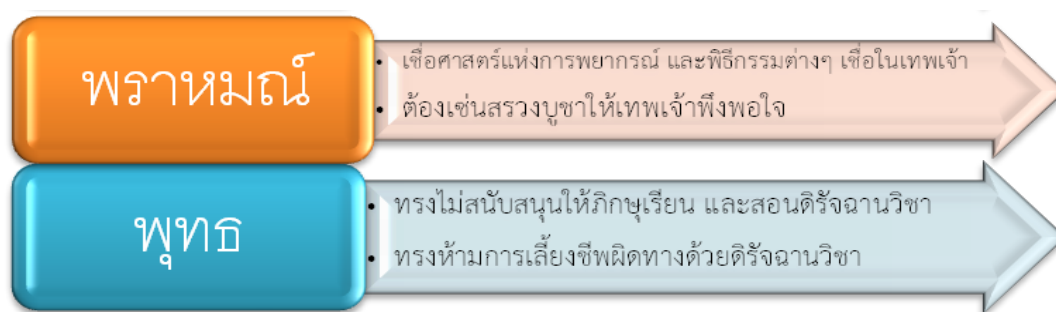
^{๓๐} ชุ.สุ.อ. (ไทย) ๑/๖/๕๓๙.

^{๓๑} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), *พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์*, พิมพ์ครั้งที่ ๑๔, (กรุงเทพมหานคร: ธนัชการพิมพ์, ๒๕๕๓), หน้า ๙๕.

^{๓๒} สุชีป ปุณฺณานุภาพ, *พระไตรปิฎก ฉบับประชาชน*, พิมพ์ครั้งที่ ๑๗, (กรุงเทพมหานคร: มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐), หน้า ๒๙๑.

^{๓๓} วิ.ภิกขุณี. (ไทย) ๓/๑๐๑๙/๒๖๓.

คือถ้อยคำที่ขวาง หรือขัดกับสมณสาธูป พระพุทธองค์ทรงมีพุทธานุญาตให้พระภิกษุศึกษาเฉพาะดาว
นักษัตร ที่พระจันทร์จะโคจรเข้ามาเสวยฤกษ์ในคราวเพ็ญบุรณมี หรือ อมาวสี เพื่อกำหนดวันลง
อุโบสถได้ถูกต้อง ตามวินัยปิฎก มหาวรรค ทรงอนุญาตให้ภิกษุเรียน ปักษคณนา^{๓๔} และให้พระภิกษุ
ที่อยู่ป่า ศึกษาในเรื่องทิศตามวินัยปิฎก จุลวรรค ทุตติยภาค อารัณญกวรรค ทรงอนุญาตให้ภิกษุที่อยู่
ในป่าพึงเรียนทางนักษัตรทั้งหมดหรือบางส่วนไว้ และพึงเป็นผู้ฉลาดในทิศ^{๓๕} เพื่อที่จะได้มีความรู้ทาง
ดาราศาสตร์ และปฏิทินบ้าง รวมถึงทิศต่างๆ พอจะตอบปัญหาของชาวบ้านได้เท่านั้น ไม่ได้มุ่งหวัง
ให้เรียนเพื่อการทำนายทายทัก หรือหาฤกษ์ยาม

แผนภาพที่ ๓ ความเชื่อของศาสนาพุทธ และพราหมณ์

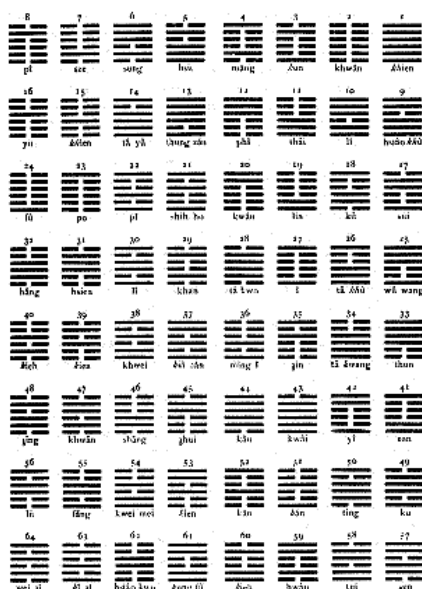
จะเห็นได้ว่า พระพุทธองค์ไม่ทรงสนับสนุนให้เชื่อถือในคำทำนายทายทัก ในคัมภีร์ทาง
พระพุทธศาสนาเถรวาท มีการพยากรณ์ที่ปรากฏให้เห็นอยู่บ้าง เช่น การพยากรณ์พุทธวงศ์ ตาม
ขุททกนิกาย พุทธวงศ์^{๓๖} การพยากรณ์มหาปุริสลักษณะของเจ้าชายสิทธัตถะ โดยพราหมณ์ ๘ คน
และ การที่พระพุทธองค์ทรงพยากรณ์พระสุบินนิมิตของพระองค์เองก่อนวันตรัสรู้ เป็นการพยากรณ์
ที่ตั้งอยู่บนหลักแห่งเหตุ และผล

^{๓๔}วิ.ม. (ไทย) ๔/๑๕๖/๒๓๙.

^{๓๕}วิ.จุ. (ไทย) ๗/๓๖๗-๓๖๘/๒๓๕-๒๓๗.

^{๓๖}ดูรายละเอียดใน ดร. บรรจบ บรรณรุจิ, พุทธประวัติ : ประสูติ-ตรัสรู้, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖), หน้า ๕๕-๕๙.

๕) อารยธรรมจีน จากการศึกษาประวัติศาสตร์และ อารยธรรมของจีน ทำให้ได้ทราบว่า ชาวจีนมีคัมภีร์อี้จิงประกอบด้วยรูป ๖๔ รูป ซึ่งแต่ละรูปประกอบด้วยเส้น ๖ เส้น เป็นเส้นทึบ (แทน ชาย หรือหยาง) และเส้นขาด (แทนหญิง หรือหยิน) รวมกัน ในการเสี่ยงทายใช้เหรียญ หรือไม้ของ วัฒนธรรมจีนด้วย^{๓๓๗}

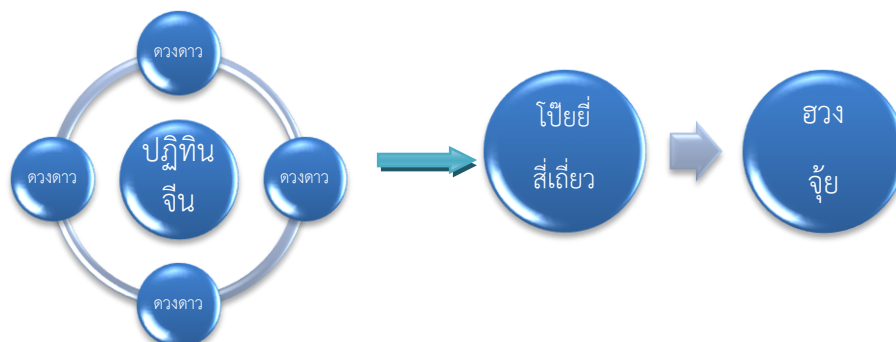
ภาพที่ ๘ ไผ่อี้จิงของชาวจีน

ชาวจีนสามารถคำนวณได้ว่า ๑ปี มี ๓๖๕ วัน เป็นชนชาติแรกที่ทราบว่าดวงจันทร์ เคลื่อนที่จากทิศตะวันตกผ่านกลุ่มดาวต่างๆ บนท้องฟ้าไปยังทิศตะวันออก และใช้เวลา ๑๒ เดือน ในการเดินทางดังกล่าวประมาณ ๒๘ วัน^{๓๓๘} มรดกทางปัญญาที่มีค่ามากและยังคงใช้สืบทอดกันมาจนกระทั่ง ในโลก คือ ระบบปฏิทินของจีนอันเป็นผลมาจากการสังเกตทางดาราศาสตร์ ด้วยตำแหน่งของ ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ และดาวต่างๆ ผสมกับการคำนวณทางคณิตศาสตร์เป็นปฏิทินที่ใช้สืบเนื่องกัน มายาวนานที่สุดชาวจีนใช้ระบบนามปี และนามวัน ติดต่อกันมาตั้งแต่ราชวงศ์ซาง หรือราว ๓,๐๐๐ ปี ล่วงมาแล้ว และยังใช้กันอยู่จนถึงปัจจุบัน นามปี และ นามวัน เกิดจากการนำหน่วยคำชุดหนึ่ง เป็น คำที่มีความหมายเรียกกลุ่มดาว มีทั้งหมด ๑๐ คำ ส่วนชุดที่สองเป็นคำเรียกสัตว์ในนักษัตรของจีน มีอยู่ ๑๒ คำด้วยกัน ระบบที่ซับซ้อนของปฏิทินจีนนี้ทำให้ตรวจสอบกันเองได้อย่างแม่นยำ ปฏิทินจีน

^{๓๓๗} JeeLoo Liu, An Introduction to Chinese Philosophy: From Ancient Philosophy to Chinese Buddhism, (UK: Blackwell Publishing, ๒๐๐๖), p. ๒๖-๒๗.

^{๓๓๘} ประพนธ์ เตะทะกุล, ดาราศาสตร์ และ อวกาศ, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๕๓), หน้า ๑๑.

ถือเป็นของศักดิ์สิทธิ์ และราชสำนักมีหน้าที่ดูแลให้เกิดความสอดคล้องระหว่างการนับกาลในทาง จันทรคติ และสุริยคติ^{๓๙}

แผนภาพที่ ๔ ปฏิทินจีนเกิดจากอิทธิพลของดาวพระเคราะห์

นอกจากนี้ จีนยังสร้างปฏิทินที่ใช้ในการผูกดวงชาตาของบุคคลที่มีความละเอียดมาก ในการบอก วัน เดือน ปี เวลา ฤดูกาล ดาวประจำยุค ราศีในฤดูกาล และราศีวัน คือ ราศีดาว ที่จะนำมาวางในดวงชาตา เรียกว่า โป๊ยอี้ หรือ สี่เถียว คือ การผูกดวงชะตากำเนิด โดยกำหนดจากวัน เดือน ปี และเวลาที่เกิด ใช้ระบบธาตุ หยิน หยาง ราศีบน ราศีล่าง เป็นตัวกำหนด และวิเคราะห์

โป๊ยอี้ หมายถึง ตัวหนังสือจีนทั้งหมด ๘ ตัว (ราศีบน ๔ + ราศีล่าง ๔)

สี่เถียว หมายถึง แถว ซึ่งมีทั้งหมด ๔ แถว (เวลา, วัน, เดือน, ปี)^{๔๐}

อิทธิพลของดาวพระเคราะห์ที่ชาวจีนมีความเชื่ออย่างมากว่าสามารถส่งพลังงานทั้งดีและไม่ดีอย่างมากในเรื่องของที่อยู่อาศัย หรือที่รู้จักกันดีคือ “ฮวง จู้ย” เป็นศาสตร์แห่งความสมดุลกันระหว่างธาตุลมกับธาตุน้ำ มีความเชื่อกันว่า ถ้าธาตุสมดุลกันดี พลังงานจากดาวพระเคราะห์ที่ส่งผ่านมาก็จะให้ผลดีต่อผู้อยู่อาศัยทั้งในด้านสุขภาพ และทรัพย์สินเงินทองในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ ยังมีความเชื่อต่อไปอีกว่า หากที่อยู่อาศัยของคนตายไม่ดี (ฮวง จู้ย) ก็จะส่งผลเสียหายต่อลูกหลาน หรือผู้อยู่เบื้องหลังได้

๖) อารยธรรมไทย หลักฐานจากกระเบื้องงานที่ได้พิมพ์เป็นหนังสือชื่อ “พุทธศาสน-สุวัณณภูมิปกรณ์ราชบุริวัตฤกถา” งานนิพนธ์ของท่านเจ้าคุณพระราชาวิ (อ่ำ ธมมตฺโต) ได้กล่าวถึงความเป็นมาของโหราศาสตร์ไทยไว้ ดังนี้

ระบบกาลเวลาที่เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติ และคนไทยผู้รู้ได้นำมาตั้งเป็นกาลเวลา เช่น ดวงตะวันขึ้นตอนเช้า ก็มีแสงสว่างกระจ่างแจ้งตลอดจึงเป็น กลางวัน กำหนดเรียกกันว่า รุ่ง, เช้า, งาม, สาย, เว็น (เพน) เทียง, คล้อย, หงาย, บ่าย, เย็น, ย่ำค่ำ, หวัค่ำ, มื่อ ดวงตะวันผ่านแล้วตก

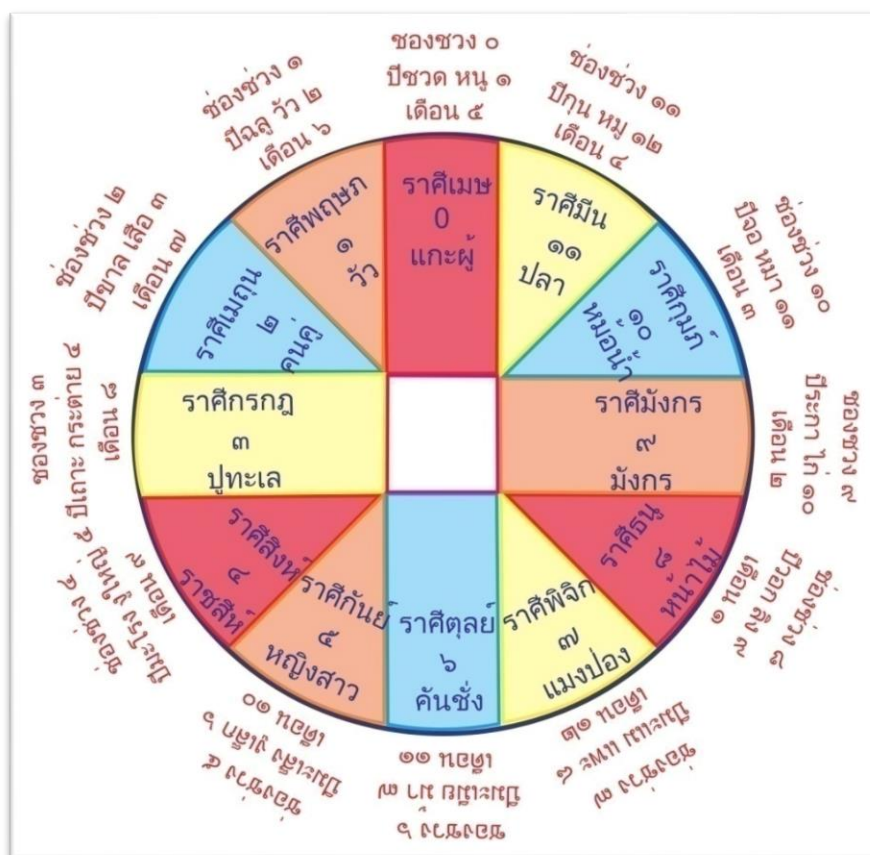
^{๓๙}ดร.วินัย พงษ์ศรีเพียร, วันวาร กาลเวลา แลนานาศักราช, หน้า ๕๐.

^{๔๐}วรพงษ์ มหรัตน์วิโรจน์, ดวงชะตาจีน โป๊ยอี้ สี่เถียว, (ม.ป.ป.), หน้า ๒๑.

หายไปทางตะวันตก และ แสงสว่างก็หายไปด้วย จึงเป็น **กลางคืน** ไทยกำหนด เรียกว่า หัวคืน, (โพล์พลั), ค่ำมืด, ค่ำคืน, ก่อนครึ่งคืน, ก่อนเที่ยงคืน, เที่ยงคืน, ดึก, ดึกสงัด, ดึกดำ, ดึกตื่น, ตีรุ่ง, หัวรุ่งหรือเช้ามืด และบางทีก็มีเดือนขึ้นส่องแสงสว่างให้มองเห็นทั่วไป ไทยเรียกกันว่า เดือนออก หรือข้างขึ้น บางทีก็หายไป เรียกว่า เดือนหายหรือเดือนมืด เป็นข้างแรมบ้าง จึงมีทาง ตะวันออก, ตะวันตก, เหนือ, ใต้ ครั้นได้สังเกตเห็นดวงสว่างใหญ่บ้าง เล็กบ้าง จึงตั้งชื่อเรียกว่า ดวงตะวัน ดวงเดือน ดวงดาว ดวงหาง ดาวพุ่ง ดาวตก ฯลฯ เมื่อสังเกตมากเข้าก็ประจักษ์ชัดเห็นดาวบางกลุ่มตั้งนิ่งปรากฏเป็นรูปต่างๆ ก็ตั้งชื่อเรียกเพื่อรู้กัน เช่น ดาวเหนือ เห็นเป็นรูปจระเข้ จึงเรียกชื่อว่า ดาวจระเข้ ดาวใต้ เรียกว่า ดาววาว ทั้งได้สังเกตเห็นชัด ดวงใหญ่ๆ เดินในเส้นทางเดียวกันซ้ำ บางเร็วบ้าง ชื่อตั้งเรียกว่า ดาวเดิน (ดาวเคราะห์) เห็นดาวเอ้อย (พลุหัส) เดินเข้าถึง ๑ ปี จึงตั้งชื่อว่า ดาวเอ้อย หรือ เอ้อย (พลุหัส ดาวครูบาอาจารย์) และรู้จักแบ่งเขตท้องฟ้าออก และเรียกชื่อตามหมู่ดาวสถิต เช่น เห็นหมู่ดาวช่องช่วง ๐ (ราศีเมษ) ไทยเห็นเป็นรูปหนู ซึ่งไทยบางกลุ่มเรียกหนูว่า ขวด หนู จึงตั้งชื่อว่า ขวด ทั้งได้คิดตั้งระยะเวลาที่ ดวงตะวันเดินรอบ ๑๒ ช่อง ช่วงนั้นเป็นปี และเวลานั้น ดาวเอ้อย (พลุหัส) เดินมาสถิตในช่อง ๐ (ราศี เมษ) พอดี จึงตั้งชื่อตามกาลที่ ดาวพลุหัส เดินอยู่ในหมู่ดาวขวด-หนู ได้ตั้งชื่อ ตามว่า ปีขวด มีปรากฏรูปนกขัตรีเป็นหนู มีเทพชายทรงบนหลัง ซึ่งบ่งเป็น คณศร เทพจ้าวซึ่งไม่ทรงรองทรง ส่วนท่านคณศรเทพจ้าว ทรงรองทรงข้าง ทรงหนูทุกเช่นเดียวกัน ถ้ามีมือ ๒ มือ แล้วก็แน่นอนว่าเป็นจ้าวพ่อข้าง คือ ขุนขวด หรือ ขุนอิน สิบสองพัน และได้คิดตั้งในกาลที่ดวงตะวันเคลื่อนเข้าสู่ช่องช่วงที่ ๘ (ราศีธนู ธันวาคม) จึงตั้งชื่อต้นหน้าหนานนั้นว่า เดือนอ้าย ซึ่งระบุว่า เดือน ๑ เฉพาะกลุ่มดาวหนูนี้ อันประจำราศีเมษ ชาวชมพูทวีป ได้เห็นเป็นรูปแกะตัวผู้ ได้ตั้งเป็นฤกษ์ที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ จึงตั้งช่องช่วงนี้ว่า เมษ มาส เดือน แกะตัวผู้ แม้ฝรั่งก็เช่นเดียวกัน มีดาวชื่อ อารีเอซ เห็นว่าภาษาลาตินแปลว่า แกะตัวผู้ ได้เอามาตั้งชื่อว่า ราศีอารีเอซ ตั้งเป็นชื่อเดือนว่า แอฟริล ก็ว่า มีเค้ามาจากดาวอารีเอซนี้ ส่วนไทยนี้นับเป็นที่ ๕ จากธนู จึงมาเป็นเดือน ๕ ตามพจนานุกรมอังกฤษยังว่า April วันที่ ๑ เมษายน ถือกันว่าเป็นวันสนุกสนาน เจริญใจไม่ฝล ก็เหมือนไทย เล่นรื่นเริง กรุดกราน

อธิบายข้อความ ดังนี้

ในวิชาโหราศาสตร์ไทย มีการแบ่งเวลา ออกเป็น ช่วงกลางวันโดยการเห็น ตะวัน เมื่อแสงตะวันหายไป มีดาว และเดือน ขึ้นมาแทน จึงกำหนดเป็นกลางคืน มีการสังเกตกลุ่มดาวต่างๆ บนท้องฟ้า เป็นรูปต่างๆ มีอัตราการโคจรที่ต่างกัน จึงมีการกำหนดดวงกลมสมมุติแทนท้องฟ้า และแบ่งออกเป็น ๑๒ ส่วน ตามกลุ่มดาวที่สถิตอยู่ เช่น เห็นกลุ่มดาวเป็นรูปแกะตัวผู้ จึงจัดให้เป็นจุดเริ่มต้นฤกษ์ที่ ๑ กำหนดเป็นเดือน เมษ และไล่เรียงเป็นอุตราวัตรจนครบทั้ง ๑๒ เดือน ตามกลุ่มดาวที่สถิตอยู่ ดังรูปภาพ

ภาพที่ ๙ แสดงการแบ่งท้องฟ้าด้วยวงกลมสมมุติ ออกเป็น ๑๒ ส่วน

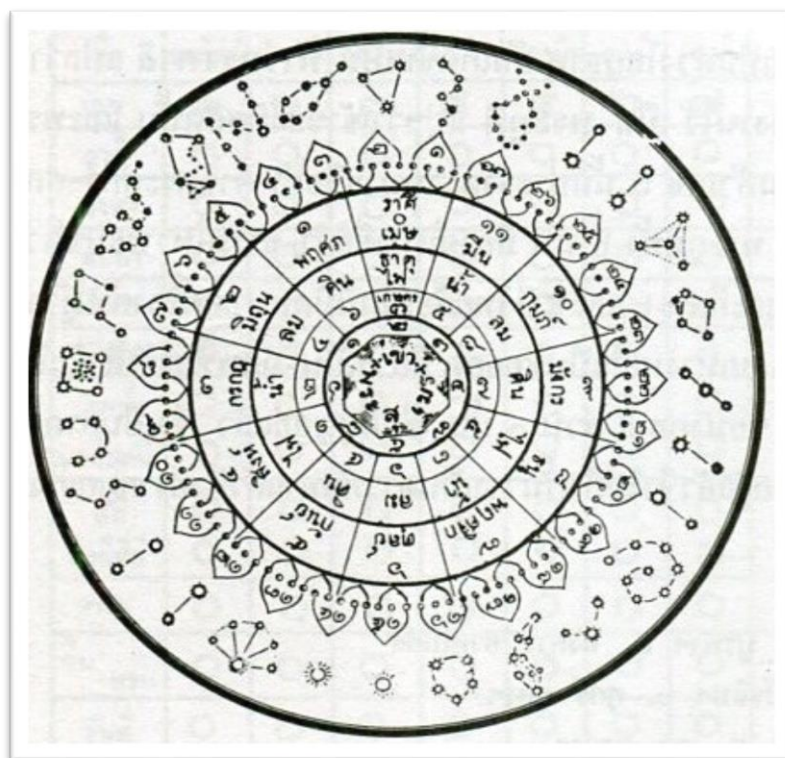
จุดเริ่มต้นคือราศีเมษ นับมาทางซ้ายเป็นราศีพฤษภ เรื่อยไปจนถึงราศีมีนเป็นราศีสุดท้าย ครั้นเห็นเส้นวงกลมนอนวิ่งไปรอบตัวเป็น-เส้นแวง และเส้นตั้งขึ้นโค้งลงเป็น เส้นรุ้งแล้ว คือ เส้นนอน และเส้นตั้งโค้ง มีดวงประจำออก หรือขึ้น และตก หรือลับหายไป คือ ดวงตะวันและดวงเดือนเพ็ญ ก็ตั้งชื่อ ตามนั้นว่า ทางตะวันออก ทางตะวันตก ทางตะวันออก ทางตะวันออก หรือ ออก ตก เหนือ ใต้ และใส่ทิศเข้าไป เช่น ทางทิศตะวันออก ฯลฯ เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว จะเห็นช่องว่างอีก ๔ จึงเป็นทางเฉียง อีก ๔ ก็ได้ ๘ ทาง หรือ ๘ ทิศอย่างรูปบน และใส่เส้นคู่เหมือนกัน เส้นนอกจึงเป็นทิศทางขอบฟ้า เส้นในเป็นทิศทางโลกหล้าแผ่นดินนี้ เช่นนี้ ก็ได้เพียง ๘ ทาง ปราภภูมิ ๘ ช่อง จึงไม่ครบธรรมชาติที่เป็นกาลเวลา คือ เดือนเพ็ญ ๑๒ ครั้งหรือ ดวงตะวันออก หรือตกไป ๓๖๕ วัน เอา ๓๐ หาร จะได้ ๑๒ (เศษ ๕) นับ-หน้า ๔ จะได้หน้าละ ๓ เดือน คือ หน้าหนาว, หน้าร้อน, หน้าฝน, หน้าหนาว นับฤดู ๓ จะได้ฤดูละ ๔ เดือน คือ ฤดูเหมันต์ (หนาว), ฤดูคิมหันต์ (ร้อน), ฤดูวสันต (ฝน) เช่นนี้ จึงมีจำนวนเลข เป็น ๑๒ ทั้งปีและเดือน แต่ในวงกลมนั้น มีช่องทางเพียง ๘ จึงขาดไป ๔ ได้แบ่งช่องเฉียงออกเป็น ๒ อีก ต้องใส่เส้นกลางช่องเฉียงทั้ง ๔ จึงแบ่งออกได้อีก ๔ ก็ได้ ๑๒ ช่องหรือ ๑๒ราศี คือ ๑๒ ปี ๑๒ เดือน ... แต่ละช่องมีกำหนดไว้เป็น ๓๐ อัง (องศา) อัง ๑ มี ๖๐ ผา (ลิปดา) ผา ๑ มี ๖๐ ผา (น้อย)

(ฟิลิปดา) ถ้าเป็นกาลเวลา ก็ใช้ดวง อันมี ๑๒ ช่องนี้ คือ ๖ ช่องซ้ายเป็นกลางวัน ๖ ช่องขวาเป็นกลางคืน ตัดเวลาเท่ากันอย่างเวลานาฬิกา เป็นช่องละ ๒ ชั่วโมง ว่าตามแบบนาฬิกา ก็ใช้แยกออกเป็นแบบดวงกลม ๒ ดวงซ้อนกัน จึงเป็นช่องละ ๑ ชั่วโมง เป็นกลางวัน ๑๒ ชั่วโมง กลางคืน ๑๒ ชั่วโมง เป็นวัน-คืน มี ๒๔ ชั่วโมง เป็นผา คือ นาฬิกาได้ ๑,๔๔๐ นาที ถ้านับช่องใด ก็ได้เป็น ๑ ไป ถึงช่องเล็งกันก็ได้ ๗ จึงเป็นวัน ๗ ชื่อ มีวันอาทิตย์ ๑ ฯลฯ วันเสาร์ ๗ นั้น เดิมไทยใช้ วันอา ๑, วันอัน ๒, วันอาน ๓, วันอุณ ๔, วันเอื้อย ๕, วันอุ ๖, วันอิ ๗ เป็นชื่อไทยแต่อย่างนี้ เป็นต้น จะเห็นระบบท้องฟ้าและโลก กับทิศทาง ทั้งกาลเวลา ปรากฏในดวงนั้นอย่างนั้น ซึ่งท่านคนไทยผู้รู้ ได้กระทำแบบระบบไว้กับทุ้งได้ใช้เป็นตำราหมอดู หรือเลขบอก สมัยนี้เรียกว่า พรหมชาติ, โหราศาสตร์ อันปรากฏมีมาแล้ว หรือเรียกตามศัพท์ทันสมัยว่า จักรวาลวิทยา ดาราศาสตร์ โหราศาสตร์ และที่เป็นปรากฏการณ์อันเป็นกาลเวลาที่ยังใช้กันอยู่ในกาลบัดนี้ ยืนยันว่า ท่านคนไทยผู้รู้ ได้นำระบบท้องฟ้าและโลก แผ่นดินกับดวงดาว ซึ่งแบ่งเป็นกาลเวลา และควบคุมระบบสรรพธรรมชาติ สรรพชีวิต สรรพวิญญาณ ไว้ในดวงกลม มีช่อง ๑๒ ช่อง มีเลข ๑๐ ตัวเท่านี้ เป็นความรู้ชั้นวิทยากาลย่อ และสูงสุดของไทยแท้^{๔๑}

โหราศาสตร์ไทย วิวัฒนาการมาจากโหราศาสตร์โบราณในสมัยพุทธกาล คือ ประมาณเมื่อสองพันห้าร้อยปีมาแล้ว เดิมทีศาสตร์นี้เป็นที่แพร่หลายในหมู่วรรณะพราหมณ์ หลักฐานทางโบราณคดีที่ขุดพบอารยธรรมบ้านเชียง ซึ่งมีอายุประมาณสี่พันถึงห้าพันปี ได้พบหลักฐานสำคัญซึ่งเป็นสัญลักษณ์ทางโหราศาสตร์ เช่น สัญลักษณ์เกี่ยวกับจักราศี สัญลักษณ์เครื่องหมายเกี่ยวกับดวงดาวต่างๆ มากมาย ด้วยเหตุนี้ ผู้รู้บางท่านจึงสันนิษฐานไว้ว่า บางทีคนไทยเราอาจเริ่มรู้จักเรื่องโหราศาสตร์มาตั้งแต่สมัยห้าพันปีมาแล้วก็เป็นได้ ส่วนคำศัพท์ นิยามศัพท์ที่ใช้กันในวิชาโหราศาสตร์ไทยนั้น ได้รับอิทธิพลมาจากอินเดียแน่นอน เช่น ชื่อของดาวนักษัตรประจำฤกษ์ต่างๆ มีชื่อเป็นภาษาสันสกฤต อย่างดาวนักษัตร ฤชดิกา หรือที่คนไทยรู้จักกันในชื่อของกลุ่มดาวลูกไก่ หรือชื่อของราศี เช่น ราศีเมษ^{๔๒} ราศีพฤษภ ฯลฯ หลักการพยากรณ์ที่สำคัญ อาศัยความรู้จากคัมภีร์พราหมณ์ ที่กล่าวไว้ใน โยติษ คือการศึกษาโหราศาสตร์ และดาราศาสตร์

^{๔๑}พระราชกวี (อำ ธมฺมทตฺโต), พุทธศาสนสุวินณภูมิปกรณ์ ราชบุรีวัดฤทธา ดำเนินเมืองขุนไทย (กรุงเทพมหานคร: บริษัทชวนพิมพ์ 50 จำกัด ๒๕๕๐), หน้า ๑๐๔.

^{๔๒}พระยาปริรักษเวชการ, หลักโหราศาสตร์ทั่วไป มูลฐานของโหราศาสตร์และประโยชน์ของการศึกษาโหราศาสตร์ มรดกแห่งไทรสยาม สมาคมไทรแห่งประเทศไทย, หน้า ๓.

ภาพที่ ๑๐ กลุ่มดาวฤกษ์

รอบนอกสุดแสดงถึงกลุ่มดาวฤกษ์ที่สถิตตามราศีต่างๆ ถัดมา เป็นเลข ๑,๒,๓....หมายถึง ชื่อกลุ่มดาวฤกษ์ในราศีนั้นๆ กำหนดให้ ๑ ราศีมี ๓ กลุ่มดาวฤกษ์ เช่นในราศีเมษ ดาวฤกษ์ประจำราศี คือ ดาวรูปแกะ (แอริส) ดาวฤกษ์ (นักษัตร) ที่อยู่ในราศีเมษ มีดาวอัศวิน, ภารณีและกฤติกา ในราศีอื่นจะมีดาวฤกษ์ประจำราศี และดาวฤกษ์ที่เป็นนักษัตรฤกษ์ประจำอยู่อย่างนี้เช่นกันไปจนครบรอบวงกลมที่สมมุติขึ้นนี้

ถัดลงมาเป็นชื่อราศี และเลขประจำราศีเริ่มแต่ราศีเมษ (เดือนเมษายน) เป็นราศี ๐ จนถึงราศีมีนเป็นเลข ๑๑ เป็นเดือนมีนาคม

วงกลมถัดลงมาจะบอกธาตุประจำราศี ตั้งต้นตราศีเมษธาตุไฟ ราศีพฤษภธาตุดิน ราศีมิถุนธาตุลม ราศีกรกฎธาตุน้ำทั้งหมดมี ๔ ธาตุ เรียงลำดับกันไปทุกราศี

วงกลมถัดมาจะประกอบด้วยตัวเลขแทนตำแหน่งดาวพระเคราะห์แห่งราศีนั้นๆ เช่น เลข ๓ในราศีเมษ แทนดาวอังคาร ดังนั้นราศีเมษเป็นเรือนของดาวอังคาร

ถัดมาเป็นเลข ๖ แทนดาวศุกร์ เรื่อยไปถึงราศีมีนสุดท้ายเลข ๕ แทนดาวพฤหัสบดี รายละเอียดจะแสดงในหัวข้อถัดไป ตัวเลขในวงกลมในสุดแสดงตำแหน่งของทิศตามทักษา เลข ๑ แทนทิศตะวันออกเฉียงเหนือ เลข ๒ แทนทิศตะวันออกเฉียงเหนือ

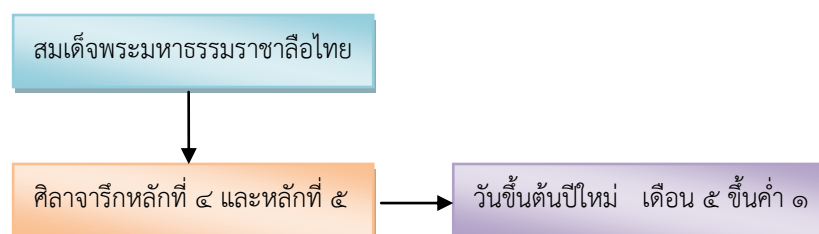
๒.๑.๓ พัฒนาการของโหราศาสตร์ในยุคต่างๆ ของประเทศไทย

จากหลักฐานที่เด่นชัด ผู้รู้บางคนยืนยันว่า คนไทยเริ่มรู้จักโหราศาสตร์อย่างจริงจังตามลำดับ ดังนี้

ก) สมัยสุโขทัย

ในสมัยนั้น การรู้จักดูดวงดาวเป็นความรู้พื้นฐานของคนไทยมาแต่โบราณ เพราะดวงดาวช่วยในการบอกทิศทาง บอกเวลา ส่วนเจ้านายหรือพระสงฆ์ที่มีความรู้ น่าจะเรียนโหราศาสตร์กันเป็นวิชาสำคัญวิชาหนึ่ง ซึ่งเรื่องนี้มีหลักฐานที่พอจะยกมาเป็นตัวอย่างได้ คือ ศิลาจารึกวัดป่ามะม่วง ด้านที่สอง มีคำกล่าวสรรเสริญพระปัญญาของพระยาสิทธิ์ไทยว่า “เรียนพระวินัย พระอภิธรรม โดยโลกาจารย์ มีพราหมณ์และดาบส สมเด็จพระปิตรพระราชบัญญัติคัมภีร์เพทศาสดราคมธรรมเนียมมิโชติศาสตร์^{๔๓} (ตำราโหร)” เป็นต้น

หลักฐานที่แสดงให้เห็นว่า สมเด็จพระมหาธรรมราชาลิไทย ทรงเชี่ยวชาญในคัมภีร์สุริยยาตร แสดงชัดอยู่ในหลักศิลาจารึกหลักที่ ๔ และหลักที่ ๕ อาทิ ได้เปลี่ยนวันขึ้นต้นปีใหม่ ศักราชใหม่ โดยกำหนดวันขึ้นปีใหม่ เป็นวันเดือน ๕ ขึ้นค่ำ ๑ และตัดปีเก่าให้สิ้นสุดลงในวันสิ้นเดือน ๔ (ผาลคุณานุต) ตามหลักที่นิยมกันในคัมภีร์สุริยยาตร

แผนภาพที่ ๕ วันขึ้นปีใหม่ไทยโบราณ

นอกจากนั้น ในกำหนดพิธีการต่างๆ ที่จารึกในหลักศิลาดังกล่าว ยังได้คำนวณฤกษ์พระจันทร์ไว้ทุกตอนด้วย เช่น ในปีมหาศักราช ๑๒๘๓ ได้มีพระบรมราชโองการให้ราชบัณฑิตไปอัญเชิญสมเด็จพระมหาสวามีสังฆราชแห่งประเทศไทยให้มาประทับจำพรรษาอยู่ถาวรมหาสวามี (๓ เดือน) แล้ว ทรงทำมหาทานฉลองพระพุทธรูปสัมฤทธิ์ ซึ่งทรงหล่อเทืององค์พระพุทธ ประดิษฐานอยู่ท่ามกลางกรุงสุโขทัยทางทิศตะวันออก เมื่อออกพรรษาแล้ว ณ เดือน ๑๒ อัฐมีดิถี แรม ๘ ค่ำ พุทธวารปุนรพสุณักขัตฤกษ์ (ตรงกับวันอาทิตย์ที่ ๒๐ ตุลาคม พุทธศักราช ๑๙๐๔) เวลากลางคืนได้

^{๔๓}บรรยง บุญญฤทธิ์, *ขุมทรัพย์โบราณคดีพระคัมภีร์*, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์น้องใหม่, ๒๕๓๔), หน้า ๑๖๔-๑๖๗.

เสด็จออกบรรพชาเป็นสามเณร อธิษฐานเพื่อตรัสรู้ พระอมตมหานิรพาน ต่อพระพักตร์พระพุทธรูปทองคำและสมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรุงธนบุรี ปีที่เสด็จออกทรงผนวชนั้น เป็นปีที่เสวยราชสมบัติได้ ๒๒ ปี พระราชนิพนธ์ในวิชาโหราศาสตร์ที่ยังเหลืออยู่เป็นหลักฐานจนถึงปัจจุบันนี้ ได้ทรงไว้เป็นภาษาบาลีก็มีอยู่ ๒ เรื่อง คือ

๑. ทักษาสงคหปรณ ได้แก่ ตำราทักษาที่ใช้กันอยู่ทุกวันนี้

๒. พระคัมภีร์จักรทศปณินบาฬี

พระราชนิพนธ์ทั้งสองเรื่อง ดังกล่าวนี้นี้ สมเด็จพระเจ้าสัมพันธวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงพิทักษ์มนตรี ได้ทรงถอดไว้เป็นกวีนิพนธ์เรื่องแรก ทรงเป็นลิลิต ชื่อ “ลิลิตทักษาพยากรณ์” เป็นตำราทักษาของไทย ซึ่งมีกลวิธีพยากรณ์อย่างพิสดาร อันจัดเป็นของไทยโดยบริสุทธิ์ แม้จะมีส่วนคล้ายคลึงกับ “อัษฎโกศวิชา” ของภารตะก็ตาม แต่กฎเกณฑ์และศิลปะในการพยากรณ์หาได้ใกล้เคียงกันแต่อย่างใดไม่ แม้ของพม่าหรือมอญ ก็เป็นคนละแบบ จึงจัดว่าตำรานี้เป็นของคนไทยค้นคว้ากลวิธีพยากรณ์ขึ้นเป็นแบบของเราโดยเฉพาะแบบหนึ่ง ส่วนตำราเล่มที่ ๒ สมเด็จพระเจ้าฟ้าพระองค์เดียวกันนั้น ได้ทรงถอดเป็นคำฉันท์ ชื่อ “จักรทศปณิน คำฉันท์” อันเป็นตำราหลักของไทยในภาคพยากรณ์ ตำราทั้งสองเล่มนี้ เป็นปรมาจารย์ของไทยที่ทรงรวบรวมสำหรับผู้พยากรณ์ในระบบโหราศาสตร์ไทย อันนับเป็นพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นเกล้าฯ^{๔๔}

ที่มาของตารางทักษา อันประกอบด้วย ธาตุ, ทิศ และกำลังของดาวพระเคราะห์ ตามตำราโลกธาตุ กล่าวว่า ในจักรวาลบังเกิดธาตุขึ้น ๔ กอง คือ เตโชธาตุ ไฟ, ปฐวีธาตุ ดิน, วาโยธาตุ ลม, และอาโปธาตุ น้ำ อยู่เรียงประชิดกัน เป็นวงตามลักษณะ ของจักรวาล ธาตุที่ร้าย คือธาตุไฟกับธาตุลม จัดเป็นอกุศลธาตุ ส่วนธาตุดินกับธาตุน้ำเป็นกุศลธาตุ จะเห็นได้ว่ากุศลธาตุ คอยบรรเทาอกุศลธาตุ เมื่อเรียงให้เต็มและดูโดยอุตตรารวรรตน์ (เวียนซ้ายมือ) จะเห็นว่าปราบกันเป็นคู่ๆ ไฟ-น้ำ, ลม-ดิน อธิบายว่า ไฟอันน้ำคอยระงับอยู่ และลมอันดินคอยกั้นอยู่^{๔๕}

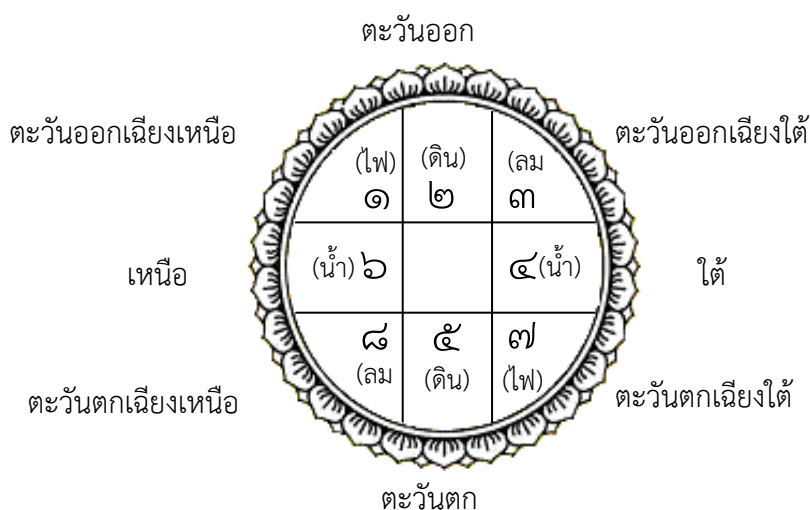
ทิศตามทักษา กำหนดให้ทิศใต้เป็นแหล่งของน้ำ พุ่งกระแสน้ำไปทางทิศเหนือ ธาตุลมถัดขึ้นไปอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ มีกระแสตรงไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ธาตุดินอยู่ทิศตะวันออก กระแสพุ่งแนวตรงไปทิศตะวันตก และในที่สุดธาตุไฟอยู่ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ พุ่งกระแสน้ำไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้

^{๔๔} พันเอก (พิเศษ) เอื้อน มนเทียรทอง, พระคัมภีร์โหราศาสตร์ศิลปาคม สำนักหอ “ทองคำ”, (กรุงเทพมหานคร: ดวงดีการพิมพ์, ๒๕๒๖), หน้า ๕.

^{๔๕} พระสารประเสริฐ, โลกธาตุเทียบทางโลก ทางธรรม, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เสริมวิทยบรรณาการ, ๒๕๐๓), หน้า ๔-๕.

กำลังของดาวเคราะห์ พระอาทิตย์ (๑) ธาตุไฟ โคจรทักษิณาวรรตน์ ไปประจำทิศ ตะวันออกเฉียงเหนือ นับเริ่มต้นจากพระพุธ (๔) ได้ ๖ ช่อง พระอาทิตย์จึงมีกำลัง ๖ ส่วนดาวพระเคราะห์ที่เป็นสุภเคราะห์ หรือ เป็นดาวธาตุน้ำ เช่นดาวจันทร์ (๒) หรือ ดาวศุกร์ (๖) จะต้องโคจร ทักษิณาวรรตน์ไปรับกระแสจากพระอาทิตย์ถึง ๒ รอบจึงกลับมาครองธาตุ และทิศของตนเอง ดังนั้น พระจันทร์ (๒) จึงมีระยะของการโคจรเป็น ๑๕ มาสถิตในทิศบูรพาธาตุดินกำลังของพระจันทร์จึงเป็น ๑๕ และพระศุกร์ (๖) มาสถิตในทิศอุดร มีกำลังเป็น ๒๑ ส่วน พระอังคาร (๓) พระเสาร์ (๗) และ พระราหู (๘) เป็นบาปพระเคราะห์ทั้งสิ้น จึงรับกระแสจากพระอาทิตย์เพียงครั้งเดียว ดังนั้นพระ อังคาร (๓) ครองทิศอาคเนย์มีกำลัง ๘ พระเสาร์ (๗) ครองทิศหรดี มีกำลัง ๑๐ พระราหู (๘) ครอง ทิศพายัพ มีกำลัง ๑๒ ตามรูปประกอบ ดังนี้

พระเคราะห์ครองธาตุ และทิศ ตามทักษา

ภาพที่ ๑๑ แสดงธาตุ และทิศ ของดาวพระเคราะห์ทั้ง ๘

สรุป

พระอาทิตย์ ธาตุไฟ ครองทิศ อีสาน (ตะวันออกเฉียงเหนือ) มีกำลัง ๖ แทนด้วยดาว ๑
 พระจันทร์ ธาตุดิน ครองทิศ บูรพา (ตะวันออก) มีกำลัง ๑๕ แทนด้วยดาว ๒
 พระอังคาร ธาตุลม ครองทิศ อาคเนย์ (ตะวันออกเฉียงใต้) มีกำลัง ๘ แทนด้วยดาว ๓
 พระพุธ ธาตุน้ำ ครองทิศ ทักษิณ (ใต้) มีกำลัง ๑๗ แทนด้วยดาว ๔
 พระพฤหัสบดี ธาตุดิน ครองทิศ ประจิม (ตะวันตก) มีกำลัง ๑๙ แทนด้วยดาว ๕
 พระศุกร์ ธาตุน้ำ ครองทิศ อุดร (เหนือ) มีกำลัง ๒๑ แทนด้วย ดาว ๖
 พระเสาร์ ธาตุไฟ ครองทิศ หรดี (ตะวันตกเฉียงใต้) มีกำลัง ๑๐ แทนด้วยดาว ๗
 พระราหู ธาตุลม ครองทิศ พายัพ (ตะวันตกเฉียงเหนือ) มีกำลัง ๑๒ แทนด้วยดาว ๘

ทักษาพยากรณ์

แผนผังทักษา คือ แผนผังดาวเคราะห์กำเนิด ประจำทิศตามลำดับโดยทักษิณาวรรตัม (เวียนขวา) รวม ๘ ดวง คือ อาทิตย์ (๑), จันทร์ (๒), อังคาร (๓), พุธ (๔), พฤหัสบดี (๕), เสาร์ (๖) ราหู (๗), ศุกร์ (๘) และตรงกลาง คือเกตุ (๙) ตามรูป

แผนผังทักษา

ดาวอาทิตย์ ๑ ตะวันออกเฉียงเหนือ	ดาวจันทร์ ๒ ตะวันออก	ดาวอังคาร ๓ ตะวันออกเฉียงใต้
ดาวศุกร์ ๖ เหนือ	๙	ดาวพุธ ๔ ใต้
ดาวราหู ๘ ตะวันตกเฉียงเหนือ	ดาวพฤหัสบดี ๕ ตะวันตก	ดาวเสาร์ ๗ ตะวันตกเฉียงใต้

ดาวเคราะห์ที่ประจำแต่ละทิศ (แต่ละช่อง) เรียกว่า “ภูมิพยากรณ์”

๑ สระทุกตัว ครุฑนาม	๒ ก ข ค ฆ ง พยัคฆนาม	๓ จ ฉ ช ซ ฌ ญ สิงหนาม
๖ ศ ส ษ ห พ ฮ อัชนาม	๙	๔ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ณ โสณนาม
๘ ย ร ล ว คชนาม	๕ บ ป ผ ฝ พ ฟ ภ ม มุลินาม	๗ ด ต ถ ท ธ น นาคนาม

ภาพที่ ๑๒ แสดงตำแหน่งดาวพระเคราะห์ และ ทิศของดาวพระเคราะห์

การนับภูมิทักษา

ให้นับที่วันเกิดเป็นต้นไป โดยนับเป็นทักษิณาวัตร (เวียนขวา) เริ่มด้วย บริวาร อายุ เดช ศรี มูละ อุตสาหะ มนตรี กาลกรรณิ เรียกว่า องค์สมบัติ ๘ ประการ ของความเป็นอยู่ของมนุษย์ในโลกนี้

บริวาร	หมายถึง	ผู้แวดล้อม คนที่อยู่ใกล้ชิด สามี ภรรยา บุตร คนรับใช้
อายุ	„	ความทรงอยู่แห่งชีวิต, โรคภัยไข้เจ็บ
เดช	„	บรรดาศักดิ์ ตำแหน่ง ยศ ชั้น อำนาจในทางดี อำนาจเหนือศัตรู อำนาจ ในทางดี หรืออำนาจที่ไร้ศีลธรรมของโจรผู้ร้าย
ศรี	„	ความสมบูรณ์แห่งทรัพย์สิน ความสวัสดิ โชคลาภ ความเจริญ
มูละ	„	ที่เกิด ที่อยู่ สำนักงาน โบราณ พัสดุ ของเก่าแก่
อุตสาหะ	„	ความพยายามความบากบั่น ผู้ทำงานแทนตัว เครื่องอุปกรณ์ในการทำงาน อุตสาหกรรม การค้าขาย
มนตรี	„	ผู้อุปการะในครอบครัว ผู้อุปถัมภ์
กาลกรรณิ	„	ความอาภัพอัปโชค การไร้ทรัพย์สิน ทุกข์โศก การดูหมิ่น ความหายนะ

วันเกิด	บริวาร	อายุ	เดช	ศรี	มูละ	อุตสาหะ	มนตรี	กาลกิณี
อาทิตย์	๑	๒	๓	๔	๗	๕	๘	๖
จันทร์	๒	๓	๔	๗	๕	๘	๖	๑
อังคาร	๓	๔	๗	๕	๘	๖	๑	๒
พุธ	๔	๗	๕	๘	๖	๑	๒	๓
พฤหัสบดี	๕	๘	๖	๑	๒	๓	๔	๗
ศุกร์	๖	๑	๒	๓	๔	๗	๕	๘
เสาร์	๗	๕	๘	๖	๑	๒	๓	๔

ภาพที่ ๑๓ องค์สมบัติ ๘ ประการ (การนับภูมิทักษา)

ตารางทักษาของไทยจะมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ไม่เหมือนกับทักษาทางภารตะ มีการกำหนดทิศของทักษา การกำหนดสีตามดาวพระเคราะห์ที่ครอง กำหนดตัวอักษรประจำช่องของดาวพระเคราะห์ เช่น คนเกิดวัน อาทิตย์ (๑) ดาว (๑) จะเป็นดาววันเกิด สีที่เป็นมงคล คือ สีเขียว สีเทา สีตะกั่ว สีชมพู สีที่ห้ามใช้คือ สีฟ้า หรือน้ำเงิน ทิศที่เป็นมงคลคือ ทิศใต้ โดยเฉพาะสี ทางโบราณกาลถือว่าสำคัญมากในชีวิตประจำวัน เช่น การเลือกนุ่งผ้า และใช้เครื่องประดับตามวัน ตามตำหรับที่พระมหากษัตริย์ ทรงเครื่องพิชัยยุทธให้ต้องตามวารพยุหยาตรา มีคำประพันธ์ไว้ ดังนี้

รวีสีสฤกษ์ด้วย	อาภรณ์
แดงพิจิตรลงกรณ	ก่องแก้ว
ทรงแสงธนูศร	ลีลาศ
เสด็จสู่สงครามแล้ว	เผ่าพ้องไพร่ ^{๔๖}

จากคำประพันธ์ข้างต้น บอกให้ทราบถึงการทรงเครื่องของพระมหากษัตริย์ ในการออกสู่ศึกสงคราม ถ้าเป็นวันอาทิตย์ให้ทรงอาภรณ์สีแดง อาวุธที่ใช้คือธนู จะมีชัยชนะเป็นที่มาของการนุ่งผ้าตามสีประจำวันเพื่อให้เกิดสวัสดิมงคล กลายมาเป็นส่วนหนึ่งของการแต่งกายที่ยึดถือกันมาแต่โบราณในสังคมไทย

คัมภีร์จักรทศปนิ กล่าวถึง การโคจร ของดาวนพพระเคราะห์ที่โคจรไปในจักรราศี คือ ราศีเมษ พฤษภ สิงห์ กันย์ ตุลย์ พฤศจิก ธนู มกร กุมภ์ มীন และดาวที่โคจรนั้น ถ้าได้ทับหรือ เล็ง ลักณา กับดาวเคราะห์ในดวงชาตาแล้ว จะก่อให้เกิดผลดี หรือไม่ได้อย่างไรกับเจ้าชาตา คัมภีร์จักรทศปนิ เดิมเป็นภาษาบาลีรจนาโดย พระอุทุมมรเมธ สมเด็จพระเจ้าฟ้า กรมหลวงพิทักษ์มนตรีได้ทรงแปลและทรงนิพนธ์เป็นคำฉันท์ภาษาไทย ซึ่งดำเนินตามตำรับไตรเพทของพราหมณ์ อันเป็นวิทยาคม ดังนี้

อินทรวีเชียรฉัตร ๑๖

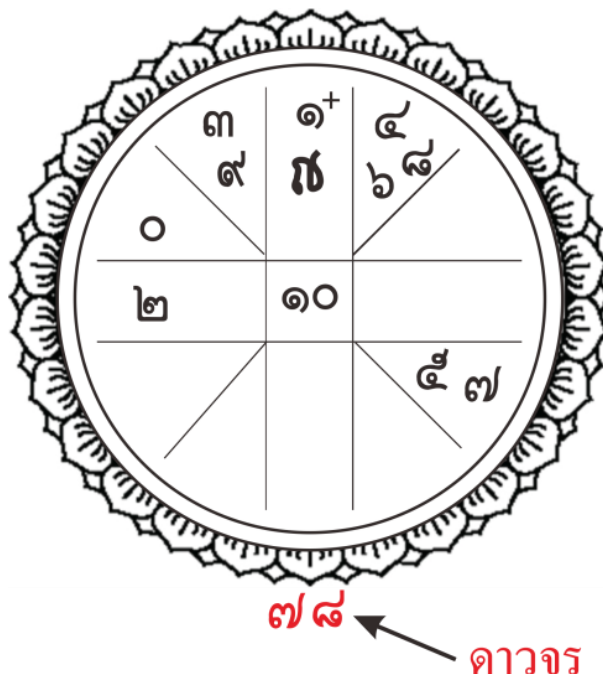
โหราศาสตร์ก็พึงพิศ	กระจ่างจิตวิจารณ์เห็น
แหล่งเหล่าพระเคราะห์เป็น	และมิตรหมู่อรินมา
ทับถูกพระเคราะห์ใด	สุขทุกข์จะบีบา
คุณโทษ ฤ อาญา	ก็จะตามฉบับบรรพ์

อธิบาย ความหมายของคำประพันธ์ เป็นการกล่าวถึงการโคจรของดาวพระเคราะห์ในวิชาโหราศาสตร์ ที่ดาวคู่มิตร หรือ ดาวคู่ศัตรู โคจร มาทับ เล็ง โยค ตรึงกัน ต่อกัน ก็จะส่งผลให้เกิด คุณและโทษตามคุณสมบัติของดาวพระเคราะห์นั้นๆ

ตัวอย่าง ดวงเมืองกรุงเทพมหานคร มีลักณาสถิตย์ ณ ราศีเมษ มีดาวอาทิตย์ (๑) กุมลักณาอยู่ ตั้งแต่วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๖ จนถึงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ดาวเสาร์ (๗) และ

^{๔๖} พระสารประเสริฐ, โลกธาตุเทียบทางโลก ทางธรรม, หน้า ๑๑.

ดาวราหู (๘) โคจร เล็งลักณา และพระอาทิตย์ (๑) ในดวงเมือง ตามตำราจักรที่ปณิเคราะห์ให้เห็น การโคจรของดาวพระเคราะห์ ที่มีความสัมพันธ์กับพื้นดวงเดิม ดังนี้

ภาพที่ ๑๔ ดวงเมืองกรุงเทพมหานคร

เสาร์ทับพระอาทิตย์	ปฏิสนธิในชาติ
ชนนั้นจะถึงชาติ	บมิทรัพย์จะสาธารณ
ถ้อยความจะถึงตุ	ผีศัตรูจะปองผลาญ
แม่นยำประมาทการ	ก็จะเป็นอันตราย

อธิบาย เมื่อดาวเสาร์โคจร มาทับ เล็ง พระอาทิตย์ เจ้าชาตาจะถึงชาติ หรือมิฉะนั้นจะ เสียทรัพย์ จะมีถ้อยความ ศัตรูจะหาโอกาสทำร้าย อย่าประมาทจะมีอันตราย พระอาทิตย์แทนผู้นำ ในที่นี้หมายถึงท่านนายกรัฐมนตรีซึ่งท่านเป็นผู้นำในการบริหารประเทศ ดาวเสาร์ (๗) ในดวงเมือง หมายถึงคณะรัฐมนตรี และการดำเนินงานบริหารประเทศ เมื่อดาวเสาร์ (๗) โคจรมาเล็งลักณาเมือง และดาวอาทิตย์ (๑) อันแทนตัวผู้นำ ในลักษณะการโคจรแบบนี้หมายถึงจุดแตกร้ายในการบริหารงาน จะประมาทไม่ได้เลย เพราะจะมีการจ้องจับผิด จากทุกหน่วย มีผู้ไม่หวังดีคอยคิดทำลาย ตามนัยของ คำประพันธ์ อีกข้อความหนึ่งของคัมภีร์จักรที่ปณิ กล่าวไว้อีกว่า

เสาร์จรประทับลัคน์	คนนั้นจะหม่นหมอง
เสียทรัพย์และสิ่งของ	ครุเหตุจะพึงมี
ดังโปริสาทราช-	ฎรเขาก็ขับหนี
จากขัติยาศรี	สิริราชนคร

อธิบาย เมื่อ ดาวเสาร์โคจรทับ หรือ เล็งลัคนา เข้ากฎของดวงชาตาแตกร้าว จะเกิดเหตุใหญ่ มีความทุกข์ และจะเสียชีวิตภัยสิน เหมือนดังพระยาโปริสาทซึ่งถูกราชกรขับออกจากเมือง ดาวพระเคราะห์อีกดวงที่โคจร เล็งลัคนา และ ดาวอาทิตย์ (๑) ในดวงเมืองด้วยเช่นกัน คือดาวราหู (๘) ในคัมภีร์จักรที่ปนีจะกล่าวถึงการโคจรของดาวดวงนี้ ไว้ว่า

ราหูประทับลัคน์	ระมัดมักอริรอน
อย่าพลั้งเล่าหั่นวอน	กิจรับธุระพาล
จงคุณจะคืนโทษ	ทวยศประหนึ่งพราน
บินบอกทุรัสสถาน	ก็ประทุษฐเปียนปัท

อธิบายว่า เมื่อ ดาวราหู โคจรทับหรือ เล็งลัคนา เข้ากฎดวงแตกเช่นกัน ศัตรูจะทำร้าย อย่าทำกิจธุระที่ไม่ดี ทำคุณคนจะได้รับโทษตอบแทน เหมือนดังนกที่บินบอกหนทางให้กับนายพราน ที่หลงป่า แล้วพรานก็กลับฆ่ามันเสีย

จะเห็นได้ว่า กรุงเทพมหานครในช่วงเวลานั้น มีเรื่องราวของการประท้วงขับไล่ผู้นำของประเทศเป็นระยะเวลายาวนานมาก ก่อให้เกิดความเสียหายทางทรัพย์สิน และเศรษฐกิจของประเทศมากมาย เหมือนดังที่เปรียบเทียบไว้ในคัมภีร์จักรที่ปนี จากตัวอย่างที่ยกมาให้พิจารณาจะเห็นได้ว่าการพยากรณ์ทางโหราศาสตร์ จะต้องมีความรู้ของดาวพระเคราะห์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ เวลาที่จะเกิดเหตุการณ์ใดๆ หรือไม่ว่าการโคจรของดาวพระเคราะห์จะต้องอยู่ในเชิงมุมที่สัมพันธ์กัน เช่น การโคจรทับ หรือกุมกัน ในราศีเดียวกันจะให้ผลอย่างหนึ่ง การโคจรเล็งกันคืออยู่ตรงกันข้ามกัน ก็จะให้ผลอีกอย่างหนึ่ง กฎเกณฑ์ตามตำราอย่างจักรที่ปนี ก็จะได้แสดงผลให้เห็นดังเหตุการณ์ที่กล่าวมาแล้ว

ในสมัยสุโขทัยนี้ พระมหากษัตริย์ทรงพระปรีชามากในด้านโหราศาสตร์ และทรงส่งเสริมให้มีการศึกษากันอย่างกว้างขวาง ไม่ได้อยู่ในกลุ่มชนชั้นเดียวอย่างพวกพราหมณ์อีกต่อไป พระองค์ทรงสนับสนุนให้ผู้ที่มีความสนใจในวิชานี้ทำการศึกษาค้นคว้า เช่น ท้าวศรีจุฬาลักษณ์ ซึ่งเป็นพระสนมเอกของพระร่วงเจ้าลิไทและเป็นธิดาของพระศรีมโหสถ ก็ได้ศึกษาในโหราศาสตร์เช่นกัน เป็นผู้ทรงงานตำรับนางเรวดี นพมาศ การทำกระทองเปรียง พระประทีปบูชา พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ในวันเพ็ญเดือน ๑๒ พระจันทร์โคจรในนักษัตรกฤติกา พระจันทร์จะมีความสว่างและสวยงามที่สุดกว่านักษัตรอื่นๆ แแรงดึงดูดของดวงจันทร์ต่อโลกจะมีมาก ทำให้น้ำขึ้นสูงจึงได้กำหนดให้เป็นวันลอยกระทงสืบต่อกันมาเป็นประเพณี

ในสมัยโบราณ เมื่อยังมีการปกครองระบบสมบูรณาญาสิทธิราช โดยมีพระเจ้าแผ่นดินทรงอยู่ในฐานะเหนือกฎหมาย ภายใต้อำนาจทุกยุคสมัยจะต้องมี กรมโหรหลวงเป็นประจำ บรรจุผู้มีความรู้ในวิชาโหราศาสตร์ ทั้งในภาคคำนวณ ภาคพยากรณ์ และภาคยัญญกรรมไว้ครบถ้วน โดยได้รับพระราชทานตำแหน่งบรรดาศักดิ์ตามแต่คุณความรู้ สำหรับผู้ที่เป็นอธิบดีของกรมโหรหลวง

ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นพระยาโหราธิบดี พวกโหรหลวงมีหน้าที่คำนวณปฏิทินประจำปี ถวายพระเจ้าแผ่นดินตลอดจนถวายคำพยากรณ์เหตุการณ์ส่วนพระองค์และบ้านเมือง คำนวณฤกษ์ยาม และมีหน้าที่ประกอบราชพิธีควบคู่ไปกับพวกราชบัณฑิตและพราหมณ์ ขณะใดที่มีศึกสงคราม โหรหลวงจะต้องมีหน้าที่ติดตามกองทัพไปด้วยทุกครั้ง เพื่อคอยคำนวณฤกษ์ยามยาตราทัพ หรือคอยคิดแก้ไขปัญหาการศึกษาต่างๆ ที่ขัดข้อง^{๔๗} ซึ่งเป็นแบบอย่างที่สืบทอดกันมาตามตำราพิชัยสงคราม ดังนี้

อนึ่งลักษณะมีไชยสืบประการ ประการหนึ่ง คิดอ่านตกแต่งที่ซอบ ประการหนึ่งเหตุมีปัญญามาก ประการหนึ่ง ประการหนึ่งเหตุให้ฤกษ์ฆานาที่ดี ประการหนึ่งเหตุช้างม้ากล้ำหาญดี ประการหนึ่งเหตุมิได้ขาดอาหาร ประการหนึ่งเหตุมิได้เป็นโรคอันตราย ประการหนึ่งเหตุตกแต่งการพิธีเป็นชอบกล ประการหนึ่งเหตุลอบลักเข้าเผาเมือง ได้มีชัยชนะแล

อนึ่งกล่าวคือ หัวศึก , มือศึก, ตาศึก, ปากศึก, เขี้ยวศึก, กำลังศึก, แปรประการ นายพลคือหัวศึก ช้างม้าคือตีนศึก กองหัวป่า คือมือศึก โหรคือตาศึก ไพรพลเมืองคือกำลังศึก คนปลอมทัพคือหูศึก ทูตคือปากศึก...โหรคือตาศึก มิใช่หมายความว่า โหรจะวางฤกษ์ เพียงแค่เดินทัพเท่านั้น โหรจะต้องติดตามกองทัพ ก่อนจะเคลื่อนทัพจะต้องดูลม ดูเมฆ ดูนิมิต ดูलगดูธรรมชาติ จะต้องกำหนดพิธีควบคุมทุกระยะ โหรจะต้องคอยตรวจสอบชัยภูมิ การตั้งค่าย ต้องวางฤกษ์ปักเสาค่าย วางฤกษ์เคลื่อนทัพประจำวัน วางฤกษ์เข้าหักตีเมือง ดูสภาพของเมืองที่จะเข้าต่อสู้ หากจุดอ่อน อันเป็นกาลกิณีของเมือง ถ้าโหรใด ชำของรอบรู้ ก็จะเป็นตาทัพอันวิเศษ สามารถชนะศึกอย่างง่ายดาย^{๔๘}

ข) สมัยอยุธยา

การศึกษาโหราศาสตร์มีมากขึ้นทั้งในราชสำนักและบุคคลทั่วไป สมัยที่โหราศาสตร์เฟื่องฟูมากที่สุดคือในแผ่นดินสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช โหรที่ปรากฏกิตติศัพท์บันลือกระเดื่องโลกในสมัยกรุงศรีอยุธยานั้น ได้แก่ พระมหาราชครู พระอาจารย์ของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ผู้เป็นบิดาของศรีปราชญ์ ท่านเป็นผู้นิพนธ์ “สมุทรโฆษคำฉันท์” และ “หนังสือจินดามณี” และท่านคือ “โหรทายหนู” ซึ่งปรากฏกิตติศัพท์กันอยู่ทุกวันนี้ พระโหราธิบดีผู้นี้ปรากฏเกียรติคุณว่าเป็นผู้ทูลเกล้าถวายคำทำนายแม่นยำ สมเด็จพระเจ้าปราสาททองทรงเชื่อถือมาก มีกล่าวไว้ในพงศาวดารว่า “ครั้งหนึ่งสมเด็จพระเจ้าปราสาททองเสด็จอยู่ในพระที่นั่งจักรวรรดิไพชยนต์มหาปราสาท หนูตกลงมาทรงพระกรุณาเอาขันทองครอบไว้ ให้หาพระโหรมาทนาย พระโหรคำนวณแล้วทูลว่า สัตว์สี่เท้าทรงพระกรุณาตรัสว่ากั๊ว พระโหรคำนวณแล้วทูลว่าสี่ตัว ทรงพระกรุณาตรัสว่าสัตว์สี่เท้า นั้นถูกอยู่

^{๔๗} เทพย์ สาริกบุตร, แนวการอบรมวิชาโหราศาสตร์ไทย, (กรุงเทพมหานคร : หอมกุฎราชวิทยาลัย, ๒๕๑๑), หน้า ค.

^{๔๘} พูลหลวง, โหราศาสตร์-พิชัยสงคราม-ดวงเมือง, (กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท. : ม.ป.ป), หน้า ๑๙๔.

แต่สี่ตัวนั้นผิดแล้ว ครั้นเอาขันทองขึ้นเห็นหนูคลานอยู่สามตัวกับแม่ตัวหนึ่ง เป็นสี่ตัว ก็ทรงพระกรุณาตรัสว่า แม่นกว่าตาเห็นอีก ให้พระราชทานเงินตราซึ่งหนึ่ง เสื้อผ้าสองสำหรับ แต่นั้นมาก็เชื่อถือพระโหราธิบดี”

ต่อมา ในปีพุทธศักราช ๒๑๔๖ พระโหราธิบดีในสามวันจะเกิดเพลิงในพระราชวัง สมเด็จพระเจ้าปราสาททองได้ทรงฟังก็ตกพระทัย จึงให้ขุนของที่พระราชวังออกไปสู่วัดไชยวัฒนาราม ทั้งเรือปลั๊ก เรือศรี เรือคลัง คับคั่งแออัดกันอยู่ แลในพระราชวังนั้นเกณฑ์ไพร่สามพันสรรพด้วยพร้า ขอตระกร่อนำรักษา ห้ามมิให้หุงข้าวในพระราชวัง แล้วนำเรือตำรวจคอยบอกเหตุทุกพุ่มโมง ครั้นค่ำรบสามวัน เพลาขายแล้ว สีนาคาเรือตำรวจได้กราบทูลพระกรุณาส่งบอก สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตรัสว่า ครั้งนี้ เห็นว่าพระโหราจะผิดอยู่แล้ว สั่งมาเถิดจะเข้าพระราชวังพนักงานก็เลื่อนเรือพระที่นั่งเข้ารับเสด็จพระเจ้าอยู่หัวมาถึงฉนวนประจำท่า พระโหราอยู่ท้ายเรือพระที่นั่ง กราบทูลว่า ขอให้ย้ายห้องก่อน ก็ละสิ้นพระเคราะห์ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ให้ลอยเรือพระที่นั่งอยู่ เปลาขายแล้ว ห่านาฬิกาเมฆพยับคลุ้มขึ้นทางประจิมทิศ ฝนตกพรำลงมาทรงพระกรุณาตรัสแก่พระโหราว่า ฝนตกลงมาสิ้นเหตุแล้วกระมัง พระโหราธิบดีกราบทูลว่าขอพระราชทานก่อน พอสิ้นคำลง อัสนีเบรียงลงมาต้องโหมพระมหาปราสาทเป็นเพลิง ติดพลุ่งโพล่งขึ้นไหม้ลามลุก คนทั้งหลายซึ่งอยู่ในพระราชวัง มีรู้ที่จะทำประการใด แลตีบุกอันตาดหลังคานั้นไหลราดลงมาตั้งฝน เพลิงก็ไหม้ติดต่อไปทั้งห้วยคลังเรือนหน้าเรือนหลังร้อยสิบเรือนจึงดับได้^{๕๙}

พระโหราธิบดีนี้ตามประวัติเป็นชาวเมืองโอฆบุรี (คือ เมืองพิจิตรในปัจจุบัน) แต่ก่อนจะมาอยู่ก้องบุรี ทราบว่าท่านมีรกรากอยู่เมืองสุโขทัยมาก่อน สมเด็จพระเจ้าปราสาททองทรงยกย่องจึงมอบสมเด็จพระนารายณ์ พระบรมโอรสาธิราชให้เป็นศิษย์ พระโหราธิบดีจึงได้นามว่า มหาราชครู อีกตำแหน่งหนึ่ง เพราะเป็นอาจารย์ของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ดังนั้น หนังสือ “จินตามณี” ก็คือหนังสือที่สมเด็จพระนารายณ์มหาราชได้ทรงศึกษาแต่ครั้งยังทรงพระเยาว์

ค) สมัยรัตนโกสินทร์

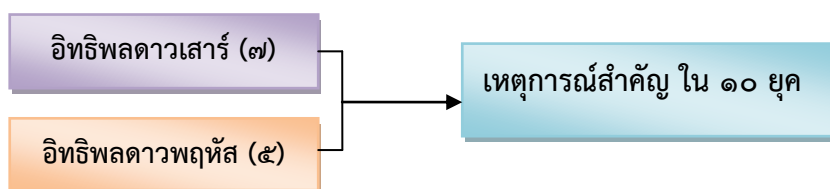
สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก พระปฐมมหาราชธิราช ต้นพระบรมราชวงศ์จักรี ก็ทรงเป็นบรมโหราจารย์ผู้เปรียบพร้อมด้วยพระปรีชาสามารถ เสมือนดังที่ได้พรรณาในหนังสือ “ลิลิตยวนพ่าย” ข้างต้นที่ว่า “เชิงโหรเห็นแม่นยำ มุนีวงศ์ ฯลฯ” นั้นเทียว เพราะพระองค์ทรงเชี่ยวชาญทั้งภาคศาสตร์และศิลปาคม ทรงรอบรู้และดำเนินการตามความรู้ด้วยพระองค์เองทั้งสิ้น แม้แต่การคำนวณ หาฤกษ์สร้างกรุงเทพมหานคร ก็ได้ทรงคำนวณด้วยพระองค์เอง ทรงวางพระฤกษ์ฝังเสาหลักเมืองกรุงเทพมหานคร ไว้ ใน วันที่ ๒๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๓๒๕ ตรงกับจันทรคติกาล

^{๕๙} พันเอก (พิเศษ) เอื้อน มนเทียรทอง, พระคัมภีร์โหราศาสตร์ศิลปาคม สำนักโหร “หอคำ”, หน้า

วันอาทิตย์ ขึ้น ๑๐ ค่ำ เดือน ๖ ปีชาล จุลศักราช ๑๑๔๔ เวลารุ่งแล้ว ๙ บาทและทรงพยากรณ์ถึงเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นกับบ้านเมืองไว้เป็น ๑๐ ยุค ดังนี้

๑. ยุคมหากาฬ	๒. ยุคพันธู์รักษ	๓. ยุครักษ์บัณฑิต
๔. ยุคสนิทธธรรม	๕. ยุคจำแนกขนาด	๖. ยุคราชโจร
๗. ยุคชนรื่องทุกข์	๘. ยุคทมิฬ	๙. ยุคถิ่นกาขาว
๑๐. ยุคชาววิไล ^{๕๐}		

อธิบายความหมาย ที่ทรงมีพระดำรัสพยากรณ์ดวงเมือง โดยแบ่งออกเป็น ๑๐ ยุค โดยทรงพิจารณาจากการโคจรของดาวพฤหัสบดี และดาวเสาร์ที่จะมาร่วมราศีกันประมาณ ๒๐ ปี ต่อหนึ่งครั้ง หรือโคจรมาเล็งกันในเชิงมุม ๑๘๐ องศา จะทำให้เกิดเหตุการณ์สำคัญขึ้นในบ้านเมือง ดังนี้

แผนภาพที่ ๖ ความสัมพันธ์ของดาวเสาร์ (๗) และพฤหัสบดี (๕)

๑) ยุคมหากาฬ เริ่มตั้งแต่วันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๓๒๕- วันที่ ๑๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๓๔๕ มีเหตุการณ์ภายในบ้านเมืองที่ยังไม่สงบหลังการปราบดาภิเษก และมีศึกจากภายนอกหลายครั้ง ดาวพฤหัสบดี และดาวเสาร์ โคจรแปรวิถิจักรจักร อยู่ในราศีธนูร่วมนวางค์เดียวกันระยะ ๖ องศา ๔๐ ลิปดา ถึง ๑๐ องศา

๒) ยุคพันธู์รักษ เริ่มตั้งแต่วันที่ ๑๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๓๔๕-วันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๓๖๔ ตอนปลายแผ่นดินของรัชกาลที่ ๑-ปลายแผ่นดินรัชกาลที่ ๒ ดาวพฤหัสบดี และดาวเสาร์ ร่วมองศากันในราศีสิงห์ระยะ ๑๓ องศา ๓๑ ลิปดา พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าเสด็จสวรรคต ในวันที่ ๗ กันยายน พ.ศ. ๒๓๕๒ พระชนมายุ ๗๔ พรรษา เสด็จดำรงอยู่ในราชสมบัติ ๒๘ ปี

๓) ยุครักษ์บัณฑิต เริ่มตั้งแต่วันที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๓๖๔- วันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๓๘๔ เป็นยุคทองแห่งวรรณคดี คือแผ่นดินรัชกาลที่ ๒ ไปจนถึงปลายแผ่นดินรัชกาลที่ ๓ ดาวพฤหัสบดี และดาวเสาร์ ร่วมองศากันในราศีเมษ ระยะ ๒ องศา ๓๒ ลิปดา

^{๕๐} ฉลัม เลี่ยมเพ็ชรรัตน์, โหราศาสตร์ ฉบับพิสดาร แล กาลจักร, (กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท., ๒๔๘๙), หน้า ๗-๑๓.

๔) ยุคสนิทธิธรรม เริ่มตั้งแต่ วันที่ ๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๓๘๔-วันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๐๔ ปลายแผ่นดินรัชกาลที่ ๓ ถึงปลายแผ่นดินรัชกาลที่ ๔ มีการปฏิรูปในวงการพระพุทธศาสนา ครั้งใหญ่ ทรงตั้งนิกายสงฆ์ขึ้นใหม่ เรียกว่า “ธรรมยุติกนิกาย” มีการเปิดประเทศค้าขายกับชาวต่างประเทศ ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ทรงพระปรีชาสามารถมาก ทั้งทางอักษรศาสตร์ โหราศาสตร์ และวิชาการสมัยใหม่อย่างเฉียบแหลม ทรงดำเนินวิเทศব্যพาประเทศรอดพ้นจากการเป็นอาณานิคมของประเทศมหาอำนาจ ดาวพฤหัสบดี และเสาร์ร่วมองศากันในราศีธนู ระยะ ๑๗ องศา ๒ ลิปดา

๕) ยุคจำแนกขาด เริ่มตั้งแต่ วันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๐๔ - วันที่ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๔๒๔ ปลายแผ่นดินรัชกาลที่ ๔ จนถึงต้นแผ่นดินรัชกาลที่ ๕ รัชกาลที่ ๔ เสด็จสวรรคต

ในวันที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๑๑ ภายหลังจากการเสด็จทอดพระเนตรสุริยุปราคาเต็มดวง ที่ตำบลห้วยกอ พระองค์ทรงคำนวณได้อย่างถูกต้องตรงวัน คือ วันที่ ๑๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๑๑ รัชกาลที่ ๕ เสด็จขึ้นครองราชย์ โดยมีผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เพราะพระชนมายุยังไม่ถึง ๒๐ พรรษา ดาวพฤหัสบดี และดาวเสาร์ โคจรร่วมองศากันในราศีเมษระยะ ๙ องศา ๒๕ ลิปดา

๖) ยุคราชโจร เริ่มตั้งแต่ วันที่ ๑๘ เมษายน พ.ศ. ๒๔๒๔ ดาวพฤหัสบดี และเสาร์ ยังอยู่ในราศีเมษ มีการยกเลิกตำแหน่งวังหน้า ทรงโปรดให้เลิกทาส ในรัชสมัยของพระองค์มีการสูญเสียดินแดนไปเป็นจำนวนมากเพื่อแลกกับอิสรภาพ

๗) ยุคนนทรีองทุกข์ เริ่มตั้งแต่วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๔๔ ดาวพฤหัสบดี และเสาร์ร่วมองศากันในราศีธนู ระยะ ๒๑ องศา ๓๑ ลิปดา เสียดินแดน ๔ ภูมิภาคได้ คือ ไทบุรี กลันตัน ตรังกานู และปลิส

วันที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๕๓ ดาวพฤหัสบดี และ ดาวเสาร์ เล็งกัน ในราศีเมษ และราศีตุลย์ พระองค์เสด็จสวรรคต ทรงเสด็จอยู่ในสิริราชสมบัตินานถึง ๔๒ ปี

๘) ยุคทมิฬ เริ่มตั้งแต่ วันที่ ๑๐ กันยายน พ.ศ. ๒๔๖๔- วันที่ ๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๓ ดาวพฤหัสบดี และดาวเสาร์ ร่วมองศากันในราศีกันย์ ระยะ ๓ องศา ๕๐ ลิปดา

วันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ ดาวพฤหัสบดี และ ดาวเสาร์ เล็งกันในเชิงมุม ๑๘๐ องศา ในราศี กรกฎ และ มังกร พันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา คณะราษฎรได้ยึดอำนาจเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบประชาธิปไตย ภายใต้รัฐธรรมนูญ อายุเมืองได้ ๑๕๐ ปีพอดี พระเจ้าอยู่หัวทรงประกาศสละราชสมบัติ ในวันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๗

๙) **ยุคถิ่นกาขาว** เริ่มตั้งแต่ วันที่ ๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๓-วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๔ ดาวพฤหัสบดี และดาวเสาร์ ร่วมมองศากันในราศี เมษ ระยะ ๒๑ องศา ๒๕ ลิปดา รัชสมัยของ พระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๘ ประเทศไทยเข้าร่วมสงครามมหาเอเชียบูรพา

วันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๙ พระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๘ เสด็จ สวรรคต ต้องพระแสงปืน บนพระที่นั่ง ดาวพฤหัสบดี และดาวเสาร์ ทำมุม ๙๐ องศา ต่อกันถือเป็นเชิงมุมร้าย

๑๐) **ยุคขาววิไล** เริ่มตั้งแต่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๔ จนถึงปัจจุบัน ในรัชสมัยของพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน เป็นยุคสมัยแห่งความเจริญรุ่งเรือง การพัฒนาประเทศ

พระมหากษัตริย์ที่ทรงพระปรีชาอย่างมากในทางโหราศาสตร์คือ **พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว** “ทรงเป็นนักปราชญ์เอก ควรแก่การยกย่องสรรเสริญ ทรงค้นคว้าความก้าวหน้า มาสู่วงการโหราศาสตร์ไทยอยู่ตลอดเวลา ประจักษ์พยานที่เห็นได้ชัด คือ ทรงนำวิถีโคจรของดาวยูเรนัสมาผนวกเข้ากับสูตรคัมภีร์สุริยาตร์ และเรียกชื่อใหม่ว่า “ดาวมฤตยู” มีการนำ “พระเกตุ” มาใช้ในการคำนวณตามระบบสุริยาตร์ พระองค์ได้รับการยกย่องจากนักโหราศาสตร์ให้เป็น “พระบิดาแห่งโหราศาสตร์ไทย” พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงศึกษาโหราศาสตร์จนจบชำนาญ ทรงคำนวณทราบว่ ในปีมะโรง สัมฤทธิศก พ.ศ. ๒๔๑๑ จะเห็นสุริยุปราคาเต็มดวงในประเทศไทย ตรงกับ วันอังคาร ขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๑๐ และวิถีโคจรของพระอาทิตย์ จะเห็นสุริยุปราคาเต็มดวงได้ที่ตำบลหว้ากอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งอยู่ใกล้ตำบลคลองวาฬ สุริยุปราคานั้นหาจะมีที่หมดดวงไม่ ครั้นแล้วก็ปรากฏการณ์เป็นจริงไปตามวันเวลาดังกล่าวทุกประการ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงคำนวณเวลาสุริยุปราคาได้อย่างถูกต้องแม่นยำเป็นยอดเยี่ยม...” (วันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๔๑๑ เกิดสุริยุปราคาจับหมดดวงในประเทศไทย)^{๕๑}

พระมหากษัตริย์อีกพระองค์หนึ่งที่ควรแก่การสรรเสริญ คือ **พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว** รัชกาลที่ ๖ พระองค์ทรงสนพระทัยโหราศาสตร์ จนวินาทีสุดท้ายแห่งพระชนม์ชีพ ดังที่ อาจารย์สิงโต สุริยอารักษ์ได้บันทึกไว้ในหนังสือเล่มเดียวกัน หน้า ๒ ว่า

... ได้เรียนดูดาวฤกษ์ ดาวนพเคราะห์ และการโคจรของดาวนพเคราะห์ พร้อมทั้งตำนานดาวแล้วจึงได้เรียบเรียงตำนานดาวฤกษ์ เป็นตำราโหราศาสตร์ เล่ม ๑ ตำนานดาวนพเคราะห์เป็นตำราโหราศาสตร์ เล่ม ๒ และได้เรียบเรียงและพิมพ์แล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๔๖๖ ทั้งสองเล่ม ตำราทั้งสองเล่มได้ทูลเกล้าทูลกระหม่อมพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และในปลายปี พ.ศ. ๒๔๗๖ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ข้าราชการในกรมมหาดเล็กมาถามว่า ตำราโหราศาสตร์ เล่ม ๓ จะเรียบเรียงแล้วได้เมื่อใด เวลานั้นข้าพเจ้ายังมิได้กำหนดเวลาให้ทรงทราบ

^{๕๑}สิงโต สุริยอารักษ์, **โหราศาสตร์ไทย**, (กรุงเทพมหานคร: เกษมบรรณกิจ, ๒๕๒๖), หน้า ๖.

ด้วยยังรอค้นหาตำนานอยู่ และทั้งพระเทวโลกก็มาถึงแก่กรรมเสีย เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๔๖๘ รู้สึกว่าขาดกำลังผู้ช่วยอย่างสำคัญ และการค้นหาตำนานไม่ได้สมปรารถนา จึงคิดว่าเรียบเรียงภาคคำนวณสนองพระเดชพระคุณไปก่อน ภาคบรรยายเอาไว้เรียบเรียงภายหลังเมื่อค้นหาตำนานได้จากหนังสือต่างๆ จึงได้เริ่มเรียบเรียงภาคคำนวณ ต่อมาได้ถึงทำสัมมุสพระอังคาร ก็ได้ทราบว่เสด็จสวรรคตเมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๖๘ จึงได้งดการเรียบเรียงไว้แต่เพียงนั้น ...^{๕๒}

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ทรงสดับพระธรรมเทศนาของสมเด็จพระมหาธีรราช (วิน รมมสาโร มหาเถร) ในปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ทรงสนพระราชหฤทัย จึงทรงค้นเรื่องพระมหากษัตริย์ในพระไตรปิฎก (พระสูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย ชาดก เล่มที่ ๔ ภาคที่ ๒) และทรงแปลเป็นภาษาอังกฤษ ตรงจากมหากษัตริย์ชาดก ...ทรงดัดแปลงเนื้อเรื่องในมหากษัตริย์ชาดกให้เหมาะสมกับสังคมปัจจุบันโดยที่พระราชดำริว่า พระมหากษัตริย์จะบรรลุโมกขธรรมได้ง่ายกว่าหากได้ประกอบพระราชกรณียกิจในโลกให้ครบถ้วนก่อน^{๕๓}

พระองค์ท่านทรงเห็นความสำคัญของโหราศาสตร์ ดังที่ปรากฏในงานพระราชนิพนธ์ ในเรื่อง พระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นแผนที่ผีพระหัตถ์ แสดงสถานที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของเมืองโบราณบางแห่งที่กล่าวถึงในหนังสือเล่มนี้ นอกจากนี้ ยังแสดงข้อมูลทางอุตุนิยมนิเวศวิทยาเกี่ยวกับทิศทางลม โดยกำหนดวันเดินทางทางทะเล ตลอดจนถึงอุปนิสัยของเรืออับโชค ตามที่ปรากฏในเนื้อเรื่องที่ทรงคาดคะเนโดยอาศัยข้อมูลทางโหราศาสตร์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า พระองค์ทรงรอบรู้และเชี่ยวชาญในทุกศาสตร์ เพราะพระราชนิพนธ์เรื่องนี้ ต้องอาศัยความรู้ทางด้านภูมิศาสตร์ ดาราศาสตร์ อุทกศาสตร์ และโหราศาสตร์^{๕๔} ประกอบกัน

^{๕๒}หลวงวิศาลดรุณกร, **โหราศาสตร์ไทยฉบับสมบูรณ์**, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศิลปศาสตร์, ๒๕๐๘), หน้า ๒.

^{๕๓}พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช, **มหากษัตริย์**, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อัมรินทร์พรินต์ติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง, ๒๕๔๐), พระราชปรารภ หน้า ๖-๘.

^{๕๔}เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๔-๕๗.

๒.๑.๔ การพัฒนาองค์ความรู้ของวิชาโหราศาสตร์ไทยในยุคปัจจุบัน

ในการศึกษาวิชาโหราศาสตร์ไทยมีระยะในการเริ่มศึกษาตามประวัติ ดังนี้

๑) ช่วงก่อน พ.ศ. ๒๔๗๕ ช่วงนี้มักเรียนกันตามวัดหรือบ้านข้าราชการที่เกี่ยวกับกรมโหรหรือตามวังเจ้านายชั้นสูงต่างๆ เป็นการเรียนไปตามลำดับและยึดแบบแผนของ “อาจารย์มัติ” อย่างเคร่งครัด เป็นการศึกษาทั้งจากการคำนวณบนกระดานและศึกษาจากการดูดาวบนท้องฟ้าด้วย

๒) ช่วง พ.ศ. ๒๔๗๕ – พ.ศ. ๒๕๑๐ ช่วงนี้เริ่มมีปฎิบัตินโหรบางแบบออกจำหน่าย เริ่มมีการตื่นตัวศึกษาโหราศาสตร์ทั้งแบบไทยและต่างประเทศ (เป็นโหราศาสตร์สากลแบบดวงโปรเกรส ไม่ใช้ยูเรเนียน) มีการจับกลุ่มผู้สนใจโหราศาสตร์ เพื่อแลกเปลี่ยนทัศนะกันอย่างกว้างขวาง และได้จัดตั้งสมาคมโหรแห่งประเทศไทยขึ้น ในวันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๐ โดยมีกรรมการบริหารชุดแรก จำนวน ๙ ท่าน ดังรายพระนาม และนาม ดังต่อไปนี้

๑. นาวาเอก ม.จ. เจริญศุขโสภาคย์ เกษมสันต์

๒. พระยาบริรักษ์เวชการ

๓. พระยาโหราธิบดี

๔. พระยาอาณาจักรบริบาล

๕. พ.อ.หลวงธรรณีนิติญาณ

๖. หลวงอำรุงประชากิจ

๗. ม.ล.ยวง อิศรเสนา

๘. นายพิภพ ดังคณะสิงห์

๙. นายภูมิ กาญจนรัชฎายี

ปัจจุบัน นายธนกร สีนเกษมเป็นนายกสมาคมโหรแห่งประเทศไทย

การศึกษาโหราศาสตร์ไม่จำกัดอยู่ที่ตามวัดหรือบ้านข้าราชการแล้ว เปลี่ยนมาเป็นการศึกษาจากตัวบุคคลนักโหราศาสตร์ที่มีชื่อเสียงและเรียนกันเฉพาะบางแง่มุมหรือบางแนวทางเป็นส่วนใหญ่

๓) ช่วง พ.ศ. ๒๕๑๑ – พ.ศ. ๒๕๒๐ สมาคมโหรแห่งประเทศไทยได้เปิดสอนโหราศาสตร์แก่บุคคลทั่วไปเป็นรุ่นแรก นักศึกษารุ่นนี้ที่มีชื่อเสียง เช่น พ.ต.ท. ดร. อรรถวิโรจน์ ศรีตุลา เป็นต้น ได้มีการกำหนดแบบแผนขึ้นเป็นหลักสูตร หากใครสนใจในวิชาชั้นสูง ก็ต้องแยกไปเรียนเป็นส่วนตัวจากอาจารย์แต่ละท่านต่างหากออกไป ในช่วงนี้ความเห็นของนักโหราศาสตร์แตกเป็นหลายพวกมีการแยกตัวไปเป็นกลุ่มต่างๆ เช่น กลุ่มวัดราชบพิตร, กลุ่มวัดโพธิ์, กลุ่มวัดสุทัศน์, กลุ่มวัดราชประดิษฐ์, กลุ่มวัดมหาธาตุ, กลุ่มวัดบุญศิริอำมาตย์, กลุ่มสหพันธ์โหร จนในที่สุดได้มีการแยกไปตั้งเป็น “สมาคมโหราศาสตร์นานาชาติ” ในวันที่ ๐๔ มีนาคม ๒๕๑๗ โดยได้รับการสนับสนุนจากท่านเจ้าคุณ

พระเทพวราพร (เปลี่ยน ปุณฺโณ) และ พระอุดมศีลคุณ (เสริม สุวฑฺฒโน) มีสำนักงานแห่งแรกที่โรงเรียนปทุมรัตน์เขต วัดบูรณะศิริมาตยาราม กรุงเทพมหานคร

ต่อมาในปี พ.ศ.๒๕๒๔ นายภิญโญ พงศ์เจริญ เป็นเลขาธิการสมาคมโหราศาสตร์นานาชาติในขณะนั้น ได้รับความกรุณาจากท่านเจ้าคุณพระราชปัญญรังสี (เอี่ยม ธมฺมภาโร) และท่านเจ้าคุณ พระราชเมธี (วัฒนา เขมโก) เปลี่ยนแปลงสถานที่ตั้งสำนักงานใหญ่มาเป็นที่วัดราชนันทารามวรวิหาร จนถึงปัจจุบัน โดยมีคณะกรรมการบริหารสมาคมและนายกสมาคมมาทั้งสิ้น ๘ สมัย ดังนี้

๑. พ.อ.พิเศษ นายแพทย์ ช่วย ทองใบ
๒. นาย เทอม เสดะกลีกร
๓. นาวาตรีคงศักดิ์ บัวพิณ
๔. นายสมพงษ์ วิจิตรบรรณาการ
๕. พันโทวิจอม ปริदानุชาติ
๖. นางบุญเรือน วรณวิจิตร
๗. พันโท สุชาติ ศุภประเสริฐ
๘. ดร. ภิญโญ พงศ์เจริญ ดำรงตำแหน่งนายกสมาคมคนปัจจุบัน

ในช่วงนี้ มีปฏิทินโหรให้เลือกซื้อหาใช้ได้ตามแต่ความพอใจในแนวทางการพยากรณ์ที่จะใช้ เช่น โหราศาสตร์สากลยุคนั้น นิยมใช้ปฏิทินแบบราฟาเอลมากกว่าแบบลาหิรี เป็นต้น ตำราโหราศาสตร์ที่มีอยู่นั้นมักจะเป็นเรื่องซ้ำๆ กัน และไม่ค่อยมีหลักคำอธิบาย จึงใช้ประโยชน์ส่วนใหญ่ได้เพียงแค่เป็นเหมือนพจนานุกรม หรือแผ่นลายแทงเท่านั้น ยังไม่สามารถนำมาใช้ศึกษาได้กว้างขวาง นอกจากต้องมีคำอธิบายของ “ครู” ผู้แต่งหนังสือเล่มนั้นๆ มาประกอบด้วย การศึกษาโหราศาสตร์ในช่วงนี้ส่วนใหญ่ยังต้องยึดเอา “ตัวครู” เป็นหลักอยู่หรือใช้การไต่ถามขอความรู้จากบรรดานักโหราศาสตร์เลื่องชื่อทั้งหลาย

๔) ช่วง พ.ศ. ๒๕๒๑ – พ.ศ.๒๕๔๐ ในช่วงนี้มีตำราโหราศาสตร์พร้อมคำอธิบายหลายแบบให้เลือกซื้อหาได้ตามแต่ความพอใจ ดังนั้น การศึกษาจึงเริ่มเปลี่ยนแนวทางจากการไปศึกษาขอคำอธิบายจากครู นักโหราศาสตร์อาวุโสเพื่อจะได้ฟังมุขปาฐะ มาเป็นการใช้หนังสือตำราโหราศาสตร์เล่มต่างๆ มาเป็น “ตัวครู” ผู้สอนแทนและใช้สติปัญญาความคิดหรือทัศนะของตนเอง เข้ามาเป็น “หลักตัดสินใจ” บรรดา “กฎโหราศาสตร์” ในหนังสือตำราโหราศาสตร์เล่มนั้นๆ

การศึกษาในระบบนำหนังสือตำราโหราศาสตร์มาเป็น “ครู” นี้ ถ้าตัดสินใจถูกก็เป็นผลดี แต่ถ้าข้อความในตำรานั้นไม่ชัดเจนก็มักจะทำให้เกิดการคลาดเคลื่อนในความรู้ ซึ่งได้พบเห็นมามากกว่า ๘๐ %

๕) ช่วง พ.ศ.๒๕๔๐ ถึงปัจจุบัน การศึกษาโหราศาสตร์ในยุคปัจจุบันมีระบบอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต ได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้น แนวทางการศึกษาโหราศาสตร์แบบเอาหนังสือเป็นครูเริ่มเปลี่ยนไปโดยเปลี่ยนไปสู่การศึกษาการใช้โปรแกรมประมวลผลทางด้านโหราศาสตร์

วิชาโหราศาสตร์เป็นการศึกษาถึงคุณสมบัติ และคุณลักษณะของดาวพระเคราะห์ในระบบสุริยจักรวาลนี้ โดยการแทนค่าดาวพระเคราะห์ด้วยตัวเลข และการแทนที่ท้องฟ้าด้วยวงกลมสมมุติ ที่แบ่งออกเป็น ๑๒ ส่วน แทนความหมายด้วยจักรราศี ทั้ง ๑๒ โดยยึดกลุ่มดาวฤกษ์ที่ประจำอยู่ในอาณาเขตของราศีนั้น เป็นสัญลักษณ์ของราศี

นอกจากนั้น ราศี ยังถูกกำหนดให้เป็นภพ อันเป็นจุดกำเนิดของบุคคล และเรื่องราวที่เรียงร้อยตามกันดังรัตนมาลาของชีวิต ที่ถูกกำหนดแล้วด้วยดาวพระเคราะห์ที่โคจรอยู่ ณ ขณะที่บุคคลถือกำเนิดขึ้นมา การอ่านความสัมพันธ์ระหว่าง ดาวพระเคราะห์ ผสมกับความหมายของภพ ประกอบกันเป็นเรื่องราวเฉพาะของแต่ละบุคคลนั้น ด้วยการผูกดวงชาตาคำเนิด โดยใช้ วัน เดือน ปี เวลาเกิด เป็นจุดในการคำนวณ

๒.๒ ความหมายของการพยากรณ์และนักพยากรณ์ในวิชาโหราศาสตร์ไทย

๒.๒.๑ ความหมายของคำว่า “การพยากรณ์”

คำว่า “พยากรณ์” ความหมายโดยทั่วไปที่พบในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายว่า ทำนาย, คาดการณ์, ชื่อคัมภีร์โหราศาสตร์ว่าด้วยการทำนาย, พยากรณ์โชคชะตา ทำนายโชคชะตา, ทำนายความเป็นไปในชีวิต, พยากรณ์อากาศ ทำนายหรือ คาดการณ์เรื่องดินฟ้าอากาศล่วงหน้า^{๕๕}

ป. หลงสมบุญ ได้ให้ความหมายของคำว่า พยากรณ์ คือ การทำให้แจ้ง, การทำนาย, การกล่าวทาย, การคาดการณ์, การยืนยัน, ความยืนยัน, เวทาศาสตร์^{๕๖}

พระเทพเวที (ป.อ.ปยุตโต) ได้ให้ความหมายของคำว่า พยากรณ์ ไว้ว่า พยากรณ์ หมายถึง ทำนาย, คาดการณ์, ทำให้แจ้ง, ตอบปัญหา^{๕๗}

^{๕๕}ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒, หน้า ๗๕๗.

^{๕๖}ป.หลงสมบุญ, พจนานุกรมบาลี-ไทย, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ ศุภสภา ลาดพร้าว, ๒๕๑๙), หน้า ๔๓๗.

^{๕๗}พระพรหมคุณาภรณ์, (ป.อ.ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์, หน้า ๒๕๔.

จากคำอธิบายความหมายข้างต้น จะพบคำไวพจน์ของคำว่า “พยากรณ์” คือ “ทำนาย” ที่หมายถึงบอกเหตุการณ์หรือความเป็นไปที่จะเกิดในเบื้องหน้า หรือจะใช้คำว่า ทาย ก็ได้^{๕๘} กล่าวโดยสรุปความหมายของคำว่าพยากรณ์ คือ การทำนายและการคาดการณ์

๒.๒.๒ ความหมายของคำว่า “นักพยากรณ์”

คำว่า “นักพยากรณ์” หรือ ผู้ให้คำพยากรณ์ ที่เรียกว่า โหร,หมอดู มีความแตกต่างกันดังนี้

โหร หมายถึง ผู้ชำนาญในการพยากรณ์โดยอาศัยความรู้ทางดาราศาสตร์เป็นหลัก นำหลักการด้านการคำนวณในคัมภีร์โหราศาสตร์ และการพยากรณ์มาประกอบในการวิเคราะห์ เหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นมาแล้ว กำลังดำเนิน หรือเกิดอยู่เพราะอะไร และคาดการณ์ล่วงหน้าไปถึงอนาคตได้ โหรจึงเป็นผู้ที่ล่วงรู้ในเรื่องของ กาล เวลา ที่จะเกิดเหตุ กับ บุคคล สถานที่ สภาพแวดล้อมได้ในระดับหนึ่ง^{๕๙}

หมอดู หมายถึง ผู้ที่พยากรณ์ชะตาชีวิต ของบุคคล โดยใช้ศาสตร์หรือความรู้ของการพยากรณ์ในหลายสาขา เช่น ไพ่ยิปซี ลายมือ โหงวเฮ้ง ฮวงจุ้ย เลข ๗ ตัว เลข ๘ ตัว กราฟชีวิต ฯลฯ วิชาเหล่านี้ไม่ได้เกี่ยวข้องกับดวงดาว หรือ การโคจรของดวงดาวในแต่ละช่วงเวลา จึงไม่ใช่วิชาโหราศาสตร์ แต่เป็นศาสตร์แห่งการพยากรณ์ที่ละม้ายคล้ายกัน สามารถบอกถึง อดีต ปัจจุบัน อนาคตได้เหมือนกัน^{๖๐}

ดังนั้นโหรและหมอดู จึงมีสิ่งที่เหมือนกันคือ การทำนายทายทัก แต่โหรจะใช้วิชาโหราศาสตร์ซึ่งจะมีความชำนาญในการพยากรณ์โดยอาศัยดวงดาวเป็นหลัก ส่วนหมอดูจะใช้วิชาพยากรณ์สาขาอื่นๆ ที่มีวิชาแห่งดวงดาว จึงแยกกันไม่ค่อยออก คนส่วนใหญ่มักนิยมเรียกรวมกันไปว่า หมอดู

๒.๒.๓ ข้อบัญญัติในการเป็นนักพยากรณ์

การเป็นนักพยากรณ์ที่ดีจะปฏิบัติตามกฎหรือบทบัญญัติของวิชาชีพหรือจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัด เนื่องจากเป็นเรื่องละเอียดอ่อนที่มีความเกี่ยวข้องกับความเป็นไปในชีวิตของผู้คน ทั้งนี้ผลกระทบจากการพยากรณ์ทั้งต่อบุคคลและสังคม เป็นหลักจรรยาบรรณของการพยากรณ์ หรือการตีความหมาย ซึ่งมีกฎทางโหราศาสตร์บัญญัติไว้ ดังนี้

^{๕๘}ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒, หน้า ๗๕๗.

^{๕๙}ภิญโญ พงศ์เจริญ, “บทบาทของโหรในสังคมไทย”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม), (บัณฑิตวิทยาลัย: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๓), หน้า ๕๘.

^{๖๐}อ้างแล้ว.

๒. การพยากรณ์ถึงความเป็นความตาย การหมดยุข ในหลักวิชาโหราศาสตร์ ถ้าหากดาวพระเคราะห์โคจรมาเป็นฆาตของอายุขัย จะบอกถึงการสูญเสียทรัพย์สินทองจำนวนมาก การเจ็บไข้ได้ป่วยอย่างหนัก หรือการสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักยิ่งเรียกว่า “ฆาตเคราะห์ หรือฆาตกาลกิณี” ในวิชา กาลจักร- ลัคน์จร^{๖๒} หรือ ในวิชา “อินทภาษ- บาทจันทร์”^{๖๓} จะบอกถึง ฆาตมฤตยู ประจำดวงชาตา อันแสดงถึง ฆาตโชค และ ฆาตเคราะห์ ทั้งหมดนี้จะต้องใช้การคำนวณ อย่างละเอียดตามหลักการของวิชา ไม่ใช่จะมาพูดหรือ วิเคราะห์กันง่ายๆ ว่าจะตาย ครุบา อาจารย์จะ ห้ามการพยากรณ์นี้เพราะจะก่อให้เกิดผลเสียต่อจิตใจของผู้รับฟัง หมดกำลังใจไม่คิดที่จะทำสิ่งใดให้ เกิดประโยชน์อีก เพราะคำพูดของหมอดูบอกว่าจะตายแล้ว ซึ่งในความเป็นจริง ความตายก็ต้องเกิดขึ้นกับทุกคน ไม่มีใครหลีกเลี่ยงไปได้ ในหลักของพระพุทธศาสนา การเกิด แก่ เจ็บ ตาย เป็นของ ธรรมดา ดังพุทธพจน์ที่ว่า “... เรามีความตายเป็นธรรมดา ไม่ล่วงพ้นความตายไปได้ ...”^{๖๔}

๓. **การพยากรณ์ดวงชาตาของเด็ก** ไม่สมควรอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้ผู้เป็น พ่อ-แม่ เกิดความลำเอียงในการให้ความรัก หรือ การเลี้ยงดู โดยที่ตัวของเด็กเองไม่ได้มีส่วนรับรู้มาก่อนเลย เพราะคำพูดของหมอดูอีกเช่นกัน ที่บอกว่า ลูกคนนี้จะดี ลูกคนนี้จะไม่ดี ฟังไม่ได้ จะมีตัวอย่างให้ปรากฏในหลายครอบครัว เพราะพ่อ-แม่ เชื่อหมอดู ขาดวิจารณ์ญาณที่ดี ตามใจลูกจนเด็กหลง ไม่รู้ความถูกผิด กลายเป็นเสียผู้เสียคนไป แทนที่จะดีอย่างคำทำนาย ในขณะที่ลูกที่ไม่ได้รับการดูแลเต็มที่ กลับมีมานะ มีความพยายามในการทำดี กลับมาอุปถัมภ์เลี้ยงดู พ่อ-แม่ ในยามแก่ชราแทน

^{๖๒} เขย บัวก้านทอง, คัมภีร์กาลจักร ลัคน์จร, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ เพื่อองอักษร, ๒๕๑๗), หน้า

^{๖๓} พระโหราธิบดี (แหยม วัชรโชติ), คัมภีร์อินทภาษ บาทจันทร์, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เพ็ญอักษร, ๒๕๑๖). หน้า ๑-๑๕.

๖๔
อง.ปณจก. (ไทย) ๒๒/๕๓/๑๐๐.

จากกฎข้อห้ามดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า การออกคำพยากรณ์ในวิชาโหราศาสตร์นั้นต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ ต้องระมัดระวังในการใช้คำพูด ให้เหมาะสม ไม่ก่อให้เกิดการแตกแยกบาดหมาง ก่อความรุนแรง ก่อความทุกข์ ความเข้าใจผิดให้กับผู้ฟัง เพราะผู้ที่มาหาหมอดูนั้น มักหาทางออกของปัญหาไม่เจอ การมาพูดคุยกับหมอดู เหมือนมาหาเพื่อนระบายความทุกข์ ความเครียดที่สะสมอยู่ หมอดูหรือนักพยากรณ์ จึงเหมือนแพทย์ทางเลือกในการบำบัดจิตใจขณะนั้น อาจารย์ เทพย์สาริกบุตร ได้กล่าวถึง จรรยาบรรณ ของผู้เป็นโหรไว้ดังนี้ “อนึ่งการที่จะบำเพ็ญตนเป็นโหรที่ดีได้นั้น จำเป็นต้องยึดมั่นอยู่ใน **จรรยาโหร** เพราะโหรก็จัดอยู่ในตระกูลของหมอแพทย์จำพวกหนึ่ง หมอที่ดีต้องมีจรรยาแพทย์ประจำฉันใด โหรที่ดีก็ต้องมีจรรยาโหรประจำใจฉันนั้น หากโหรนำหลักวิชาไปใช้โดยขาดจรรยาโหร จะสร้างมหันตภัยให้แก่ผู้ที่เชื่อถืออย่างมากมายทั้งต่อ บุคคล และสังคม ดังที่กล่าวมาแล้ว”

๒.๓ ประเภทของโหราศาสตร์ไทย

ในทางโหราศาสตร์ การพยากรณ์มีประเด็นปลีกย่อยที่ควรให้ความสนใจ คือ ความถูกต้อง ซึ่งนอกจากองค์ประกอบที่ถูกต้องตามหลักวิชาแล้ว ยังต้องอาศัยความชำนาญ ในการอ่านพื้นดวงกำเนิด และดวงจรให้ถูกต้อง สิ่งนี้ถือเป็นจุดสำคัญของนักพยากรณ์ เพราะถ้าตีความผิด หรือไม่มี ความชำนาญพอในการอ่าน จะเกิดข้อผิดพลาดในการออกคำพยากรณ์ แต่ถ้าผู้ที่เป็นนักพยากรณ์นั้น มีความรู้ในทางโหราศาสตร์อย่างดี การอ่านคำพยากรณ์จะออกมาอย่างเป็นเหตุ เป็นผลต่อกันและ มักจะถูกต้อง การพยากรณ์ ตามหลักวิชาโหราศาสตร์ไทย จะแบ่งคำพยากรณ์เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ตามประเภทของโหราศาสตร์ ดังนี้

๒.๓.๑ โหราศาสตร์ชาตาบุคคล (Natal Astrology) ใช้ข้อมูลคือ วัน เดือน ปี เกิด ของ เจ้าชาตา มาคำนวณ หาตำแหน่งของดวงดาว ในการวางดวงชาตากำเนิด วิธีพยากรณ์ แบ่งออกเป็น ๒ แนว คือ

๑) พยากรณ์ พื้นชะตาชีวิต จาก ตำแหน่งของดวงดาวที่สถิตในราศี ตามรูปดวงชาตา คุณภาพของดาวพระเคราะห์ จะบอกให้ทราบ ถึงพื้นนิสัย ทัศนคติ ฐานะ แนวโน้มของการดำเนินชีวิต ฯลฯ มีอะไรดีที่ควรส่งเสริม หรือมีอะไรด้อยที่ควรปรับปรุง

๒) พยากรณ์ชาตาจร คือ การอ่าน ตำแหน่งของดวงดาวที่โคจรบนท้องฟ้าขณะนั้น กระทับกับพื้นดวงกำเนิดว่า เจ้าชาตาจะประสบกับเหตุการณ์อะไรบ้าง ณ เวลานั้น เหมือนการเตรียมตัว แก่ไขล่วงหน้า

๒.๓.๒ โหราศาสตร์ชาตบ้านเมือง (Mundane National Astrology) ใช้ วัน เวลา ปี เดือนที่สำคัญ เป็นวันเกิดของเมือง เช่น กรุงเทพมหานคร ใช้ วันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ.๒๓๒๕ เป็นวันวางพระฤกษ์เสาหลักเมืองกรุงเทพฯ ดวงกำเนิดของเมืองหลวง จึงเป็นวันนั้น การพยากรณ์ จะกล่าวถึงชาตส่วนรวม ของ กลุ่มคน ทวีป สภาพของที่ตั้ง ดิน ฟ้า อากาศของประเทศ ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เช่น การเกิดอุปราคา การโคจรของดาวหาง ที่มีผลต่อประเทศชาติ เช่น ปรากฏการณ์ของดาวหางฮัลเลย์ ในปีพ.ศ.๒๔๕๓ ในสมัยรัชกาลที่ ๕ ปรากฏให้เห็นด้วยตาเปล่า ในกรุงเทพมหานครเป็นเวลา ๑๐ คืน ในขณะที่ดาวหางฮัลเลย์ กำลังโคจรถอยหลังไปยังราศีมีนในระยะ ๒๘ องศา ทำมุมเล็งในระยะ ๑๘๐ องศา กับดาวอาทิตย์ (๑) ในดวงพระชาตของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงประจักษ์ด้วยโรคพระวักกะพิการ และเสด็จสวรรคตเมื่อวันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๔๕๓ เป็นเวลา ๖ เดือน นับจากดาวหางดวงนี้ปรากฏ^{๖๕}

๒.๓.๓ โหราศาสตร์การแพทย์ (Medical Astrology) กล่าวถึงดวงดาวและจักรราศี ที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับร่างกายของมนุษย์ โดยการกำหนดให้ราศีแทนอวัยวะของร่างกาย ถ้าดาวบาปพระเคราะห์ไปสถิตย์อยู่ แสดงถึงจุดอ่อนของร่างกายอันจะก่อให้เกิดโรคร้ายไข้เจ็บขึ้นได้ตามที่ได้ให้รายละเอียดไว้ในบทที่ ๒ ตำราที่น่าสนใจ เกี่ยวกับโหราศาสตร์การแพทย์ของอินเดีย คือ **คัมภีร์อายุรเวท** แต่งโดย Dr. B.V. Raman ส่วนของตะวันตก คือ **Encyclopedia of psychological-Astrology** by Mr.C.E.oc Carter, B.A.

๒.๓.๔ โหราศาสตร์ธรรมชาติหรืออุตุนิยมโหราศาสตร์(Natural or metheological astrology) เป็นการดูสภาพแวดล้อม ทางธรรมชาติลมฟ้าอากาศ โดยพิจารณาจากตำแหน่งและทัศนสัมพันธ์ของดวงดาว ในระยะนั้น เช่น การเกิดอุทกภัยขึ้นในกรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ตัวอย่าง การวิเคราะห์สถานะภาพของดาวพระเคราะห์ โดยผู้วิจัย

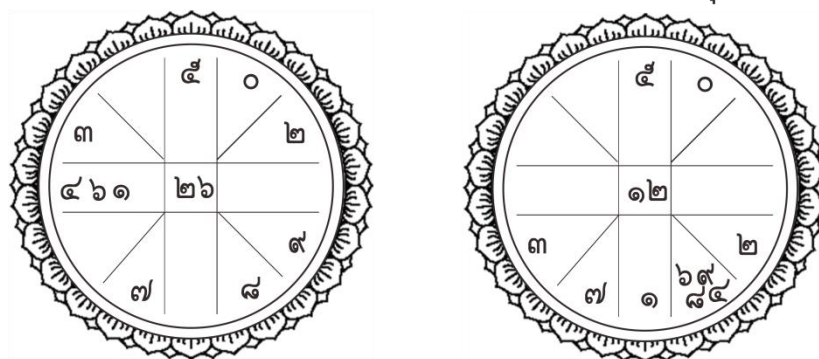
ตั้งแต่วันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๔ - ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ จะเห็นว่า ดาวพระเคราะห์แทนธาตุน้ำ คือดาวพุธ (๔) และดาวศุกร์ (๖) โคจรอยู่ในราศีธาตุน้ำ คือ ราศีกรกฎ ทำมุมสัมพันธ์ตรีโกณกับดาวราหู (๘) และดาวมฤตยู (๐) ในราศีพิจิก และมีน ซึ่งเป็นราศีธาตุน้ำทั้งหมด ตำแหน่งของดาวพระเคราะห์ คือดาวพุธ (๔) ดาวศุกร์ (๖) ได้คู่สถิตธาตุน้ำ หมายถึงดาวธาตุน้ำโคจรมาประจำในราศีธาตุน้ำ

ดาวราหู (๘) ได้ตำแหน่งอุจจ์ ในราศีธาตุน้ำ ดาวมฤตยู (๐) เป็นอากาศธาตุ แทนความอาเพศ วิปริต ประจำอยู่ในราศีธาตุน้ำเช่นกัน พระเคราะห์ทั้งสามกลุ่มนี้ ทำมุม ๑๒๐ องศา (ตรีโกณ) เป็นมุมของการสนับสนุน ตั้งมั่นซึ่งกันและกัน ถ้าเป็นศุภเคราะห์ทั้งหมดก็จะพยากรณ์ในการส่งเสริม

^{๖๕} ภิญโญ พงศ์เจริญ, ดาวหาง กับโหราศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ธนฤต, ๒๕๔๐), หน้า

กันที่ดี แต่ถ้ามีบาปพระเคราะห์โคจรร่วมด้วยการพยากรณ์จะเป็นการสนับสนุนในทางเสียหาย ดาวราหู (๘) และดาวมฤตยู (๑) จัดเป็นบาปพระเคราะห์ทางโหราศาสตร์ เมื่อโคจรสัมพันธ์กันในลักษณะนี้ จึงหมายถึง การเกิดภัยพิบัติทางน้ำ เกิดความวิบัติของน้ำอย่างใหญ่หลวง ตามตำแหน่งของดาวราหู(๘) ที่เป็น อูจจ์ อันหมายถึงความยิ่งใหญ่

ดวงดาวประจำวันี่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๔ ดวงดาวประจำวันี่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๔

แผนภาพที่ ๗ ดวงดาวที่แสดงผลการอุทกภัยขึ้น
ในกรุงเทพมหานคร ในปีพ.ศ.๒๕๕๔

๒.๓.๕ โหราศาสตร์การเกษตร (Agricultural Astrology) เป็นการใช้ตำแหน่งดวงดาวเพื่อช่วยในการเกษตร เช่น การกำหนดวันเพาะปลูก และเก็บเกี่ยว นอกจากนั้น ยังสามารถอ่านจากดวงพื้นกำเนิดได้ว่า เจ้าของดวงชาตาสามารถประกอบอาชีพในทางการเกษตรได้หรือไม่

๒.๓.๖ โหราศาสตร์การคลัง (Financial Astrology) เป็นวิชาที่กล่าวถึงภาวะการเงิน การเศรษฐกิจ การธนาคาร การค้า สินค้า เกี่ยวกับ แชรส์ หุ้น การแลกเปลี่ยนอัตราเงินตราระหว่างประเทศ สามารถนำเอาวิธีการโคจรของดวงดาวที่เป็นตัวแทนการเงิน การลงทุน หุ้น การค้าระหว่างประเทศ ภาวะการเงิน เงินฝืด เงินเฟ้อ เงินตึง เช่น ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ดาวการเงินของประเทศจะถูกรบกวนด้วยกระแสการโคจรของดาวบาปพระเคราะห์ คือ ดาวเสาร์ (๗) และดาวราหู (๘) ด้วยมุมที่เล็งกัน ๑๘๐ องศา ดังนั้น ประเทศจะมีปัญหาในเรื่อง เศรษฐกิจ การคลัง ยังไม่สมควรที่จะลงทุน กุ้ย้มให้ประเทศมีภาระหนี้สินเพิ่มขึ้น

๒.๓.๗ โหราศาสตร์การให้ฤกษ์ (Electional Astrology) จัดเป็นความสำคัญในวิชาโหราศาสตร์ไทย คำจำกัดความของฤกษ์ คือ คราว หรือเวลาที่เป็นชัยมงคล^{๖๖} การวางดวงฤกษ์ ก็คือการผูกดวงชาตาอย่างหนึ่ง ...โหรผู้หาฤกษ์เป็นผู้กำหนดเวลาให้ตามที่พิจารณาเห็นว่า จะต้องเป็นดวง

^{๖๖}สิงห์โต สุริยาอารักษ์, โหราศาสตร์ไทยขั้นสูง เรื่องฤกษ์ และการให้ฤกษ์ การคำนวณดวงพิชัยสงคราม, (กรุงเทพมหานคร: เลี้ยงเชิงธรรมประทีป, ๒๕๒๑), หน้า ๕๙.

ที่สร้างความเจริญ มั่นคงและความพัฒนาถาวร ทั้งจะต้องไม่เป็นภัยพิบัติ หรือมีอุปทวนอันตรายแก่กิจการที่ผู้ให้หาฤกษ์ประสงค์จะทำนั้น^{๖๗}

จะเห็นได้ว่าการพยากรณ์ด้วยหลักวิชาโหราศาสตร์ไทยนั้น มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวในการตีความ ที่จะเป็นคำพยากรณ์ในแต่ละสถานการณ์ ดาวดวงเดียวแทนความหมายได้หลายประการ ขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถของผู้เป็นโหราจารย์ จะวิเคราะห์ และแปลความหมายออกมาเป็นคำพยากรณ์ในแต่ละเรื่องราว เช่น ดาวอาทิตย์ (๑) ถ้าเป็นบุคคล หมายถึง เพศชาย ความเป็นพ่อ การเป็นผู้นำ ถ้าเป็นอาชีพ หมายถึง บุคคลในเครื่องแบบ การรับราชการ การสังกัดในองค์กร ถ้าอ่านดวงเมือง ดาวอาทิตย์คือ พระมหากษัตริย์, ราชวงศ์, ผู้นำประเทศ ถ้าเป็นโรคภัยไข้เจ็บ ดาวอาทิตย์ แทนโรคหัวใจ ความดันโลหิต และสายตา ถ้าดาวอาทิตย์ เสียตำแหน่ง ในภพ ของโรคภัย เจ้าชาตามีโอกาสเป็นโรคหัวใจล้มเหลวเฉียบพลัน เส้นโลหิตแตก, สูญเสียการมองเห็นได้ ถ้าเป็นภัยพิบัติจะเป็นความรุนแรง ดังตัวอย่างของการเกิดน้ำท่วมครั้งใหญ่ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ จะเห็นได้ว่า ดาวอาทิตย์อยู่ในราศีธาตุน้ำ โคจรร่วมกับดาวพระเคราะห์ธาตุน้ำ ทำมุมตรีโกณถึงบาปพระเคราะห์ในธาตุน้ำ จึงเป็นเหตุการณ์ของอุทกภัยที่รุนแรงยังความเสียหายมากมายให้กับบ้านเมือง

ตัวอย่างที่แสดงถึงความถูกต้องในการใช้ความรู้ทางโหราศาสตร์คาดการณ์ ในเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น ข้อความที่ได้จากการถอดเทปสัมภาษณ์ อาจารย์ ดร.ภิญโญ พงศ์เจริญ นายกสมาคมโหราศาสตร์นานาชาติ ท่านเป็นนักโหราศาสตร์ที่มีความรู้อย่างดี ได้กล่าวถึงการทำพยากรณ์ได้อย่างถูกต้อง ท่านได้ยกตัวอย่าง ในปี ๒๕๓๘ ซึ่งท่านพยากรณ์ถึงการยุบสภา ในรัฐบาลนายกรัฐมนตรี ชวน หลีกภัย เป็นประการแรก ประการที่ ๒ จะมีการสูญเสียผู้ใหญ่ของบ้านเมือง ประการสุดท้ายคือภัยจากธรรมชาติ โดยดูจากการโคจรของดาวราหู (๘) ที่โคจรเข้าสู่ราศีตุลย์ และทำมุมเล็งลัคนา และดาวอาทิตย์ (๑) ในดวงเมือง

...นอกจากคำพยากรณ์เรื่องการยุบสภาแล้ว ยังมีเรื่องการสูญเสียผู้หลักผู้ใหญ่ในบ้านในเมือง ในปี ๒๕๓๘ เพราะราหูเล็งอาทิตย์ เล็งลัคนาดวงเมือง และก็เรื่องของอุบัติเหตุว่าจะเกิดอุบัติเหตุครั้งยิ่งใหญ่เกิดขึ้น เพราะฉะนั้นมันจะถูกหมดทั้ง ๓ เรื่อง เพราะปีนั้น หนึ่งสูญเสียสมเด็จพระเจ้าสุญเษมมอญมกุฎราชกุมาร สุนัขเสวยพระองค์เจ้า หม่อมเจ้า หม่อมหลวง ผู้หลักผู้ใหญ่ในบ้านในเมืองไปกันหลายพระองค์ สามารถไปตั้งวงศ์เทวัญบนสวรรค์ได้เลย แล้วก็หลังจากนั้น ปลายๆ ปีก็เกิดปัญหาเรื่องน้ำท่วมใหญ่ ถูกหมดทั้ง ๓ เหตุการณ์ น้ำท่วมใหญ่ตั้งแต่ภาคเหนือตอนล่าง จนกระทั่งถึงภาคใต้ตอนบน ท่วมอยู่ ๖ เดือน มีแล้วเกิดในปี ๓๘.....^{๖๘}

^{๖๗} พันเอก (พิเศษ) เอื้อน มนเทียรทอง, พระคัมภีร์ฤกษ์ศิวาคม, (กรุงเทพมหานคร: ดวงดีการพิมพ์, ๒๕๑๕), หน้า ๑๖.

^{๖๘} สัมภาษณ์ ดร.ภิญโญ พงศ์เจริญ, นายกสมาคมโหราศาสตร์นานาชาติ, วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๗.

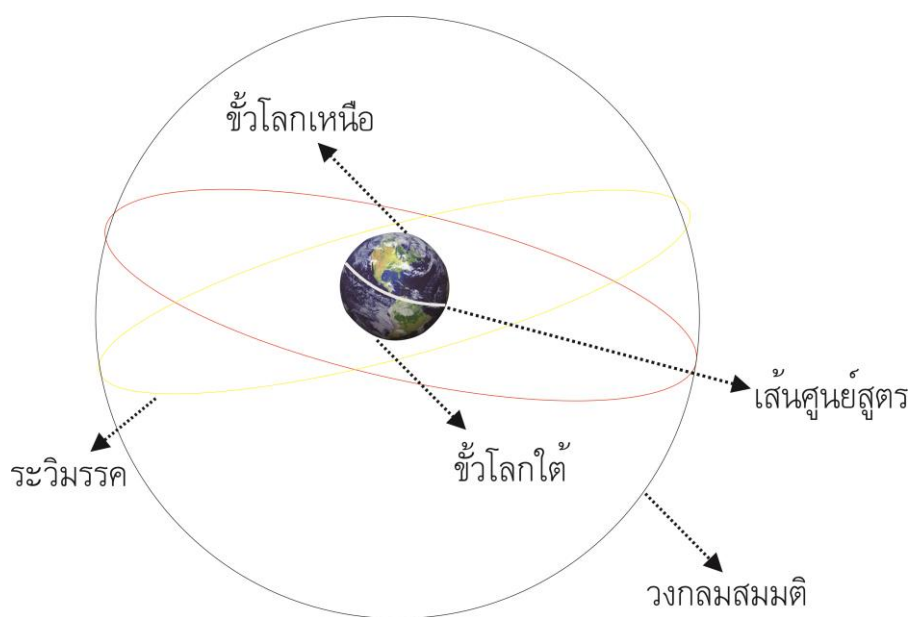
ผู้วิจัย มีความเห็นตามประเด็นนี้ว่าเอกลักษณ์ ของการพยากรณ์ทางโหราศาสตร์นั้น ความถูกต้อง อันมีพื้นฐานมาจากความรู้ และความชำนาญในการตีความ นำมาซึ่งความถูกต้อง แม่นยำ การคาดการณ์ หรือการพยากรณ์นั้นก็จะมีเป้าหมายที่ชัดเจน ไม่คลุมเครือ สามารถใช้เป็น ข้อมูลทางสถิติ ในการพยากรณ์ได้

๒.๔ องค์ประกอบหลักของการพยากรณ์

องค์ประกอบที่สำคัญของการพยากรณ์ แสดงในรายละเอียด ดังต่อไปนี้

๒.๔.๑ จักรราศี

โลกหมุนรอบตัวเองทำให้เกิดเวลากลางวัน และกลางคืน โลกโคจรรอบอาทิตย์ กินเวลา ๑ ปี โลกโคจรรอบดวงอาทิตย์จากทิศตะวันตก ไปทางทิศตะวันออก จะเห็นได้ว่า ดวงอาทิตย์เคลื่อนไปตาม กลุ่มดาวฤกษ์ต่างๆ เส้นทางที่พระอาทิตย์โคจรนี้ เรียกว่า “เส้นระวีมรรค” หรือเส้นสุริยวิถี (Ecliptic) เส้นนี้พาดจากขอบฟ้าทิศตะวันออก ผ่านกลางฟ้าเหนือศีรษะไปทางขอบฟ้าทิศตะวันตก ดาวพระเคราะห์ต่างๆ ก็เคลื่อนที่อยู่ในแนวเส้นระวีมรรคนี้นี้ทั้งสิ้น

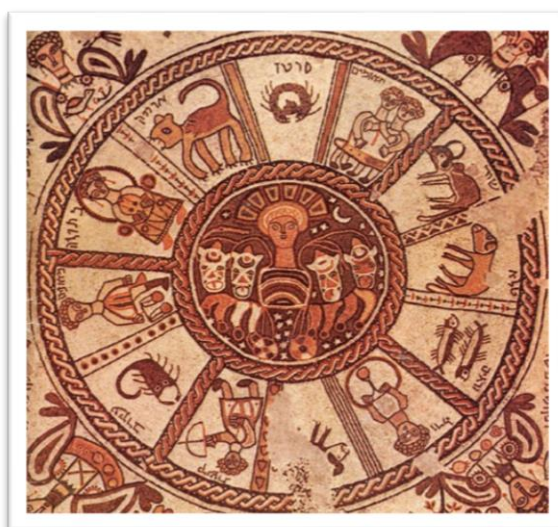
ภาพที่ ๑๕ เส้นระวีมรรค

เมื่อจัดกลุ่มดาวฤกษ์ตามที่อยู่ใกล้กับเส้นระวีมรรค ออกเป็นพวกหรือหมู่ รวมเป็น ๑๒ หมู่ด้วยกัน แต่ละหมู่เรียกว่า “ราศี” เรียงตามลำดับจากทิศตะวันตกไปทางทิศตะวันออก และเป็นการกำหนดฤดูกาลทางภูมิศาสตร์ แต่ละตำแหน่งที่แบ่งออกเป็นราศีนั้น ใช้ดาวฤกษ์ที่มีตำแหน่งตรงกับราศีนั้นๆ เป็นที่สังเกตจดจำ โลกโคจรรอบดวงอาทิตย์ และทำให้เห็นว่าดวงอาทิตย์เดินไปตามราศี

เมื่อผ่านกลุ่มดาวราศีใด ก็ถือว่าเป็นเดือนหนึ่ง เมื่อดวงอาทิตย์เดินผ่านกลุ่มดาวทั้ง ๑๒ ราศี แล้วก็ถือเป็น ๑ ปี^{๖๙}

สำหรับโหราศาสตร์ไทย ได้ถือดวงอาทิตย์เป็นหลักตั้งกล่าว จึงตั้งชื่อคัมภีร์ว่า “สุริยยาตร” แปลว่า ดวงอาทิตย์เดิน ดาวอื่นคงที่ และใช้ดาวพระเคราะห์ต่างๆ ในการพยากรณ์ รวมทั้งกลุ่มดาวฤกษ์ต่างๆ ที่โลกโคจรผ่าน ซึ่งเราเรียกกลุ่มดาวฤกษ์กลุ่มต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อดวงชะตาว่าราศี และมีทั้งหมด ๑๒ ราศี มีสัญลักษณ์ และการแทนความหมาย ดังต่อไปนี้

ก. สัญลักษณ์ของราศี

ภาพที่ ๑๖ สัญลักษณ์ของราศี

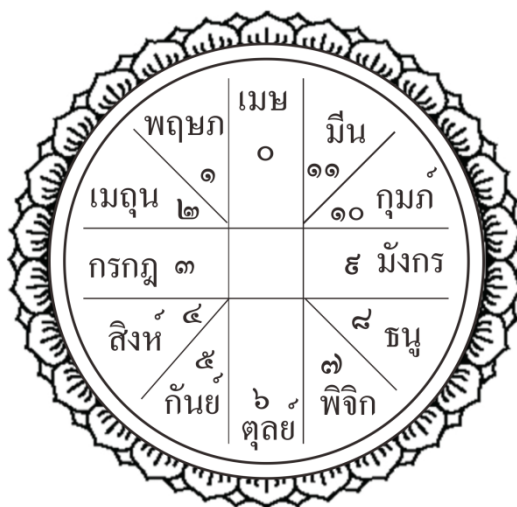
^{๖๙} เทพย์ สาริกบุตร, โหราศาสตร์ปริทรรศน์ ภาค ๔ภววินิจฉัย, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เฟื่องอักษร, ๒๕๑๕), หน้า ๑๑.

ภาพที่ ๑๗ สัญลักษณ์ของราศีในแต่ละราศี

	ราศี	สัญลักษณ์	หมายถึง
๐	เมษ	แพะ	สัตว์ที่มีความอดทน ปีนป่ายที่สูงได้ดี ตัวผู้มีเคร
๑	พฤษภ	โค	แข็งแรง บึกบึน ใช้งานได้หลายอย่าง
๒	มิถุน	คนคู่	ความสุขสมบูรณ์ของชายและหญิง
๓	กรกฎ	ปู	ตัวแบน เดินไม่ตรง ก้าวอย่างช้า ๆ
๔	สิงห์	สิงโต	มีความสง่า น่าเกรงขามของสัตว์ทั้งปวง ยิ่งใหญ่ มีอิทธิพล
๕	กันย์	หญิงสาว	อ่อนโยน นุ่มนวล
๖	ตุลย์	ตาชั่ง	ความยุติธรรม เครื่องใช้สำหรับค้าขาย
๗	พิจิก	แมงป่อง	ชอบซุกซน วางท่า ไม่ค่อยห่างที่อยู่
๘	ธนู	คนยิงธนู	นักต่อสู้ นักล่า
๙	มังกร	มังกร	ยิ่งใหญ่ มั่นคง ไม่ค่อยปรากฏตัว
๑๐	กุมภ์	คนแบกหม้อน้ำ	มีภาระ ช่วยระงับความเดือดร้อน
๑๑	มีน	ปลา	ความเย็นสบาย ไม่ค่อยทุกข์ร้อน

ข. เลขประจำราศี และความหมายของราศี

ภาพที่ ๑๘ เลขประจำราศี

๑) เลขประจำราศี เริ่มตั้งแต่ราศีเมษ อธิบายได้ดังนี้

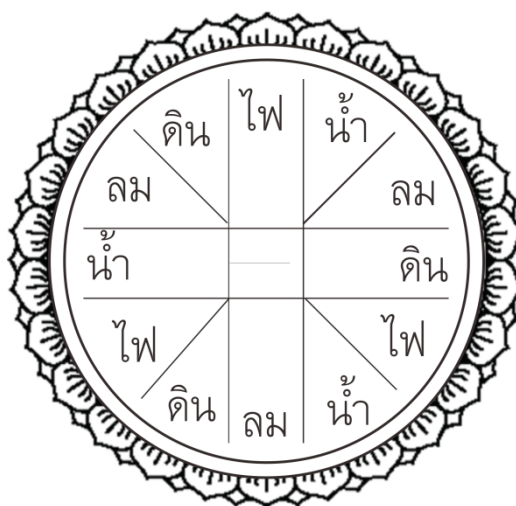
ราศีเมษ	เลขประจำ	คือ	เลข ๐
ราศีพฤษภ	เลขประจำ	คือ	เลข ๑
ราศีมิถุน	เลขประจำ	คือ	เลข ๒
ราศีกรกฎ	เลขประจำ	คือ	เลข ๓
ราศีสิงห์	เลขประจำ	คือ	เลข ๔
ราศีกันย์	เลขประจำ	คือ	เลข ๕
ราศีตุลย์	เลขประจำ	คือ	เลข ๖
ราศีพิจิก	เลขประจำ	คือ	เลข ๗
ราศีธนู	เลขประจำ	คือ	เลข ๘
ราศีมังกร	เลขประจำ	คือ	เลข ๙
ราศีกุมภ์	เลขประจำ	คือ	เลข ๑๐
ราศีมีน	เลขประจำ	คือ	เลข ๑๑

๒) ความหมายของราศี

เมษ	หมายถึง	การเกิดขึ้น เริ่มต้น การริเริ่ม
พฤษภ	หมายถึง	การกักตุน การได้มา สะสม
มิถุน	หมายถึง	การติดต่อ การไปมา
กรกฎ	หมายถึง	ความรู้สึกร อารมณ์
สิงห์	หมายถึง	ความต้องการ การสร้างสรรค์

กันย์	หมายถึง	ความขยัน
ตุลย์	หมายถึง	ความยินดี การตอบสนอง
พิจิก	หมายถึง	การต่อสู้ ความตาย สูญเสีย
ธนู	หมายถึง	การฉ้อโกง อนาคต
มังกร	หมายถึง	การบรรลุ
กุมภ์	หมายถึง	การกลมเกลียว
มีน	หมายถึง	เดี๋ยวตาย เสร้า ปิดฉาก

ค. ธาตุประจำราศี ในวิชาโหราศาสตร์ไทย จะกำหนดธาตุทั้ง ๔ ให้ประจำตามราศีดังต่อไปนี้

ภาพที่ ๑๙ ธาตุประจำราศี

ธาตุไฟ มีความร้อนแรง ลูกไหม้ ให้พลังสูง ให้ผลรุนแรงทั้งทางบวก และทางลบ
 ราศีเมษ เป็นต้นธาตุไฟ เป็นไฟกรด ร้อนแรง มีพลังเผาผลาญ หลอมละลาย
 ราศีสิงห์ ไฟกลางธาตุ มีพลังลูกไหม้ ร้อนแรง มีเปลวรุ่งโรจน์
 ราศีธนู ไฟปลายธาตุ เป็นไฟลูกไหม้แบบไฟถ่าน ร้อนระอุไปเรื่อยๆ แบบไฟสุ่ม

ขอน

ธาตุดิน เป็นราศีที่ให้ความมั่นคง เป็นปีกแผ่น แหน่นหนา ไม่ค่อยเปลี่ยนแปลง
 ราศีมังกร ต้นธาตุดินเป็นดินทุ่งราบกว้างใหญ่ไพศาล แห่งแล้งแข็งแกร่ง แบบดินดอน
 ราศีพฤษภ ดินกลางธาตุเป็นดินที่ชุ่มชื้นอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การปลูกพืชพันธุ์ ทำ

สวน ไร่นา

ราศีกันย์ ดินปลายธาตุเป็นดินอ่อน ดินเลน ดินที่อุกน้ำท่วมถึง

ธาตุลม เป็นราศีที่เปลี่ยนแปลงกว่าธาตุอื่น เกิดผลแบบฉับพลันทันที มาเร็ว ไปเร็ว ไม่ค่อยมั่นคง

ราศีตุลย์ ต้นธาตุลม เป็นลมพายุมีพลังอำนาจสูง แต่เกิดตามฤดูกาล ค่อนข้างแน่นอน
 ราศีกุมภ์ กลางธาตุลมเป็นพายุที่เกิดโดยรวดเร็ว ในขณะหนึ่งๆ แล้วก็สงบไปไม่แน่นอน
 ราศีมิถุน ลมปลายธาตุเป็นลมอ่อนพัดเย็นสบาย ไม่มีความรุนแรง

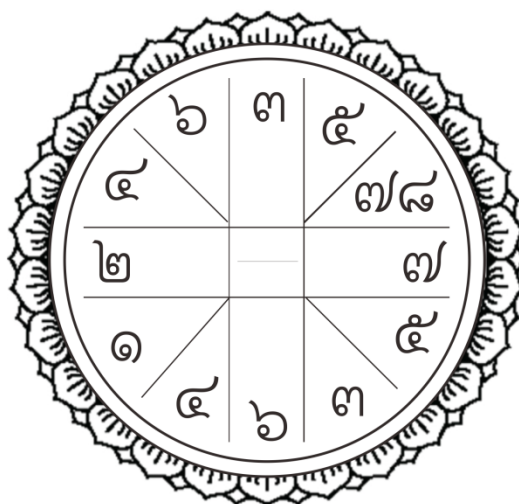
ธาตุน้ำ เป็นราศีที่เยือกเย็น ชุ่มชื้น เปลี่ยนแปลงง่าย ปรับสภาพเข้ากับสภาวะแวดล้อมได้ดี

ราศีกรกฎ ต้นธาตุน้ำ เป็นต้นน้ำ ลำธาร ที่เคลื่อนไหว และไหลไปมา

ราศีพิจิก กลางธาตุ เป็นน้ำบึง น้ำบ่อ ที่บริเวณที่มีน้ำขัง

ราศีมีน ปลายธาตุน้ำ เป็นที่รวมของน้ำ มีความเปลี่ยนแปลงไม่แน่นอน

ง. ตำแหน่งดาวพระเคราะห์ประจำราศี (เกษตรบดี)

ภาพที่ ๒๐ ตำแหน่งดาวพระเคราะห์เกษตรบดี

ราศี เมษ	มีดาว	อังคาร (๓)	ประจำเป็น เกษตรบดี
ราศี พฤษภ	มีดาว	ศุกร์ (๖)	ประจำเป็น เกษตรบดี
ราศี มิถุน	มีดาว	พุธ (๔)	ประจำเป็น เกษตรบดี
ราศี กรกฎ	มีดาว	จันทร์ (๒)	ประจำเป็น เกษตรบดี
ราศี สิงห์	มีดาว	อาทิตย์ (๑)	ประจำเป็น เกษตรบดี
ราศี กันย์	มีดาว	พุธ (๔)	ประจำเป็น เกษตรบดี
ราศี ตุลย์	มีดาว	ศุกร์ (๖)	ประจำเป็น เกษตรบดี
ราศี พิจิก	มีดาว	อังคาร (๓)	ประจำเป็น เกษตรบดี
ราศี ธนู	มีดาว	พฤหัสบดี (๕)	ประจำเป็น เกษตรบดี

ราศี มังกร	มีดาว	เสาร์ (๗)	ประจำเป็น เกษตรบดี
ราศี กุมภ์	มีดาว	ราหู (๘)	ประจำเป็น เกษตรบดี
ราศี มีน	มีดาว	พฤหัสบดี (๕)	ประจำเป็น เกษตรบดี

เมื่อได้ทราบถึงหลักเกณฑ์ในการแบ่งท้องฟ้า ตามกลุ่มดาวฤกษ์ การแทนค่า และความหมายของราศี คุณสมบัติของราศี และดาวพระเคราะห์ที่สถิตประจำราศีนั้นๆ แล้วจึงนำความหมายเหล่านั้นมาสู่การตีความในการอ่านคำพยากรณ์ ดังจะกล่าวในหัวข้อต่อไป

จ. ความหมายของดาวพระเคราะห์ที่ใช้ประกอบการพยากรณ์ มีทั้งหมด ๑๐ ดวง

ในการศึกษาโหราศาสตร์ไทยได้มีการกำหนดให้ดาวพระเคราะห์ เป็นสัญลักษณ์แทนตัวบุคคล, สถานที่ และสิ่งของได้ในแต่ละกรณี ดังนี้

๑) ดาวอาทิตย์^{๗๐} หมายถึง พลังชีวิต ความกระตือรือร้น การสร้างสรรค์ ดังนั้น ผู้ที่เกิดวันอาทิตย์ มักมีความคิดริเริ่มดี ใจร้อน คิดแล้วลงมือทำมุ่งหวังในผลสำเร็จ มีความเชื่อมั่นสูง มีพลังมากมาย

บุคคลหมายถึง ผู้นำ ประมุข หัวหน้า ผู้บังคับบัญชา

เกี่ยวกับสถานที่ ที่ใหญ่โตรโหฐาน พระราชวัง ทำเนียบ ที่ทำการของรัฐ ธนาคราชาติ

วัตถุสิ่งของ วัตถุสิ่งของต่างๆ ที่เกี่ยวกับไฟ ไฟฟ้า เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องประดับชั้นสูง เครื่องหมายยศ เครื่องราชอิสริยาภรณ์

๒) ดาวจันทร์ หมายถึง อารมณ์ ความรู้สึก จิตใต้สำนึก ความอ่อนโยน ดังนั้น ผู้ที่เกิดวันจันทร์มักมีอารมณ์ละเอียดอ่อน ใจเกรงใจ พร้อมกับการเปลี่ยนใจง่าย

บุคคลหมายถึง ผู้มียศศักดิ์ทางฝ่ายหญิง คุณหญิง คุณนาย นางพยาบาล แม่ครัว ช่าง เสริมสวย ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า

เกี่ยวกับสถานที่ เช่น โรงพยาบาล โรงครัว โรงอาหาร ร้านเสริมสวย โรงงานผลิต เครื่องดื่ม ท่าเรือ ชายทะเล

วัตถุสิ่งของ เกี่ยวกับจันทร์ พวกเสื้อผ้า เครื่องประดับ อาหารของหรือเครื่องใช้ทั้งหลายของคุณผู้หญิง

๓) ดาวอังคาร หมายถึง แรงขับ กำลังกาย ความต้องการ ความกล้า ความท้าทาย ดังนั้นผู้ที่เกิดวันอังคาร มักมีความแรงทั้งความคิด และการกระทำ คิดอย่างไร พูดอย่างนั้น ไม่ค่อยคิดว่าผู้อื่นจะรู้สึกเช่นไรกับคำพูด หรือ การกระทำของตนเอง

^{๗๐} พันเอก(พิเศษ) เอื้อน มนเทียรทอง, พระคัมภีร์โหราศาสตร์ศิลปาคม สำนักโหร “หอคำ”, หน้า ๕๑-๖๗.

บุคคล หมายถึง ทหาร ตำรวจ ศัลยแพทย์ ทันตแพทย์ นายช่าง ที่เกี่ยวกับเครื่องช่างทำอาวุธ คนฆ่าสัตว์ นักกีฬา

เกี่ยวกับสถานที่ เกี่ยวกับการรบ การปราบปราม เช่น ค่าย ป้อม สนามรบ โรงพัก ที่เก็บอาวุธ โรงงานผลิตโลหะ โรงฆ่าสัตว์

วัตถุสิ่งของ ที่ทำด้วยเหล็ก หรือมีเหล็กเป็นส่วนประกอบ เช่น อาวุธ มีด ปืน เครื่องยนต์ กลไกต่าง ๆ

๔) ดาวพุธ หมายถึง ไหวพริบปฏิภาณ การใช้เหตุผล การสื่อสาร การเจรจา การติดต่อ ดังนั้นผู้ที่เกิดวันพุธ มักมีศิลปะในการพูดจา จะพูดให้รักกัน หรือไม่มองหน้ากันไปเลยก็ได้ มีไหวพริบในการแก้ปัญหาที่ดี

บุคคล หมายถึง พวกนักประพันธ์ นักพูด นักการทูต เลขาณูการ นักหนังสือพิมพ์ นักการเมือง ตัวแทน นายหน้า

เกี่ยวกับสถานที่ สถานที่ประชุม โรงพิมพ์ ร้านขายหนังสือ ที่ทำการไปรษณีย์ หอสมุด

วัตถุสิ่งของ หนังสือ เอกสาร จดหมาย พระคัมภีร์ เครื่องมือสื่อสารทุกประเภท

๕) ดาวพฤหัสบดี หมายถึง ความมีคุณธรรม ความศรัทธา ดังนั้นผู้ที่เกิดวันพฤหัสบดีมักเป็นผู้ที่ยึดมั่นในคุณธรรมและความถูกต้อง มีความยุติธรรม ชอบให้ความรู้ เป็นครูผู้สอน

บุคคล หมายถึง นักบวช แพทย์ ครู อาจารย์ ผู้พิพากษา อัยการ ผู้ทรงศีล ผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือ

เกี่ยวกับสถานที่ เช่น วัด โบสถ์ วิหาร ที่บูชา สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ โรงพยาบาล ศาล ยุติธรรม

วัตถุสิ่งของ พระพุทธรูป พระเครื่อง เครื่องราง ของขลัง หนังสือธรรมะ หิ้งพระ ศาล พระภูมิ เจ้าที่

๖) ดาวศุกร์ หมายถึง ความรัก ความต้องการทางอารมณ์ที่หรูหรา ฟุ่มเฟือย ความสวย ความงาม ในทุกรูปแบบ ความเจ้าสำราญ นั่นคือคนเกิดในวันศุกร์

บุคคล นักร้อง นักดนตรี นักแสดงหนังและละคร ช่างเสริมสวย คนจัดดอกไม้ ช่างทำ หรือคนขายอัญมณี คนทำงานธนาคาร ผู้ค้าเครื่องสำอาง

เกี่ยวกับสถานที่ ธนาคาร โรงหนัง โรงละคร โรงมหรสพ ไนท์คลับ บาร์ โรงแรม อาบอบนวด สถานเสริมความงาม

วัตถุสิ่งของ เช่น เครื่องสำอาง น้ำอบ น้ำหอม โต๊ะเครื่องแป้ง เครื่องประดับ อัญมณี สิ่งบำรุงความสุขทั้งปวง

๗) ดาวเสาร์ หมายถึง ความวิตก กังวล ความละเอียดถี่ถ้วน ความตระหนี่ มัธยัสถ์ ดังนั้น คนวันเสาร์ มักคิดมาก เจ้าทุกข์ เชื่องช้าในการกระทำ ตัดสินใจไม่ขาด ย้ำคดีย้ำทำสิ่งเดิมๆ จดจำนาน

บุคคลหมายถึง เจ้าของโรงงานอุตสาหกรรม กสิกร คนทำสวน ทำไร่ กรรมกร และช่างต่าง ๆ พวกสัปเหร่อ

เกี่ยวกับสถานที่ ที่เก่าแก่ โบราณสถาน ที่รกร้างหักพัง ทุ่งนา สถานที่เผาศพ
วัตถุสิ่งของ ประเภท ของเก่า พวกวัตถุโบราณ

๘) ดาวราหู หมายถึง ความลุ่มหลง ความใจใหญ่ ความกล้าได้กล้าเสีย

บุคคลหมายถึง พวกนักเลง อันธพาล นักต้มตุ๋น นักการพนัน นักค้าของปลอม ผู้ที่มีแนวทางทำผิดกฎหมาย

เกี่ยวกับสถานที่ บ่อนการพนัน ร้านเหล้า ร้านขายของหนีภาษี แหล่งชุมนุม
อันธพาล

วัตถุสิ่งของ เหล้า ไฟ บุหรี่ กล้วยา อุปกรณ์การพนันทุกชนิด

๙) พระเกตุ (๙) เป็นวิญญานธาตุ ไม่มีตัวตน เป็นจุดคำนวณขึ้นมา จึงมักไม่เป็นตัวของตัวเอง แต่จะอาศัยเรือนราศีและดวงดาวอื่นสร้างความหมาย ดังนั้น เมื่อร่วมกับดาวใดก็จะทำให้ดาวนั้นมีความเข้มข้นพิเศษขึ้นจากความหมายเดิมของดาวนั้น หมายถึง ความประหลาด ลึกลับ มหัศจรรย์ อภินิหาร ความศักดิ์สิทธิ์ คุณไสย ลัทธิ ศาสนา ความพิสดาร แปลก ความพิเศษ ผิดแปลก ลัทธิต่างชาติ ต่างประเทศ

บุคคล พวกนักแสวงบุญ คนทรง บุคคลลึกลับ พวกวิถถาร และพวกลัทธิ

เกี่ยวกับสถานที่ โบราณสถาน สมาคมลับ โบสถ์เก่าหรือร้าง วัดเก่าแก่หรือวัดร้าง
ตำหนักทรง

วัตถุสิ่งของ ที่เก่าแก่ ลึกลับ เช่น หินดาวตก

๑๐) พระมฤตยู (๑๐) เป็นอากาศธาตุ มีธรรมชาติในความดับสูญ เพื่อเกิดใหม่ เป็นดาวที่อยู่ไกลจากโลกมากที่สุด ไกลสุดขอบฟ้า เคลื่อนไหวช้า สถิตราศีละ ๗ ปี จึงให้ผลเนิ่นนาน เป็นดาวที่ลึกลับยิ่ง มีอำนาจที่พิสูจน์เหตุผลไม่ได้ เมื่อเข้าร่วมกับดาวใดจะผันแปรบุคลิกภาพดาวนั้นให้เปลี่ยนไป และเข้าสถิตราศีใดจะครอบงำราศีนั้นให้แปรไปตามธรรมชาติของตน

ความหมาย หมายถึง วิญญาน สิ่งลึกลับ ความเก่าแก่เนิ่นนาน ศาสตร์ลึกลับ วิทยาศาสตร์ สิ่งทีนอกเหนือธรรมชาติ ความลึกลับที่หาสาเหตุมิได้ ความมหัศจรรย์ ความสูญสิ้น ความตาย ความผันแปร ความล่าช้าเนิ่นนาน

บุคคล ได้แก่ นักวิทยาศาสตร์ นักโหราศาสตร์ นักโบราณคดี ผู้สำเร็จญาณพิเศษ
หมอผี สัปเหร่อ

เกี่ยวกับสถานที่ สถาบันวิทยุ ศาลเจ้า เทวาลัย หลุมศพ จิตกาธาน

๒.๔.๒ ดาวฤกษ์

ก. ความหมายของดาวฤกษ์

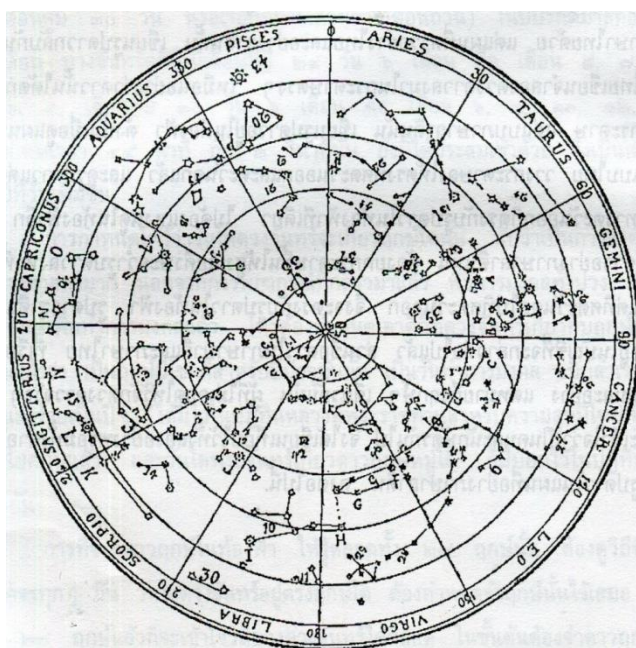
ดาวฤกษ์ หมายถึง ดาวที่มีแสงสว่างในตัวเอง เป็นกลุ่มของดาวนักษัตร (นักษัตรา) ที่ใช้
ในวิชาโหราศาสตร์มีทั้งหมด ๒๗ กลุ่ม มีชื่อเรียกในภาษาบาลี ดังนี้

อสุริย โภจณิก สกตติกา โรหิณีเจว มิคสิรมททา จ ปุนพพสุ ฝุสโส จาสีเลสา ปิจมฆา จ
ผลคณิ เทว จ หตโธ จิตตา จ สาดิปี วิสาขานุราธา เชฏฐา มูลาสาพหา ทว ตลาสวโณ จ ธนิฐฐา
จ สตภิสโซ ปุพพพุตระภทพทา เรวตยปีติ กมโต สตตาทิกวิส นกขตตา^{๗๑}

อนึ่ง ฤกษ์ทั้ง ๒๗ นี้ ชาวอินเดียในโบราณกาล ใช้เรียกเป็นชื่อบรรจรรอบแแห่งร้อยปี คือ ร้อยปี
แรกให้ชื่อว่า “อาศวิณี” ร้อยปีที่ ๒ ให้ชื่อว่า “ภรณี” ฯลฯ จนถึงเรวติฤกษ์เป็นที่สุด จึงขึ้นต้น
รอบใหม่ ดังนั้นกาลแห่งรอบของดาวฤกษ์เหล่านั้นจึงเป็น ๒๗๐๐ ปี ตามจำนวนฤกษ์ ๒๗ เป็นชื่อ
ที่กำหนดเวลานั้น ด้วยเหตุที่นักปราชญ์ ทางดาราศาสตร์ได้พิจารณาเห็นว่า ดาวพระเคราะห์ทั้ง ๗
คือ พระอาทิตย์ จันทร์ อังคาร พุธ พฤหัสบดี ศุกร์ เสาร์ เวลานั้น เรียกว่า สัปตฤกษ์ ได้โคจรผ่าน
ดาวฤกษ์ เหล่านี้อยู่เสมอ และเมื่อจะตั้งต้นนับว่า จะเอาฤกษ์ใดเป็นฤกษ์ต้น ก็นับเอา “อาศวิณี”
เป็นฤกษ์ต้น โดยเหตุที่ว่าพระอาทิตย์โคจรมาถึง อาศวิณีฤกษ์ กลางวัน และกลางคืนย่อมเท่ากัน
จัดเป็นเวลากลาง เรียกว่า มัชฌิม และกำหนดบริเวณในท้องฟ้าที่ดวงอาทิตย์โคจรในมัชฌิมกาลนี้
ว่า “มัชฌิมมณฑล” ถ้าพระอาทิตย์โคจรปัดขึ้นฝ่ายเหนือของโลก บริเวณในท้องฟ้าที่พระอาทิตย์
โคจรนั้น เรียกว่า “อุตตรมณฑล” คือบริเวณฝ่ายเหนือ (อุดร) พื้นดินที่อยู่ฝ่ายเหนือ ของกลางวัน
ก็มากกว่ากลางคืน ถ้าพระอาทิตย์โคจรปัดลงไปฝ่ายใต้ของโลก บริเวณในท้องฟ้าที่เห็นดวง
อาทิตย์โคจร เรียกว่า “พาหิรมณฑล” คือบริเวณฝ่ายใต้ (ทักษิณ) พื้นดินที่อยู่ฝ่ายใต้ของโลก
กลางวันก็มากกว่ากลางคืน ก็เวลาที่กลางวันและกลางคืนจะเท่ากันได้นั้น เฉพาะแต่เมื่อพระ
อาทิตย์โคจรอยู่ในมัชฌิมมณฑลเท่านั้น ดังนั้นทางโหราศาสตร์จึงถือเอา เวลาที่มีกลางวัน และ
กลางคืนเท่ากัน คือเมื่อพระอาทิตย์อยู่ตรงกึ่งกลางโลก แบ่งช่องจักราศีออกเป็น ต้นปีปลายปี ตั
ปีพระอาทิตย์โคจรอยู่ตรง “อาศวิณีฤกษ์” ปลายปีพระอาทิตย์โคจรอยู่ตรงกับ “เรวติฤกษ์” ทั้ง
สองฤกษ์นี้ต่อกันไม่มีดาวเกี่ยวเนื่องกัน จัดเป็นนวางค์ขาด จึงจัดเป็นต้นปี ปลายปีที่ตรงนั้น ฤกษ์
ทั้ง ๒๗ นี้ เรียกว่า สัตตพิสนัษัตร หรือ สัตตวิสนัษัตร แปลว่าดาว ๒๗ หมู่ อันเป็นที่

^{๗๑} พระกรรมธิปิการจารย์ (พระมหายงยุทธ ธีรธมฺโม,ดร.), พระคัมภีร์สุวรรณโคมคำ, (กรุงเทพมหานคร
: ม.ป.ป.), หน้า ๓๓๔.

กำหนดเวลา เหมือนอย่างที่เราเรียก ๑๒ นักษัตร เป็นชื่อปีฉะนั้น เมื่อดาวพระเคราะห์ดวงใด โคจรมาบรรจบรอบที่ อาศวิณีฤกษ์ จึงเป็นปีหนึ่งของดาวพระเคราะห์ดวงนั้น เหตุฉะนั้น ดาวพระเคราะห์ทั้ง ๗ ดวงนั้น จึงได้ชื่อว่า “โลกกาล” คือเป็นที่เกิดเวลาแห่งโลก ศักราชที่ใช้นับเวลา จากปรีวัตร แห่งดาวเคราะห์ทั้ง ๗ โดยกำหนดดาวฤกษ์ เป็นที่ตั้งระยะละ ๑๐๐ ปี ศักราช สัปตฤกษ์กาล ศักราชนี้กล่าวกันมาว่า ตั้งขึ้นก่อนพระพุทธศักราช ๖๒๓๔ ปี ก่อนกลียุคศักราช ๓๖๗๕ ปี ในกาลทุกวันนี้ โหรก็ยังคำนวณสมมุติพระเคราะห์ทั้ง ๑๐ (นับราหู เกตุ มฤตยู) ไว้ใน ช่องปฏิทินโหรว่า วันใดพระเคราะห์องค์ใด โคจรมาอยู่ในฤกษ์ใด^{๗๒}

ภาพที่ ๒๑ แผนที่ดาวฤกษ์

^{๗๒} หลวงวิศาลดรุณกร (อ้น สาริกบุตร), คัมภีร์โหราศาสตร์ไทย มาตรฐานฉบับสมบูรณ์, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทอินเตอร์พรีนท์ (ประเทศไทย) จำกัด, ๒๕๔๐), หน้า ๒๖๗ - ๒๖๘.

แผนภาพที่ ๘ ชื่อดาวฤกษ์และคำอธิบาย

ฤกษ์ที่	ชื่อดาวฤกษ์		คำอธิบายที่จะดูในแผนที่ลาดิน
	บาลี	ไทย	
๑.	อัสยุช อาศวีนิ (อัสสนี)	ดาวม้า ดาวหางหมู	อันโดรเมดา (Andromeda) ทางตะวันออก ๑ ดวง ตรีอันกูลา (Triangula) ๑ ดวง อารีเอส (Aries) ๒ ดวง ปิเซส (Pisces) ๑ ดวง รวม ๕ ดวง เป็นนักษัตร ๑ รูป เป็นหางหนู หรือคอม้า (ดูที่เลข ๑)
๒.	ภรณี	ดาวแม่ไก่ ดาวก้นเส้า	เป็นรูปสามเหลี่ยมเหมือนกันเส้า อยู่ระหว่างกลาง เพลอิดาเดส (Pleiades) กับ ตรีอันกูลา (Triangula) (ดูที่เลข ๒)
๓.	กัตติกา	ดาวลูกไก่ ดาวธง	คือ เพลอิดาเดส (Pleiades) รูปเป็นธงสามเหลี่ยม มี หางเรียวยาว (ดูที่เลข ๓)
๔.	โรहिณี	ดาวจุมูกม้า ดาวไม้ค้ำ เกวียน ดาวคางหมู	หมู่ดาวโตรุส (Taurus) ๗ ดวง หมายถึง อับเดบาร์น (Aldebaran) เป็นประธาน รูปเป็นคางหมู (ดูที่เลข ๔ คือ A)
๕.	มิกสิร	ดาวหัวเนื้อ ดาวหัวเต่า	ดาวสามดวงเป็นรูปสามเหลี่ยม อยู่เหนือโอริออน (Orion) (ดูที่เลข ๕ คือ B)
๖.	อัททา อารทรา อัทธ	ดาวฉัตร	คือ เยมินี (Gemini) ทางตะวันตก กับทางทิศใต้ต่อกับ โมนิเซอร์อส (Monoceros) รูปเป็นฉัตร (ดูที่เลข ๖ คือ C)
๗.	บุณัพพสุ	ดาวเรือไชย ดาวหัวสำเภา	คือ เยมินี (Gemini) ทางตะวันออกสองดวง เป็นหัว สำเภากานิสมินอร์ Canis Minor) เป็นท้องสำเภา และ กานีสมาयर (Canis Mayor) เป็นท้ายสำเภา รูปเป็น เรือสำเภา (ดูที่เลข ๗ คือ D)
๘.	ปุสย	ดาวปูฝ้าย ดาวพวงดอกไม้ ดาวสมอสำเภา ดาวดอกบัว	คือ เปเรเซเป (Presepe) เป็นรังผึ้งอยู่ในกลางรูปดาว กันแซร์ (Cancer) (ดูที่เลข ๘)
๙.	อสิเลส อสเลส	ดาวพ้อม ดาวเรือน	คือ เลโอ (Leo) ที่อยู่ทางทิศตะวันตก ๑ ดวง รวมกับ ดาวเล็กๆ อีก ๓ ดวง รูปเหมือนพ้อม (ดูที่ E)
๑๐.	มาฆะ	ดาววานร ดาวงูตัวผู้	คือ เลโอ (Leo) สี่ดวงทางทิศตะวันตก ที่เรียงเรียงกัน อยู่ถัด อัสสิเลส ขึ้นมา รูปเหมือนงูเลื้อย มีดาวเรกูรัส (Regurus) เป็นประธาน (ดูที่ F)

ฤกษ์ที่	ชื่อดาวฤกษ์		คำอธิบายที่จะดูในแผนที่ลาติน
	บาลี	ไทย	
๑๑.	บุพผัคคุณิ บุพผัลคุณ	ดาวเพดานหน้า ดาวแรดตัวผู้ ดาวงูตัวเมีย	คือ ดาวสองดาวที่อยู่กลางเลโอ (Leo) เข้ากับอุตร ผัคคุณิอีก ๒ ดวง จึงเป็นรูปเพดานสี่เหลี่ยม (ดูที่ G)
๑๒.	อุตรผัคคุณิ อุตรผัลคุณ	ดาวเพดานหลัง ดาวแรดตัวเมีย ดาวงูเหลือม	คือ เดเนโบลา (Denebola) กับวีริโค (Virgo) ดาวที่สุด ทางตะวันตกเข้ากับบุพผัคคุณิ อีก ๒ ดวง จึงเป็นรูป เพดานสี่เหลี่ยม (ดูที่ H)
๑๓.	หัตถ์	ดาวฝ่ามือ ดาวศอกคู่	คือ กอรัวูส (Corvus) ทั้งนักษัตรรูปเหมือนฝ่ามือ (ดูที่เลข ๑๑)
๑๔.	จัตต จิตรา	ดาวนัยน์ตจระเข้ ดาวตอมน้ำ ดาวไต้ไฟ	คือ สะปิกา (Spica) ในราศีกันย์ ดวงเดียว (ดูที่ I)
๑๕.	สาติ สวาติ	ดาวกระอมน้ำ ดาวดวงแก้ว ดาวช้างพัง	คือ อาร์ตุรุส (Areturus) ในนักษัตรโบโอเตส (Bootes) ดวงเดียว (ดูที่ J)
๑๖.	วิสาข ไพสาข	ดาวหนองลาด ดาวเหมือง ดาวข้อง	คือ โกรนาโบเลอาลิส (Coronaboalealis) ทั้งนักษัตร รูปเป็นวงเหมือนข้อง (ดูที่เลข ๑๓)
๑๗.	อนูราธ	ดาวหงอนนาค ดาวธนู ดาวประจักษ์ตร	คือ สกอร์ปิโอ (Scorpio) ตอนหัว ทางตะวันตก เรียง กันอยู่ ๓ ดวง เว้นดวงที่ได้ราศีตุล รูปโค้งเหมือนรูปธนู (ดูที่ K)
๑๘.	เชษฐ	ดาวช้าง ดาวคอนาค	ดาวสามดวงเรียงกันอยู่กลางตัวสกอร์ปิโอ (Scorpio) มีดาวอันตราเรส (Antrares) เป็นประธานอยู่กลางอีก สองดวงนั้น (ดูที่ L)
๑๙.	มูล	ดาวช้างน้อย ดาวสคือนาค	คือ ดาวสี่ดวงที่ปลายหางสกอร์ปิโอ มีดาวเลซุท (Lesuth) เป็นประธาน รูปเป็นวงคล้ายเกือกม้า (ดูที่ M)
๒๐.	บุพผาสาหพห	ดาวปากนก ดาวช้างตัวผู้ ดาวสับคับช้าง	คือ ซายิตตารีอุส (Sagittarius) ฝ่ายตะวันตกที่อยู่ใน ร่องน้ำช้างเผือก ๒ ดวง (ดูที่ N)
๒๑.	อุตราสาหพ อุตราสาร	ดาวครุฑ ดาวช้างตัวเมีย ดาวแตงอน	คือ ซายิตตารีอุส (Sagittarius) ฝ่ายตะวันออก ๒ ดวง (ดูที่ O)
๒๒.	สาวณะ	ดาวหลักชัย	คือ อากวีลา (Aquila) สามดวงเรียงกันอยู่เป็นรูปไม้

ฤกษ์ที่	ชื่อดาวฤกษ์		คำอธิบายที่จะดูในแผนที่ลาติน
	บาลี	ไทย	
	สรณพ	ดาวหามผี ดาวโลง	เท้า หรือเสาหลัก (ดูที่เลข ๑๗)
๒๓.	ธนิษฐ	ดาวกา ดาวไซ	คือ เดลฟินุส (Delphinus) ทั้งนักษัตรเป็นรูปเหมือน กาบิน (ดูที่เลข ๑๘)
๒๔.	สตัฟพิสซ	ดาวมังกร ดาวพิมพ์ทอง	คือ อากวาริอุส (Aquarius) ดวงกลางที่มีดาวเล็กๆ ล้อมอยู่ ๓ ดวง (ดูที่ P)
๒๕.	บุพพาภัทท์	ดาวราชสีห์ตัวผู้ ดาวหัวทราย ดาวเพดาน	คือ เปคาซุส (Pegasus) สองดวงคู่ที่อยู่กลางนักษัตร ถ้ารวมกับอุตราภัทท์ ก็เป็นรูปสี่เหลี่ยม เรียกดาว เพดาน (ดูที่ Q)
๒๖.	อุตราภัทท์	ดาวราชสีห์ตัว เมีย ดาวไม้เท้า ดาวเพดาน	คือ เปคาซุส (Pegasus) ดวงใหญ่ฝ่ายตะวันออก ๑ ดวง ประสมเป็นคู่กับอันโดรเมดา (Andromeda) ดวง ใหญ่ฝ่ายตะวันตก ๑ ดวง เข้ากับบุพพาภัทท์ ก็เป็น สี่เหลี่ยมเรียก เพดาน (ดูที่ R)
๒๗.	เรวดี	ดาวปลา ตะเพียนดาว หญิงมีครรภ์	คือ เอออันโดรเมดา ๔ ดวงที่อยู่กลางนักษัตรเป็นหัว ปลา และเออปีเชส (Pisces) ตอนหัวที่อยู่ทาง ตะวันออกทั้ง ๕ ดวงเป็นหางปลา รูปเหมือนปลา ตะเพียน (ดูที่เลข ๒๒)

ดาวฤกษ์ทั้ง ๒๗ ฤกษ์นี้ เมื่อดูตำนานแล้วมาดูรูปที่เป็นแผนที่ จะเห็นรูปดาวต่างกันไปบ้าง แต่เมื่อเห็นเช่นนั้นก็อย่าเพิ่งเข้าใจว่าผิด การเขียนรูปดาวนั้นไม่ได้เขียนลงทั้งหมด เขียนแต่ดวงที่สำคัญๆ แลเห็นง่ายๆ จะต้องมียอดหนึ่งดวงใดเป็นหลัก หรือเป็นดวงสำคัญของหมูนั่นเสมอ เมื่อเขียนบริวารประกอบมากแล้ว รูปดาวที่ต่างกันไป ตำราดาวอย่างไทยมักเขียนรูปดาวบริวารต่างๆ กัน เหตุนี้เมื่อเอาตำราหลายเล่มที่มีรูปดาวมาสอบกันดู รูปมักไม่ค่อยตรงกันเสมอ ดังนี้ ผู้เรียนตำราดาวต้องพยายามดูดาวในท้องฟ้า ให้จำหมู่ดาวนั้นได้เสียก่อน เมื่อจำรูปดาวได้แล้ว ก็อาจสมารถที่จะพิจารณารูปดาวในแผนที่ได้ว่า เขาหมายถึงดาวดวงใดในท้องฟ้า รูปดาวตามนิทาน กับรูปดาวในแผนที่ตามที่ข้าพเจ้าสอบดู คลาดกันอยู่สองฤกษ์ คือดาวมุลฤกษ์ ตามนิทาน หมายถึงดาวข้างน้อยที่อยู่ตรงข้ามกับดาวหางแมลงป่อง และดาวบุพพาสาพห นั้นหมายเอา ดาวข้างน้อยที่อยู่ตรงข้ามกับดาวหางแมลงป่อง และดาวบุพพาสาพหนั้นหมายเอาดาวชายิตตาริอุส ฝ่ายตะวันออกสองดวง คือในแผนที่เรียกอุตราสาพห และดาวอุตราสาพหนั้น หมายถึงดาวสี่ดวง เป็นรูปเพดานมีดวงเล็กอยู่กลาง ดาวนี้อยู่คนละข้างกับ ชายิตตาริอุสฝ่ายตะวันออก เป็นฝ่ายเหนือของดาวชายิตตาริอุส และอยู่ทิศตะวันตกของสาวณะฤกษ์ การที่ตำราแตกต่างกันไปเช่นนี้ ผู้เรียบเรียงเรื่องไม่ตัดสินว่าอย่างไรผิด อย่างไรถูก เพราะเจ้าของตำราดาวฤกษ์นั้นชี้ดวงดาวในท้องฟ้าให้ดู ถูกต้องกับตำราด้วยกันทั้งสองข้าง จึงเขียนไว้

ทั้งสองอย่าง หลักสำคัญในการดูดาวของไทยนั้นมียู่ที่ว่า มีดาวอยู่ ๑๒ ฤกษ์ จำเพาะวันกลางเดือนแล้ว พระจันทร์ไปเสวยฤกษ์เดือนละฤกษ์ เขาจึงเรียกชื่อเดือนที่พระจันทร์เสวยฤกษ์ตามชื่อดาวนั้น เดือนละฤกษ์ ดังนี้

แผนภาพที่ ๙ คำอธิบายที่จะดูดาวฤกษ์

ชื่อดาว	ชื่อเดือน	เดือนไทย
จิตร	จิตรมาส	เดือน ๕
วิสาข	วิสาขมาส	” ๖
เชษฐ	เชษฐมาส	” ๗
อาสาธ	อาสาธมาส	” ๘
สาวณะ	สาวณมาส	” ๙
ภัทรปท	ภัทรปทมาส	” ๑๐
อัสยุช	อัสยุชมาส	” ๑๑
กัตติกา	กัตติกมาส	” ๑๒
มิกสิร	มิกสิรมาส	” ๑
ปุสย	ปุสยมาส	” ๒
มาฆะ	มาฆมาส	” ๓
ผัคคุณี	ผัคคุณมาส	” ๔

ตามหลักนี้ ถ้าพระจันทร์เสวยฤกษ์ในวันกลางเดือน ไม่คลาดเคลื่อนเสียจากกำหนดแล้ว จะช่วยให้ดูดาวฤกษ์ และคำนวณหาดาวฤกษ์กำเนิดได้ง่ายทีเดียว อย่างว่า กลางเดือน ๖ พระจันทร์เสวยวิสาขฤกษ์ ถ้าจะรู้ว่าวันขึ้น ๑๐ ค่ำ พระจันทร์อยู่ฤกษ์ใด ก็นับถอยหลังจากที่วิสาขไป ๖ ฤกษ์ ก็จะได้ว่าเสวยฤกษ์ที่ ๑๑ บุพผัคคุณีฤกษ์ ถ้าจะรู้ว่าวันแรม ๕ ค่ำ พระจันทร์เสวยฤกษ์ใด ก็นับแต่วันวิสาขต่อไป ๖ ฤกษ์ ก็จะได้ว่าพระจันทร์เสวยฤกษ์ที่ ๒๑ ดาวอุตราสาห์

แต่ด้วยเหตุที่กฎนี้คลาดเคลื่อนกับพระจันทร์โคจร จนต้องเพิ่มเติม ที่เรียกว่า อธิกมาส เพื่อให้กำหนดนั้นตรงกับพระจันทร์เสวยฤกษ์ในวันกลางเดือนอีก จึงยังเอาเป็นแน่ไม่ได้^{๗๓}

ข. การกำหนดวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่เกี่ยวข้องกับตำแหน่งของดาวฤกษ์ทางโหราศาสตร์

ในดาวฤกษ์ทั้ง ๒๗ ฤกษ์นั้น มีอยู่สองฤกษ์ที่ใช้เป็นที่ระลึกสำหรับบำเพ็ญการกุศลในพระพุทธศาสนา คือ วิสาขฤกษ์ และมาฆะฤกษ์ ถ้าวันเพ็ญพระจันทร์เสวยวิสาขฤกษ์ วันนั้นถือว่าเป็นวันประสูติ วันตรัสรู้ วันปรินิพพานของพระพุทธเจ้า ถ้าเสวยมาฆะฤกษ์ วันนั้นถือว่าเป็นวันประชุมพระอรหันต์ ๑๒๕๐ ในพระพุทธกาลเป็นครั้งแรก และพระพุทธเจ้าได้ทรงแสดงโอวาทปาฏิโมกข์ในวันนั้น ทั้งสองวันนี้เป็นประเพณีของผู้ที่นับถือพระพุทธศาสนา ได้บำเพ็ญกุศลสืบเนื่องกันมา ที่เรียกว่า วิสาขบูชา และมาฆบูชาจาดุรงคสันนิบาต มาจนกาลทุกวันนี้^{๗๔}

๒.๕ องค์ประกอบรองของการพยากรณ์

๒.๕.๑ การกำหนด วัน เดือน ปี คักราช ในวิชาโหราศาสตร์ไทย

๑) วัน(वार) เป็นรอบเวลาประมาณ ๒๔ ชม. โบราณนับอาทิตย์อุทัยขอบฟ้า ๑ รอบ เป็นรอบวัน และใช้เป็นหลักในการเปลี่ยนวันในสัปดาห์ เช่น วันอาทิตย์ , จันทร์ ฯลฯ วันทางราชการ นับหลังเวลา ๒๔.๐๐ น. ไปเป็นการขึ้นวันใหม่ เมื่อครบรอบนับเป็น ๑ วัน เป็นหลักในการเปลี่ยนวันที่ ๑..๒...๓

๒) วันทางดาราคติ (Sidereal Day) คือ รอบที่กำหนดเอาดาวฤกษ์ที่อยู่คงที่บนท้องฟ้าวนกลับมาตรงที่หมายกำหนดไว้เป็นรอบวงหนึ่ง ซึ่งมักจะมีเวลาน้อยกว่าวันทางดวงอาทิตย์ ซึ่งเรียกว่า วันสุริยคติ (Solar Day) วันดาราคติ มีเวลาประมาณ ๒๓ ชม.๕๖ นาที ๔.๐๙๑ วินาที

๓) วันทางจันทรคติ (Lunar Day) นับจากดวงจันทร์ขึ้นขอบฟ้า และวนรอบมาขึ้นขอบฟ้าอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งมีเวลามากกว่าวันทางดาราคติ และ สุริยคติ คือมีเวลาประมาณ ๒๔ ชม. ๕๐ นาที ๒๘.๓๒๙ วินาที

๔) เดือน เป็นรอบเวลา ๓๐ รอบวัน โบราณนับเริ่มต้นเดือนหลังวันพระจันทร์มีดสนิท (อมาวาสี) เป็นวันขึ้น ๑ ค่ำ ไปจนถึงพระจันทร์ดับอีกครั้งหนึ่งเป็น ๑ เดือน วันที่ล่วงไปนับเป็นค่ำ เช่น ขึ้น ๑ ค่ำ ถึง ขึ้น ๑๕ ค่ำ พระจันทร์เต็มดวง (ปूरณมี) หลังจากนั้นนับเป็น แรม ๑ ค่ำ ไปจนถึง แรม ๑๕ ค่ำ ครบรอบเดือน เรียกว่า “เดือนจันทรคติ” ส่วน “เดือนทางสุริยคติ” กำหนดจาก

^{๗๓} หลวงวิศาลดรุณกร (อ้น สาริกบุตร), คัมภีร์โหราศาสตร์ไทย มาตรฐานฉบับสมบูรณ์, หน้า ๒๕๖

^{๗๔} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๖๖.

การโคจรของโลกวนรอบดวงอาทิตย์ ๑ รอบ แบ่งเป็น ๑๒ ส่วนๆ ละเดือน นับตั้งแต่เดือน มกราคม ไปจนถึง ธันวาคม

****ขยายความเรื่อง “เดือน”**

ประเทศไทยจะถือเอาดวงจันทร์ดับมืดสนิท เป็นวันอมาวาสี เป็นวันสิ้นรอบเดือนและขึ้นเดือนใหม่ ในทางดวงดาวบนฟากฟ้า ขณะนั้นดวงจันทร์ที่โคจรรอบโลกจะไปอยู่ ณ จุดที่ตรงกับดวงอาทิตย์พอดี และเมื่อวนมามีอีกครั้งหนึ่งเป็นรอบเดือนหนึ่ง รอบเดือนแห่งดวงจันทร์นี้ ถ้านับวันจากดวงอาทิตย์จะได้ ๒๙ วัน ๑๒ ชม. ๔๔ นาที ๒.๙ วินาที รอบดวงจันทร์นี้ เป็น ตำแหน่งดวงจันทร์สัมพันธ์กับดวงอาทิตย์ มิใช่รอบดวงจันทร์ที่โคจรรอบโลก ซึ่งมีระยะเวลาเพียง ๒๗ วัน ๗ ชม. ๔๓ นาที ๑๑.๕ วินาที

นับวันที่ล่วงไปในเดือนจันทรคติว่า “ดิถี” เช่น ๑ ดิถี , ๒ ดิถี , มีจำนวน ๓๐ ดิถี ชาวบ้านจะเรียก “ดิถี” ว่า “ค่ำ” เช่น ขึ้น ๑ ค่ำ , ๒ ค่ำ ข้างขึ้น ๑๕ ค่ำ , ข้างแรม ๑๕ ค่ำ รวมทั้งเดือน ๓๐ ค่ำ โบราณจะเรียกเดือนระบบนี้ว่า “ดิถีมาส”

เนื่องจากรอบดวงจันทร์ ซึ่งสัมพันธ์กับดวงอาทิตย์นี้มี ๒๙ วันเศษ การนับค้ำจึงมี ๒๙ ค่ำบ้าง สลับเดือนกันไป โดยถือ เดือนคี่ เช่น เดือนอ้าย, เดือน ๓ เป็นเดือนขาด มีข้างขึ้น ๑๕ ค่ำ และข้างแรม ๑๔ ค่ำ เป็น ๒๙ ค่ำ ส่วนเดือนคู่ เป็นเดือนเต็ม มีข้างขึ้น ๑๕ ค่ำ ข้างแรม ๑๕ ค่ำ เต็ม ๓๐ ค่ำ

๕) ดิถี หมายความว่า ระยะการโคจรของดวงจันทร์ นับแต่เวลาเที่ยงคืน วันหนึ่ง ไปจนถึงเวลาบรรจบรอบเที่ยงคืนอีกวันหนึ่ง และนับแต่หน้าวันดวงจันทร์ดับมืด (อมาวาสี) ไปจนถึงดาวดวงจันทร์เพ็ญเต็มดวง(ปूरณมี) เรียกว่า ข้างขึ้น “ซุณหปักษ์” และนับแต่หน้าวันจันทร์เต็มดวงไปจนถึงวันจันทร์ดับ เรียกว่า ข้างแรม “กาหปักษ์” รวม ๒ ปักษ์ เป็นเดือนทางจันทรคติเดือนหนึ่ง มีดิถี ตั้งแต่ ๑ ถึง ๒๙ หรือ ๓๐ ดิถี คือ เดือนไทยนั่นเอง อันได้แก่ เดือนอ้าย , เดือนยี่ ... เดือนสิบสอง เป็นของคู่กันกับเดือนทางสุริยคติ ซึ่งเป็นเดือนที่นับจำนวนวันจากการโคจรของดวงอาทิตย์ คือ เดือนที่ใช้เป็นแบบสากลโดยทั่วไป คือ เดือน มกราคม ... ธันวาคม

****ดิถีที่ใช้กันอยู่ทุกวันนี้มีอยู่ ๒ ประการ****

๑. ดิถีตลาด คือ วันขึ้น-แรม ที่ใช้กันอยู่ ตามปฏิทินประจำปี

๒. ดิถีเพ็ญ (เพ็ญ) เป็นดิถีที่คำนวณขึ้นจากระยะเชิงมุม ที่ห่างกันโดยแท้จริงระหว่าง ดวงอาทิตย์ กับ ดวงจันทร์ นับว่าเป็นดิถีที่เที่ยงแท้ ที่บอกไว้ในปฏิทินโทรเป็นประจำวัน ทั้งจำนวนดิถี และนาทิดิถี เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับดิถีตลาดแล้วอาจจะคลาดเคลื่อนไปบ้างเป็นบางวัน

๖) ปี ประเทศไทยใช้ทั้งปีทางสุริยคติ ผสมปีทางจันทรคติ เรียกว่า Lunisolar Calendar ในทางสุริยคติ ใช้ตามระบบเกรกอเรียน ใช้วันที่ ๑ มกราคม เป็นวันขึ้นปีใหม่ และ วันสิ้นปี คือ เดือน ธันวาคม ใช้ปี พุทธศักราช (พ.ศ.) เริ่มนับแต่ปีที่พระพุทธเจ้าเสด็จเข้าสู่ปรินิพพานมาแล้ว เป็นปีที่ ๑ จนถึงปัจจุบัน ล่วงมาถึงปัจจุบัน ปี พ.ศ.๒๕๕๓ ปีทางจันทรคติ คือ ทางคำนวณของโหร ถือเอาการโคจรของดวงอาทิตย์มาสุดที่ราศีมีน และเข้าสู่ ราศีเมษ เรียกว่า “สงกรานต์” หลังวันสงกรานต์ จะเป็นวันเถลิงศก ขึ้นจุลศักราชใหม่ **เปลี่ยนปีนักษัตรใหม่ (ปีชวด, ปีฉลู, ...)**

๗) **อธิกวาร** หมายถึง ปีนั้นในเดือนมิถุนายน (เดือน ๗) ของปีนั้น มีแรม ๑๕ ค่ำ ตามปกติ เดือน ๗ (เดือนคี่) จะมีเพียงแรม ๑๔ ค่ำ ที่ต้องเพิ่ม ๑ วัน เพื่อให้วันทางจันทรคติ ทับกับวันทางสุริยคติ การเพิ่มอย่างนี้เรียกว่า “อธิกวาร”

๘) **อธิกมาส** หมายถึง ปีนั้นมี ๑๓ เดือน คือ มีเดือน ๘ สองหนปีนั้น เรียกว่า “อธิกมาส” ทางจันทรคติ มี ๓๕๔ วัน (พระจันทร์โคจรรอบโลก) ทางสุริยคติ มี ๓๖๕ วัน (พระอาทิตย์โคจรรอบโลก) เมื่อนานๆ ปีเข้า ประมาณ ๓ ปี จำนวนวันทางจันทรคดียิ่งน้อยลงจากความ เป็นจริง จึงต้องเพิ่มเดือน ๘ สองหน

๙) **สุรทิน และอธิกสุรทิน** หมายถึง เดือน ๓ หรือเดือน กุมภาพันธ์ คือวันที่คำนวณโดย พระอาทิตย์ หรือเรียกว่า สุริยะโคจรรอบโลก เรียกกันว่า “วันที่” มีการเพิ่มวันในเดือนกุมภาพันธ์ อีก ๑ วัน เรียกว่า “อธิกสุรทิน” ถ้ามีการเพิ่มอย่างนี้ จะบอกไว้ในปฏิทินโหร ถ้าไม่มีวันที่เป็นอย่างนี้ในปฏิทินจะเขียนว่า “ปกติวาร ปกติมาส ปกติสุรทิน”

๑๐) **ศักราช** ประเทศไทยใช้พุทธศักราช เพราะเกี่ยวข้องกับความเชื่อ เรื่อง ปญจ อัฏฐาน หรือ ความเชื่อที่ ว่า พุทธศาสนาจะดำรงอยู่ได้ต่อไปเพียง ๕,๐๐๐ ปี หลังจากพระพุทธองค์ ปรินิพพานแล้ว เพราะฉะนั้นจึงเริ่มต้นปีพุทธศักราชที่ ๑ หลังพุทธปรินิพพาน ตามข้อเท็จจริง จากจารึกหลักที่ ๔๔ พบที่เจดีย์ วัดส่วงคบ จังหวัดชัยนาท ลงพุทธศักราช ๑๙๑๖ มีข้อความตอนต้นว่า “แต่พระเสด็จเข้านิพพานได้ ๑,๙๗๖ ปี เดือนหนึ่ง ๒๐ วันๆ นี้แล แต่ศาสนายังภายหน้า อันชี ภายนี้ ยัง ๓,๐๒๓ ปี ๑ เดือน ๖ วัน ประสมทั้ง ๒ แห่งนี้ได้ ๕,๐๐๐ แลโทศก นักษัตรปีจอ ตรีศกนี้”

เมื่อพิจารณาว่า พระพุทธเจ้าปรินิพพาน ใน วันเพ็ญเดือน ๖ เพราะฉะนั้น วันเริ่มต้น พุทธศักราชก็ควรจะเป็นวันรุ่งขึ้น คือ แรม ๑ ค่ำ เดือน ๖ กล่าวคือ ได้ย่างเข้าสู่ปีที่ ๑ แห่ง พุทธศักราชในวันนั้นนั่นเอง หลักฐานเอกสารของไทยชี้ว่า ในสมัยโบราณ ไทยยังนับพุทธศักราช สอดคล้องกับประเทศที่นับถือ พุทธศาสนาเถรวาทอื่นๆ คือยึดถือตามลังกา แต่ในภายหลัง พุทธศักราชของไทยเป็นกรณีเฉพาะคือ ชำกว่าประเทศอื่นๆ มี ลังกา พม่า เขมร อยู่ ๑ ปี เช่น ปีพุทธศักราชของไทยที่ ๒๕๔๕ ลังกา พม่า เขมร ถือว่าเป็นปี พุทธศักราช ๒๕๔๖ แล้ว กล่าวคือ ใช้เกณฑ์ ๕๔๔ ลบ พุทธศักราช เป็นปี คริสต์ศักราช ส่วนไทยใช้ ๕๔๓ เป็นจำนวนลบ พุทธศักราช

ให้เป็น คริสต์ศักราช ความแตกต่างนี้อาจมาจากวิธีนับ กล่าวคือ ลัคนา ใช้วิธีนับปีย่าง ในขณะที่ไทย นับปีเต็ม^{๗๕}

๒.๕.๒ ความหมายของเรือนชะตา

ในจักรราศีทั้ง ๑๒ ที่ถูกกำหนดขึ้นจาก “ลัคนา” เป็นที่หมายตั้งต้น ก็จะเกิดเรือนขึ้นมาทั้งหมด ๑๒ เรือน เช่น ลัคนา สถิตในราศีเมษ เป็นเรือนของดาวอังคาร (๓) เป็นภพที่ ๑ คือจุดตั้งต้นของเจ้าชะตา ในเวลาตีความหมาย ต้องนำความหมายของราศี และความหมายของดาวอังคาร (๓) ดังที่ได้อธิบายมาแล้วในหัวข้อก่อนหน้านี้ มารวมกัน เป็นเรื่องราวในภพที่ ๑ ของเจ้าชะตา ทางโหราศาสตร์จะกำหนดภพไล่เรียงกันไป เป็นเรื่องราวทั้งหมด ๑๒ เรื่อง ในชีวิตคน ดังรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ ๒๒ เรือนชะตา

๑) การอ่านความหมายของภพทั้ง ๑๒

ภพที่ ๑	เรียก	ตัน	เป็นจุดตั้งต้นที่ลัคนาสถิต
ภพที่ ๒	เรียก	กตุมพะ	
ภพที่ ๓	เรียก	สหัชชะ	
ภพที่ ๔	เรียก	พันธุ	
ภพที่ ๕	เรียก	ปุตตะ	
ภพที่ ๖	เรียก	อริ	
ภพที่ ๗	เรียก	ปัตตนิ	

^{๗๕}วินัย พงศ์ศรีเพียร, วันวาร กาลเวลา แลนานาศักราช, (กรุงเทพมหานคร: ศักติโสภาคการพิมพ์, ๒๕๕๒), หน้า ๗๙-๘๐.

ภาพที่ ๘	เรียก	มรณะ
ภาพที่ ๙	เรียก	ศุภะ
ภาพที่ ๑๐	เรียก	กัมมะ
ภาพที่ ๑๑	เรียก	ลาภะ
ภาพที่ ๑๒	เรียก	วินาศ
ภาพที่ ๑	ตนุ	หมายถึง ตัวตนของเจ้าชาตา สิ่งแวดล้อมชีวิตของเจ้าชาตา พฤติกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวเอง ทั้งหลาย ทั้งปวง โบราณ เรียกว่า “วาสนา”
ภาพที่ ๒	กดมพะ	หมายถึง การเงิน รายได้ ทรัพย์สิน ฐานะ ภาวะการเงินทั้งหลาย ได้มา หรือเสียไป สิ่งที่มีมูลค่าเกี่ยวกับเงิน เชื้อคั่วเงิน ใบเสร็จรับเงิน
ภาพที่ ๓	สหัสชะ	หมายถึง เพื่อน มิตร สหาย สังคม การติดต่อ การเจรจา ตกลง พบปะสังสรรค์ การเดินทางไกลๆ
ภาพที่ ๔	พันธุ	หมายถึง ญาติ พี่น้อง เผ่าพันธุ์ ครอบครัว บ้าน ที่ดิน หลักทรัพย์ ประเภท อสังหาริมทรัพย์ ยวดยานพาหนะ รถยนต์ และแม่
ภาพที่ ๕	ปุตตะ	หมายถึง บุตร ธิดา เด็กๆ ความสนุกสนาน สิ่งใหม่ๆ การริเริ่ม ของ ที่ได้มาใหม่ ความคิดใหม่ๆ การศึกษาในวัยเด็ก
ภาพที่ ๖	อริ	หมายถึง ศัตรู คู่แข่ง อุปสรรค ความขัดแย้ง ทุกข์ยาก ความเดือดร้อน การวิวาท อุบัติเหตุ การดิ้นรน ต่อสู้ ความเจ็บป่วย
ภาพที่ ๗	ปัตนิ	หมายถึง คู่ครอง หุ่นส่วน ฝ่ายตรงข้าม เพศตรงข้าม คู่รัก คู่สัญญา ส่วนแบ่ง หรือการแบ่งกัน
ภาพที่ ๘	มรณะ	หมายถึง ความตาย การสูญเสีย ความป่วยไข้ การพลัดพราก ความเปลี่ยนแปลง การจากไกล ความเสื่อม ของเก่าโบราณ วิชา หรือ ศาสตร์เก่าแก่โบราณ มรดก พันัยกรรม เงินจากประกันก็ได้
ภาพที่ ๙	ศุภะ	หมายถึง ความดีงามทั้งปวง ความสุข ความสำเร็จราบรื่น ความเจริญรุ่งเรือง การเดินทางไกลๆ การเดินทางต่างประเทศ การศึกษาระดับสูง ผู้ช่วยเหลือผู้ใหญ่ที่ให้การสนับสนุน พ่อ ชีวิต เมื่อสูงวัย

- ภพที่ ๑๐ กัมมะ หมายถึง หน้าที่ การงาน ภารกิจที่ต้องทำ การปฏิบัติที่รับผิดชอบ อาชีพที่ต้องหารายได้
- ภพที่ ๑๑ ลาภะ หมายถึง ลาภ ผล ความสำเร็จ สมหวัง ความเจริญรุ่งเรือง ความอุดมสมบูรณ์ทั้งหลายที่ได้รับเพิ่มขึ้นรวมถึง ลาภลอย โชครางวัลที่ได้มาเปล่าๆ หรือได้ง่ายๆ แบบไม่คาดคิด
- ภพที่ ๑๒ วินาศ หมายถึง สูญเสีย สูญสิ้น ผิดหวัง สิ้นหวัง ไม่คาดคิด ไม่รู้ตัว เกิดแบบกะทันหัน แบบฉับพลัน เบื้องหลัง ปิดบัง ซ่อนเร้น ไม่เปิดเผย ลึกลับ สถานที่อันจำกัด เช่น ที่จองจำ

องค์ประกอบของราศี ดาวพระเคราะห์ และ เรือนชาตา (ภพ) ตามคุณสมบัติเมื่อมารวมกันเข้าจึงเป็นจุดเริ่มต้นของการอ่านตัวตนของบุคคล และพื้นฐานของชีวิตได้ในระดับหนึ่ง ความเป็นไปหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต้องอาศัย เชิงมุมที่สัมพันธ์กันของดาวพระเคราะห์ที่กำลังโคจรอยู่ ณ ขณะนั้น กับพื้นดวงชาตากำเนิด

๒) มุมสัมพันธ์ระหว่างดาวเคราะห์และเรือนชะตา

มุม (Aspect) ในทางโหราศาสตร์มีความสำคัญในแต่ละเหตุการณ์แบ่งออกเป็น

มุมมุมกันสนิทองศา หมายถึง ดาวพระเคราะห์โคจรร่วมกันในราศี หรือ เรือนชาตาเดียวกัน และมืองศาเดียวกันหรือใกล้เคียงกันมาก จะส่งผลให้เกิดเรื่องราวในภพนั้นรุนแรง ถ้าเป็นศุภเคราะห์โคจรร่วมกันจะส่งผลดีตามภพนั้นๆ แต่ถ้าเป็นบาปพระเคราะห์ ก็ส่งผลเสียหายให้เช่นกัน

ตัวอย่าง ในปี ๒๕๕๗ มีดาวบาปพระเคราะห์คือ ดาวเสาร์(๗) และดาวราหู(๘) โคจรร่วมกันในราศีตุลย์ มืองศา เท่ากันสนิท คือ ๖ องศา และมีเชิงมุมเล็ง (๑๘๐ องศา) กับลัคนาเมือง และดาวอาทิตย์(๑) เหตุการณ์สำคัญคือ มีการปฏิรูปการปกครอง ในวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ เวลา ๑๖.๐๐น. ทำให้คณะรัฐบาลสิ้นสภาพในการบริหารประเทศอย่างสิ้นเชิง เหตุการณ์เช่นนี้เคยเกิดขึ้นแล้วใน วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๓๘ ดาวราหู(๘) โคจรมาอยู่ในราศีตุลย์ เล็งลัคนา และดาวอาทิตย์(๑) เชิงมุม ๑๘๐ องศา ในดวงเมืองกรุงเทพมหานคร วันนั้น รัฐบาลของ ฯพณฯ ชวน หลีกภัย ประกาศยุบสภาเช่นกัน

มุม ๖๐ องศา เรียกว่า “โยค” หมายถึง การที่ดาวพระเคราะห์อยู่ห่างกัน ๓ ช่องราศี เป็นการเปิดโอกาสสู่มุมมองใหม่ของเจ้าชาตา เช่น ดาวเจ้าเรือนการเงินมาโยคหน้า ลัคนา บอกถึงการได้ผลดีในทางการเงิน การลงทุนใหม่ๆ

มุม ๙๐ องศา (เกณฑ์) หมายถึง ดาวพระเคราะห์โคจรทำมุมฉาก บอกถึง ความขัดแย้ง อุปสรรค และปัญหาในภพที่ดาวทำมุมกันอยู่

มูม ๑๒๐ องศา (ตรีโกณ) หมายถึง ดาวพระเคราะห์ อยู่ห่างกัน ๕ ราศี เรียกว่าการตรีโกณร่วมธาตุเดียวกัน จึงเป็นการเสริมพลังซึ่งกันและกันในเรื่องนั้นๆ

มูม ๑๘๐ องศา (เล็ง) หมายถึงดาวพระเคราะห์อยู่ ห่างกัน ๗ ราศี บอกถึงการขัดแย้ง ค่อนข้างรุนแรง การเปลี่ยนแปลงกระทันหัน อุบัติเหตุ และอุบัติเหตุร้ายแรง

สรุปได้ว่าเชิงมุมที่ดี ของดาวพระเคราะห์ทางโหราศาสตร์ คือมุมที่กุม, โยค และตรีโกณต่อกัน จะให้ผลของการพยากรณ์ออกมาในทางที่ดี ส่วนเชิงมุมที่ทำลาย หรือ หักล้าง กัน คือ มุม ๙๐ และ ๑๘๐ องศา การพยากรณ์จะเป็นไปในทางส่งผลร้ายต่อเจ้าชะตา

๒.๖ องค์ประกอบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักการของการพยากรณ์

องค์ประกอบที่กล่าวมาทั้งหมดเป็นหลักการสำคัญในการพยากรณ์ของวิชาโหราศาสตร์ไทย แต่ยังมีทฤษฎีอีก ๒ บทที่นำมาอธิบายถึงการที่ดาวพระเคราะห์ส่งผลถึงบุคคล ในห้วงเวลาต่างๆ กัน ได้

๑) ทฤษฎีแรงส่งจากดวงดาว (Cosmic Conditioning)^{๗๖} เป็นทฤษฎีที่ใช้อธิบายกันมายาวนาน โดยอาศัยความเชื่อที่ว่าดวงดาวทั้งหลายมีคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าส่งออกมาและจะเปลี่ยนไปตามการเคลื่อนที่ของวัตถุบนฟากฟ้า ระบบประสาทของมนุษย์จะตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงนั้น ศาสตราจารย์จอร์จส์ ลัคฮอฟสกี (Georges Lakhovsky) นักชีววิทยา และฟิสิกส์ชาวรัสเซียได้ศึกษาเรื่องนี้ และได้แสดงไว้ว่า รังสีที่แผ่มาจากอวกาศมาสู่โลก เกิดจากดาวเคราะห์ และดาวฤกษ์ต่างๆ รังสีนี้มีผลต่อโครโมโซมของเซลล์ซึ่งเป็นตัวรับสัญญาณไฟฟ้าจักรวาล โดยนำมาแปลงเป็นกระแสไฟฟ้าอันเป็นแรงผลักดันเรียกว่า ชีวิต

๒) ทฤษฎีองค์รวม (Holistic Theory)^{๗๗} เป็นแนวคิดเชิงปรัชญา ที่อธิบายว่า ทุกสิ่งในจักรวาลเป็นระบบใหญ่เพียงระบบเดียว โดยมีระบบย่อยอยู่ภายใน เช่นเดียวกับโครงสร้างของจักรวาลกับโครงสร้างของอะตอมที่มีลักษณะคล้ายกัน อยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ของธรรมชาติ แบบเดียวกันทุกส่วนของจักรวาลมีความสัมพันธ์สอดคล้องกันหมด นักจิตวิทยาคนสำคัญของโลกคือ คาร์ล กุสตาฟ จุง (Carl Gustav Jung) เรียกความสัมพันธ์นี้ว่า ซิงโครนิซิตี (synchronicity) เขาได้รับอิทธิพลความคิดมาจากคัมภีร์อี้จิง ของจีนโบราณ โดยพบว่า เหตุการณ์บังเอิญหลายครั้งเกิดขึ้นอย่างมี

^{๗๖} B.V. Raman, *Planetary Influences on Human Affairs*, (Bangalore: IBH Prakashana, 1980), p. 56-57.

^{๗๗} จักรเทพ รำพึงกิจ, “การศึกษาเชิงวิเคราะห์ทฤษฎีของพุทธปรัชญาเถรวาทที่มีต่อโหราศาสตร์ในยุคปัจจุบัน”, สารนิพนธ์ศาสนาสาตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๑), หน้า ๑๖.

ความหมายสอดคล้องกันโดยไม่ได้เป็นเหตุเป็นผลของกันและกัน บางครั้งก็จึงสามารถบอกถึงรูปแบบของความหมายในเหตุการณ์ปัจจุบันเชื่อมโยงไปสู่เหตุการณ์ในอนาคตได้เรียกว่า การเกิดขึ้นพร้อมกันอย่างมีความหมาย (Meaningful coincidence) หรือหลักความเชื่อมโยงที่ไม่ใช่เชิงสาเหตุ (A casual connecting principle) ทฤษฎีนี้อธิบายได้ว่าสามารถนำ หลักโหราศาสตร์ไปเชื่อมโยงความเป็นจริงที่เกิดขึ้นได้โดยภาพรวม

นอกเหนือจากทฤษฎีที่เกี่ยวกับดวงดาว ดังที่กล่าวมาแล้วระบบ ความเชื่อ เป็นปัจจัยสำคัญในการอยู่ร่วมกันของสังคมมนุษย์ นับตั้งแต่ความเชื่อในสิ่งที่มองไม่เห็น ความเชื่อในศาสนา ในพิธีกรรม เนื่องจากมนุษย์ไม่ว่าจะอยู่ในสังคมใด ระดับใด ย่อมต้องเผชิญกับภาวะที่ไม่สบายใจ รู้สึกขาดความมั่นคง มั่นใจ กลัว จึงต้องพยายามหาที่ยึดเหนี่ยว เพื่อผ่อนคลายความเครียด และเป็นการกำลังใจให้หาทางออกของปัญหาได้ การบูชาขอความคุ้มครองจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ การให้ศาสนาช่วยบำบัด รักษาจิตใจ หรือการมาหาหมอดู เพื่อรับการพยากรณ์ การคาดการณ์ในอนาคต จึงเป็นทางเลือกของสังคมมนุษย์มาช้านาน

Morris R. Cohen นักปรัชญาอเมริกัน เป็นอาจารย์สอนปรัชญา ที่ City College of New York ได้กล่าวถึง “ความเชื่อ (Belief)” ไว้ว่า ความเชื่อคือความคิดที่อยู่ในจิตใจ โดยขจัดทางเลือกอื่นออกไป และถือว่าความคิดนี้เป็นสิ่งถูกต้อง^{๗๘}

James Hasting ได้กล่าวไว้ใน “Superstition” เกี่ยวกับความเชื่อไว้ว่า ความเชื่อเหล่านี้เป็นสิ่งที่ช่วยขจัดความสงสัยและความลังเลใจในการกระทำต่างๆ และเป็นเครื่องชักจูงให้ทำตามประเพณีอันเป็นแบบอย่างลักษณะประจำของพวกตน โดยไม่คำนึงว่าความคิดนั้นเป็นจริง หรือถูกต้องหรือไม่ James Hasting ได้แบ่งความเชื่อ ในเรื่องดังกล่าว เป็น ๓ ประเภท คือ ความเชื่อเรื่องผี, วิญญาณ ความเชื่อในเรื่องเครื่องรางของขลัง และความเชื่อเรื่องรางสังหรณ์^{๗๙}

พิไลรัตน์ รุจิฉนิชกุล ได้รวบรวมความเชื่อที่สำคัญของสังคมไทย ไว้ดังนี้

๑. ความเชื่อในสถาบันพระมหากษัตริย์ หรือองค์พระประมุขแห่งชาติสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันเก่าแก่ที่ควบคู่มากับการดำรงชีวิตของชนชาติไทย นับแต่ก่อตั้งประเทศขึ้นมา ทำให้ความเป็นกษัตริย์ มีความชอบธรรมในความรู้สึกรักของประชาชน

๒. ความเชื่อทางศาสนาของสังคมไทย คือความเชื่อในทางพระพุทธศาสนา โดยเชื่อว่าชีวิตเป็นผลของกรรม และการกระทำ กรรมเป็นที่มาของทุกสิ่งทุกอย่าง การเกิดทุกชนิดเกิดจากแรงกรรม ฉะนั้นมนุษย์จึงเกิดมาแต่กรรม

^{๗๘} Cohen Morris R, “Belief” Encyclopedia of Social Science”, Vol 1. (1973), : 500.

^{๗๙} James Hasting, “Superstition” Encyclopedia of Religion and Ethic, Vol.12 (1921),

๓. ความเชื่อทางโหราศาสตร์ โหราศาสตร์ เป็นศาสตร์ ที่เกี่ยวกับ ดวงดาว และ อิทธิพลของดวงดาว ซึ่งส่งผลต่อความเป็นไปของมนุษย์ รวมทั้งการพยากรณ์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นบนโลก อันเนื่องมาจากตำแหน่ง และลักษณะของดวงดาวเหล่านั้น^{๘๐}

จะเห็นได้ว่า ความเชื่อที่มีอิทธิพลต่อบุคคลมากที่สุด คือ ความเชื่อในทางศาสนา สำหรับพุทธศาสนิกชนแล้ว จะถูก สอน ให้เชื่อในกรรม และผลของกรรม พระพุทธองค์ไม่ทรงสอน ให้เชื่อหรือยึดติดในการเชื่อโชค ลาง หรือ การทำนายทายทัก เพราะนั่นไม่ใช่หนทางของการพ้นทุกข์อย่างแท้จริง ในคัมภีร์พระพุทธานุญาตพรหมชาลสูตร มีการกล่าวถึงการพยากรณ์ปรากฏอยู่หลายที่ นับว่าการพยากรณ์นั้น แตกต่างอย่างสิ้นเชิง กับการพยากรณ์โดยหลัก วิชาโหราศาสตร์ เพราะการพยากรณ์ในทางพระพุทธศาสนานั้น คือ การทำให้แจ้ง ในเรื่องราวต่างๆ ดังจะกล่าวถึงในหัวข้อต่อไป

๒.๗ วิธีการพยากรณ์ตามหลักโหราศาสตร์ไทย

๒.๗.๑ ลักษณะของการพยากรณ์ตามหลักโหราศาสตร์ไทย

ลักษณะของการพยากรณ์ในโหราศาสตร์ไทย แสดงให้เห็นถึงลักษณะของการพยากรณ์ซึ่งเป็นการอธิบายถึงเรื่องราว ที่เกิดขึ้นกับบุคคลผู้มารับการพยากรณ์เพื่อให้ทราบถึงเหตุการณ์ต่างๆ ในแต่ละช่วงเวลา โดยอาศัยพื้นดวงกำเนิด^{๘๑} กับการโคจรของดาวพระเคราะห์ ได้แก่ช่วงเวลาของอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ซึ่งหลักการของโหราศาสตร์เน้นเรื่องเวลา ว่าเวลาไหน จะประสบกับคราวที่ดี เวลาไหนจะเจอกับเหตุการณ์ที่ปกติธรรมดา และเวลาไหนจะเจอกับเหตุการณ์ที่เป็นคราวเคราะห์เคราะห์ร้าย^{๘๒} อันเป็นเป้าหมายของผู้มารับการพยากรณ์ที่ต้องการจะทราบ นักโหราศาสตร์ก็จะมองถึงดวงดาว ว่าดวงดาวมีการโคจร ย้ายถ่ายเท ก็ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวิชาโหราศาสตร์เราเรียกว่า ห้วงเวลาอันล้าลึก เป็นห้วงเวลาที่มีอิทธิพล ต่อทุกสรรพสิ่งในโลก ทุกคนก็คงจะปฏิเสธไม่ได้ว่าเวลานี้ มีอิทธิพล และในห้วงเวลาอันล้าลึกนั้นก็ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เป็นปัจจัย เป็นเงื่อนไขสำคัญอย่างหนึ่ง ที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงทางโหราศาสตร์ก็สามารถจะพิจารณาได้จากการที่ดวงดาวโคจร ย้ายถ่ายเท ไปอยู่สถานที่ต่างๆ มองไปแล้วอาจจะมองเห็นอยู่ตรงนั้นตรงนี้และสัมพันธ์กับดวงชะตากำเนิด^{๘๓} เป็นการพยากรณ์ อดีต ปัจจุบัน อนาคต

^{๘๐} พิไลรัตน์ รุจิณชัยกุล, “การศึกษาปัญหาสุขภาพจิตของผู้มารับบริการจากหมอดู ศึกษาเฉพาะกรณีผู้มารับบริการจากหมอดูของสมาคมโหราแห่งประเทศไทย”, วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต, (คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๔), หน้า ๕๒-๕๕.

^{๘๑} พื้นดวงกำเนิด หมายถึง การวางรูปดวงชะตา โดยอาศัยตำแหน่งการโคจรของดาวพระเคราะห์ ที่ประจำอยู่ในราศีต่างๆ ในขณะที่บุคคลถือกำเนิดขึ้นมา.

^{๘๒} สัมภาษณ์ ดร.ภิญโญ พงศ์เจริญ, นายกสมาคมโหราศาสตร์นานาชาติ, วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๗,

^{๘๓} อ้างแล้ว.

การพยากรณ์อดีต หมายถึง ช่วงเวลาที่ดาวพระเคราะห์ในพื้นดวงกำเนิด ส่งผลให้มาเป็น บุคลิกลักษณะของบุคคลผู้นั้นในปัจจุบัน เป็นการบอกถึงอุปนิสัย,รูปร่าง, บุคลิกลักษณะ, วาสนา และโชคชะตา เป็นต้น ในการพยากรณ์ ต้องอาศัยการ วางลัคนา^{๘๔} จากพื้นดวงกำเนิด เช่น ดาวพระราหู (๘) กุมลัคนากำเนิด หมายถึงบุคคลผู้นั้น จะมีความกล้าหาญ กล้าแสดงออก ซึ่งเป็นพื้น ดวงกำเนิดของพระนเรศวรมหาราช ที่จะนำเสนอในหัวข้อของตัวอย่างการอ่านดวงกำเนิด

การพยากรณ์ปัจจุบัน หมายถึง ดาวพระเคราะห์ในช่วงเวลาปัจจุบันมาทำปฏิกิริยากับดวง กำเนิด ทำให้ผู้นั้นประสบกับเหตุการณ์ต่างๆ โหราศาสตร์สามารถบอกได้ถึง สิ่งที่เรากระทำมาตั้งแต่ อดีต หรือສະສມมา ก็จะส่งผลให้เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพราะอย่างที่เคยบอกว่ายอดีตเป็นรากฐานของ ปัจจุบัน ห้วงเวลาในอดีต ที่ว่าห้วงเวลาอันล้าลึก เป็นรากฐานของปัจจุบัน เราพิจารณาจุดปัจจุบันได้ หรือพิจารณาจุดดวงกำเนิดได้ หรือพิจารณาดวงฤกษ์ได้ หรือพิจารณาดวงชะตาจุดใดจุดหนึ่งได้ มันก็สามารถดู อดีต ปัจจุบันได้^{๘๕} เช่น การที่พระนเรศวรทรงกระทำยุทธหัตถี กับสมเด็จพระมหาอุป- ราชในวันที่ ๘ มกราคม พุทธศักราช ๒๑๓๕

การพยากรณ์อนาคต หมายถึง การคาดการณ์โดยอาศัยการโคจรของดาวพระเคราะห์ใน แต่ละช่วงเวลา ที่สามารถระบุเป็น วัน เดือน ปี ที่อาจจะเกิดเหตุการณ์นั้นๆ ขึ้นได้ในอนาคต เพราะมี การสืบเนื่องมาจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นรากฐานของอนาคต และอนาคตที่ใกล้ ๆ ก็เป็นรากฐาน ของอนาคตที่ ไกลๆ ออกไปโดยที่มีการพิจารณาจากจุดดวงกำเนิด^{๘๖} ก็จะสามารถคาดการณ์ถึง เหตุการณ์ในอนาคตได้ ดังเช่น มีการคาดการณ์ว่า กรุงศรีอยุธยา จะเสียอิสรภาพ ภายหลังการเสด็จ สวรรคตของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ในวันที่ ๗ เมษายน พุทธศักราช ๒๓๑๐

๒.๗.๒ จุดเริ่มต้นของการพยากรณ์ทางโหราศาสตร์

ในการพยากรณ์ ต้องมีการผูกดวงกำเนิดขึ้นมาก่อน เพื่อหาจุดลัคนา เป็นจุดเริ่มต้น “ลัคนา” เป็นภาษาบาลี ประกอบด้วย “ลฺ ฐาตุ แปลว่า ถือเอา”+คณน แปลว่าการนับ รวมความ แล้ว “ลัคนา” หมายความว่า “ถือเอาโดยการนับ”^{๘๗}

เมื่อนำธาตุ หรือรากศัพท์ทั้ง ๓ คำมาผสมกันตามวิธีสนธิจึงเป็น “ลัคน” หรือ “ลัคนา”(lagna) แปลว่า “การตัดการโคจร ณ จุดกำหนด” ถ้าเป็นบุคคลก็หมายถึง จุดที่ผู้นั้นถือ

^{๘๔}“ลัคนา” (lagna) แปลว่า “การตัดการโคจร ณ จุดกำหนด” ถ้าเป็นบุคคลก็หมายถึง จุดที่ผู้นั้นถือ กำเนิดมาใน วัน, เดือน, ปี, สถานที่ และ เวลา เป็นองค์ประกอบสำคัญ,อ้างใน พันเอก พิเศษ เอื้อน มนเทียรทอง, พระคัมภีร์ฤกษ์วิชาคม, (กรุงเทพมหานคร: ดวงดีการพิมพ์๒๕๒๔), หน้า ๒๔.

^{๘๕}สัมภาษณ์ ดร.ภิญโญ พงศ์เจริญ, นายกสมาคมโหราศาสตร์นานาชาติ, วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๗.

^{๘๖}อ้างแล้ว.

^{๘๗}พระกรรมที่ปิการจารย์ (พระมหาญญยุทธ อธิธมฺโม,ดร.), พระคัมภีร์สุวรรณโคมคำ, หน้า ๔๑๑.

กำเนิดมาใน วัน, เดือน, ปี, สถานที่ และ เวลา เป็นองค์ประกอบสำคัญ ที่จะชี้ชัดลงไปว่าดาวพระเคราะห์ที่โคจรอยู่ ณ ขณะนั้น อยู่ที่ราศีอะไร มีพิภพกึ่งองศา ลิปดา ฟลิปดา อยู่ภายใต้กลุ่มดาวนักษัตรอะไร ในจักรราศี โดยอาศัยคุณสมบัติของดาวพระเคราะห์เจ้าเรือนที่ลัคนาไปสถิต และคุณลักษณะของราศี ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว อ่านผลออกมาเป็นรูปร่าง พันนิสัย โดยประมาณของเจ้าชาตา เช่น บุคคลที่มีจุดลัคนาอยู่ ณ ราศีเมษ อันเป็นราศีธาตุไฟ โดยมีดาวอังคาร(๓) เป็นเจ้าเรือนเกษตร คุณสมบัติ ของดาวอังคาร(๓) คือความรุนแรง,กล้าได้กล้าเสีย, ก้าวร้าว เป็นตัวแทนของสงคราม ประกอบกับคุณลักษณะของราศี ทำให้เจ้าชาตา เป็นบุคคลที่ติดจะใจร้อน กล้าพูด กล้าทำ มีความเป็นตัวของตัวเองสูงมาก เช่นนี้ เป็นต้น

ความหมายของลัคนาในราศีต่างๆ ที่เกิดจากการนำคุณสมบัติของราศีในความเป็นธาตุ และคุณสมบัติของดาวพระเคราะห์มาอ่านประกอบกัน จะบอกให้ทราบถึงรูปร่างลักษณะ และ นิสัยของบุคคล ดังนี้

๑. ลัคนาราศีเมษ

รูปร่างลักษณะ มีรูปร่าง สูงเพรียว ผอมบาง มีกระดูกขึ้น คอยาว นัยน์ตาพอง หน้าเสี้ยม ร่างกายไม่ค่อยจะมีเหงื่อ

นิสัย เป็นคนเปิดเผย มั่นคง พูดจริงทำจริง ตรงไปตรงมา กล้าได้กล้าเสีย เสียสละ ลักษณะเข้มแข็ง บึกบึน กระฉับกระเฉง แคล่วคล่องว่องไว ใจร้อน กล้าหาญ เด็ดเดี่ยว มีมานะอดทน ค่อนข้างดี ชอบอิสระ ชอบท่องเที่ยว

๒. ลัคนาราศีพฤษภ

รูปร่างลักษณะ มีรูปร่าง อ้วนพี แข็งแรง หน้าผากกว้าง ตาโต ริมฝีปากหนา ฝ่ามือหยาบ ร่องใหญ่สันทนต์ ผิวสองสี สมส่วน

นิสัย อ่อนน้อม รักความสงบ คล้อยตามคนอื่น ยอมเป็นฝ่ายเสียเปรียบ ไม่ชอบการขัดใจ และโต้แย้งลักษณะ ร่าเริง อ่อนหวาน มักมีจุดเด่นเป็นเสน่ห์ ชวนให้คบหา ชอบบันเทิง ศิลปะ และความสวยงาม ใจดี ชอบยอ สุภาพ

๓. ลัคนาราศีเมถุน

รูปร่างลักษณะ มีรูปร่าง สูงชะลูด ผิวอมเหลืองอมผาด ไม่ค่อยจะมีผองใส บางที่อ้วน ใบหน้าอูม มือเท้าอูม ตาคม ผิวสองสี

นิสัย ช่างพูดช่างเจรจา หูเบา เชื่อคนง่าย มีใจฉฉฉฉฉฉา ชอบหาเรื่องคนอื่น ชอบก้าวก่ายหน้าที่ สุภาพ ปราดเปรียว เป็นมิตรกับผู้อื่น มีศิลปะในการเจรจา ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี

๔. ลัคนาราศีกรกฎ

รูปร่างลักษณะ ลำตัวแบนๆ ใหญ่ หรือป้อม ใบหน้าเหลี่ยม หวีหลิม ตาโปน มือเท้า
แก้งก้าง นัยน์ตาแดง ผิวซีด เดินขาทาง เดินลำตัวส่าย ใบหน้าแป้นแบนกลม

นิสัย รักสงบ รู้จักกาลเทศะ รักขนบธรรมเนียมประเพณี เชื่อฟังคนอื่น มีศีลธรรม มีใจ
เมตตา ชอบช่วยเหลือคนอื่นเป็นคนสุภาพ เรียบร้อย อ่อนหวาน ใจอ่อนชอบช่วยเหลือผู้อื่น ขี้ระแวง
หวั่นไหว เปลี่ยนแปลงง่าย

๕. ลัคนาราศีสิงห์

รูปร่างลักษณะ ออผาย ไหล่ผึ่ง ร่างสันทัดสมส่วน ใบหน้ากลม สันทัดรัดรูป จมูกโด่ง
หรือจมูกใหญ่ นัยน์ตาพอง ว่องไว ใบหน้าอมเลือดอมผาต

นิสัย ถ้อยศ หยิ่งยโส นิสัยทรนง รักเกียรติ ลำพองตน ไม่ชอบก้มหัวให้ใคร ทำทางสง่า
ผ่าเผย องอาจ ดูภูมิฐาน มักถือตัวไว้ตัว ชอบเป็นผู้นำ รักอิสระ ไม่ชอบถูกจิกจู้จี้ แต่ใจร้อน

๖. ลัคนาราศีกัมภ์

รูปร่างลักษณะ บอบบาง อ่อนแอ่นอรชร บาง สันทัด คอยาว ดิดจะท้วมนิดๆ ลักษณะ
เป็นคนสวยงาม จมูกโด่ง ผิวขาว เสียงเล็ก แหลม งามสะดุตา เรียบๆ

นิสัย อ่อนช้อย อ่อนโยน ไม่ถือตัว ตักเตือนง่าย เชื่อฟังดี มีไหวพริบ เฉลียวฉลาด ชอบ
การหาความรู้ใส่ตน พุดจาเป็นหลักฐาน คนเชื่อถือ ลักษณะเข้ากับผู้อื่นได้ดี มักชอบทำอะไรตามความ
พอใจตัวเอง ไม่ค่อยมีเหตุผลเปลี่ยนแปลงง่าย

๗. ลัคนาราศีตุลย์

รูปร่างลักษณะ สมส่วน ส่วนมากท้วมอ้วน รักความยุติธรรม ใบหน้ากลม ผิวสองสี
ค่อนข้างแดง

นิสัย รอบรู้หลายอย่าง กว้างขวางในสังคม นิสัยร่าเริง ชอบสนุก ชอบศิลปะการดนตรี
การละคร ชอบการบันเทิง สะสมของสวยงาม รักการแต่งตัว ไม่ขัดใจใคร เป็นคนตรงไปตรงมา มี
ความยุติธรรมเป็นที่ตั้ง ร่าเริง ชอบความบันเทิง ค่อนข้างอ่อนโยน มีเสน่ห์

๘. ลัคนาราศีพิจิก

รูปร่างลักษณะ มีก้นงอน มักเดินก้นส่ายไปมา เอวคอดสูงใหญ่ คอสั้น ลงพุงหน้อย ไม่
ถึงกับอ้วน เจ้าอารมณ์ ใบหน้าแป้นๆ จมูกคม ตาคม แขนงอน ใจน้อย เก็บความลับเก่ง ค่อนข้าง
ดุร้าย ผิวสองสีหรือคล้ำ

นิสัย ขี้ระแวงสงสัย ไม่ค่อยจะไวใจคนอื่น มองเห็นคนอื่นเป็นศัตรู จิตใจไม่แน่นอน แสร
งอน ไม่ค่อยมีเพื่อนสนิท กล่าวหา ขยันขันแข็ง เป็นคนจริง มักระวังตัว ชอบอยู่เงียบๆ ไม่ค่อยวุ่นวาย
กับใคร

๙. ลัคนาราศีธนู

รูปร่างลักษณะ สูงใหญ่ ออกกว้างกว่าลำตัว ไหลกว้าง ลำสัน สูงปานกลาง เวลานั้นหลังอนินิตๆ ผิวเนื้อสองสี ร่างกายแข็งแรง ศีรษะค่อนข้างล้าน ชอบม้า ใบหน้ายาว

นิสัย คิดการณ์ไกลเสมอ เป็นนักกีฬา มีศีลธรรม อดรู้อดตีว่าตัวรู้ ทำอะไรมักร้อนรน ชอบโลดโผน เป็นคนเจ้ากี้เจ้าการ สอดรู้สอดเห็นเรื่องของคนอื่น ชอบรับอาสา ไม่ชอบให้ใครขัดใจ ชอบเอาชนะคนอื่น สุขุม เยือกเย็น กิริยา ท่าทางน่านับถือ ชอบศึกษาหาความรู้แสวงหาเกียรติยศ ความดีงาม

๑๐. ลัคนาราศีมังกร

รูปร่างลักษณะ คอตั้งใบหน้าเขี้ยว ลำสัน ใบหน้ายาว นัยน์ตาค่อนข้างเล็ก เวลาเดินเท้าพันกัน ใบหน้าออกจะมีกระดูก หน้าอกแคบ คางเหลี่ยม มีเคราขึ้น ร่างปราศจากเหงื่อ ผิวคล้ำหรือดำแดง ใบหน้าเศร้าเจ้าทุกข์

นิสัย อดทน เจียบขริ้ม ไม่ค่อยจะพูดจะคุย พูดจริงทำจริง ไม่กลัวอันตราย รักสงบ ทำทางเศร้าๆ เวลาทำงานทำจริง เจียบขาด ลักษณะเชิงขำ ระมัดระวังตัว รอบคอบ แต่มีความอดทนต่อการรอคอย ตระหนี่ถี่ถ้วน

๑๑. ลัคนาราศีกุมภ์

รูปร่างลักษณะ สูงใหญ่ค่อนข้างไปทางอ้วน ศีรษะล้านหรือเถิก หัวง่ามถ่อ หน้าผากกว้าง ใบหน้าอูมยาว ผิวอมเหลืองอมฟาดดี บางคนมีขนขึ้นตามตัว บางคนติดจะหน้าแดงเป็นประจำ ลงพุงพุงยื่น เคราดก

นิสัย เข้ากับคนได้ดี ไม่เลือกชั้น อ่านใจไม่ออก ไม่ค่อยจะแสดงออก ไม่ชอบโอ้อวด ก้มหัวให้ทุกคน ทำทางเก้งก้าง ไม่เรียบร้อย แต่ว่องไว รวดเร็ว คบคนง่าย ใจคอกว้างขวางออกนักเลง

๑๒. ลัคนาราศีมীন

รูปร่างลักษณะ เตี้ยสมทรง นัยน์ตาพอง มองดูเผินๆ คล้ายนัยน์ตาหรีเล็ก ร่างไม่สมประกอบ ก้มศีรษะเล็กน้อย หน้าค่อนข้างไปทางสีเหลือง ผิวขาว เปลี่ยนใจง่าย ใจไม่ค่อยแน่นอน

นิสัย ระวังแหม่ใสเสมอ มีนิสัยเฉื่อยชา ใจเย็น ช่างคิด ทำอะไรก็ทำแบบเรียบๆ ช่างพิจารณาไตร่ตรอง ชอบทำงานใหญ่ๆ เสมอ เยือกเย็นสุขุมมีระเบียบ

ลัคนาสถิตราศีใด ย่อมอยู่ภายใต้อิทธิพลของราศีนั้น ที่จะบันดาลให้บุคลิกภาพ ลักษณะท่าทางที่แสดงออกมาให้เห็น แต่ยังมีปัจจัยอื่น ที่จะทำให้บุคลิกลักษณะเปลี่ยนแปลงไปได้อีกหลายประการด้วยกัน เช่น อิทธิพลของดาวอื่นที่เข้ามาสัมพันธ์ถึงลัคนา ซึ่งจะต้องนำมาประกอบในการพิจารณาด้วย

๒.๗.๓ การตีความหมายของดาวเคราะห์เป็นคำพยากรณ์

ความหมายของคำว่า “การตีความ” มาจากคำใน ภาษาอังกฤษว่า Hermeneutics^{๘๘} หรือ ศาสตร์แห่งการตีความ หมายถึง การอธิบายความ หรือ การทำความเข้าใจในตัวบท หรือ การทำความเข้าใจในความหมาย โดยอาศัย เครื่องหมาย และ สัญลักษณ์ หมายถึงการพยายามอธิบายความหรือการทำความเข้าใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อให้เห็นถึงความจริงในเรื่องหรือสิ่งนั้นๆได้อย่างสมบูรณ์ครบถ้วน...โหราศาสตร์เป็นวิชาที่ใช้สัญลักษณ์ และการแทนที่เป็นจุดในการอ่านคำพยากรณ์ เช่น การใช้เลข ๑ แทน ดาวอาทิตย์ ซึ่งแยกความหมายออกเป็น บุคคล, สถานที่, โรคภัยไข้เจ็บ ฯลฯ ในการตีความสัญลักษณ์เพื่อออกคำทำนายมี อยู่ ๒ ลักษณะ ดังนี้

ก. คำทำนายที่เน้นเหตุการณ์ (event-oriented) โดยอาศัยการโคจรของดาวพระเคราะห์ใน ช่วง วัน เวลา ดังกล่าว ทำมุมสัมพันธ์ กับดาวพระเคราะห์ในพื้นดวงกำเนิด เช่น การอธิบายถึงเชิงมุม ของดาวเสาร์ (๗) ที่เป็น ๑๘๐ องศา (เล็ง) ลัคนา และดาวอาทิตย์ (๑) ของดวงเมือง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น คือ ผล กระทบโดยตรงต่อตัวท่านนายกรัฐมนตรี ดาวเสาร์ (๗) อยู่ในราศีตุลย์ ทำมุม ๙๐ องศา กับดาวจันทร์ (๒) ในราศีกรกฎ ภาพ พันธู เดิม ของดวงเมือง หมายถึงเรื่องราวของการก่อ การประท้วง การขัดแย้งทางความคิด อุดมการณ์ ระหว่างประชาชน และคณะรัฐบาลในขณะนั้น

ข. คำทำนายที่เน้นบุคคลเป็นศูนย์กลาง (person-centered) อ่านความหมายจากดาวประจำตัวของบุคคลที่ สถิตอยู่ในราศีนั้น หรือ การตีความหมายของ ลัคนา ที่สถิตอยู่ในราศีนั้น โดยนำคุณสมบัติของราศี และดาวพระเคราะห์มาผสมกัน เช่น ผู้ที่มีลัคนาในราศีมีน อันเป็นราศีธาตุน้ำ บอกถึงความเป็นคนไม่แน่นอน เปลี่ยนแปลงง่าย ทำอะไรเพื่อเลือก เพราะสัญลักษณ์ของราศีเป็นรูปปลา ๒ ตัว ว่ายน้ำสวนทางกัน รูปร่างลักษณะ เตี้ยสมทรง นัยน์ตาพอง มองดูเผินๆ คล้ายนัยน์ตาหรีเล็ก ร่างไม่สมประกอบ ก้มศีรษะเล็กน้อย หน้าค่อนไปทางสีเหลือง ผิวขาว เปลี่ยนใจง่าย ใจไม่ค่อยแน่นอน นิสสัยร้ายแรงแถมใส่เสมอ เนื้อหา ใจเย็น ช่างคิด ทำอะไรก็ทำแบบเรียบๆ ช่างพินิจพิจารณา ไตร่ตรอง ชอบทำงานใหญ่ๆ เสมอ เยือกเย็นสุขุมมีระเบียบ แต่ไม่ได้หมายความว่าทุกคนที่มีลัคนาในราศีมีนจะมีลักษณะนิสัยเหมือนกันหมด เพราะบุคคลมีปัจจัยของชีวิตเป็นองค์ประกอบแตกต่างกัน ตั้งแต่ภูมิฐานกำเนิด การเลี้ยงดู ความชอบ หรือไม่ชอบประจำตัว การมีเจตจำนงค์เสรี ของบุคคลในการเลือก

^{๘๘}Martin Heidegger, *Being and Time* Translated by John Macquarrie and Edvard Rebinson, (London: SCM.Press,1962), p 183. อ้างใน พระโสภณวิหารการ (พิศิษฐ์ สุวีโรธรรม-โรจน์), การศึกษาวิเคราะห์เรื่องพญานาคในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท: ศึกษาเฉพาะกรณีความเชื่อเรื่องพญานาคของชุมชนสองฝั่งโขง, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยพ.ศ.๒๕๕๔), หน้า ๔๐๕.

กระทำ ดังนั้น การพยากรณ์ในกรณี เป็นการอ่านพื้นฐานดวงกำเนิด ส่วนการกระทำ บุคคลเป็นตัวกระทำ ดาวพระเคราะห์ที่โคจรมากระทบ มีทั้งที่ดี และที่เสีย เจ้าชะตาสามารถเลือกหนทางของการกระทำได้

สรุป การตีความทั้ง ๒ แบบตั้งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อคนละอย่าง คำทำนายที่เน้นเหตุการณ์มีแนวโน้มที่จะเชื่อว่าชีวิตเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดมาแล้ว (determinism) เพราะดาวมีการโคจรที่สม่ำเสมอ ชีวิตต้องเป็นไปตามการโคจรและรอบของดาวพระเคราะห์นั้น ส่วนการทำนายที่บุคคลเป็นศูนย์กลาง มีความเชื่อว่า มนุษย์มีเสรีภาพ (free will) ในการเลือกกระทำ ดวงดาวเป็นเพียงตัวบอกถึงแนวโน้มของเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในชีวิต ตามช่วงเวลานั้นๆ

๒.๗.๔ การแปลความหมาย ของดาวนพพระเคราะห์และองค์ประกอบในวิชาโหราศาสตร์ออกมาเป็นคำพยากรณ์

ในความหมายคือ คุณสมบัติของดาวพระเคราะห์ ผสมกับความหมายของเรือนชะตา และดาวพระเคราะห์ที่โคจรร่วมด้วย หรืออยู่ในเชิงมุมที่สัมพันธ์กัน ดังที่ได้อธิบายมาแล้ว ในการตีความ เช่น ดาวพระศุกร์ (๖) คุณสมบัติ คือเป็นดาวธาตุน้ำ เป็นสัญลักษณ์ ของความสวยงาม ความรัก เงินทอง ความสุนทรีย์ กีเลสมบัติทุกประการ ถ้าแทนบุคคล หมายถึงผู้หญิงสวย ผู้ชายสำอางค์ ถ้าแทนอาชีพ คือ อาชีพเกี่ยวกับการเงิน การธนาคาร อาชีพที่เกี่ยวข้องกับความสวยงาม ขายเสื้อผ้าสวย มีราคา ของหอม เครื่องหอม เครื่องดนตรี ธุรกิจกลางคืน ถ้าแทนสถานที่หมายถึง ธนาคาร สถานเสริมความงาม โรงหนัง โรงละคร ห้องฟังเพลง สถานเริงรมย์ เมื่อดาวพระศุกร์โคจร เข้าไปสถิตในภพ (เรือน) การเงิน ของเจ้าชะตา และตำแหน่งของดาวศุกร์เสีย (การเสียตำแหน่งคือ การเป็น ประ เป็น นิจ หมายถึง ดาวพระเคราะห์องค์นั้นไม่ให้คุณ แต่จะนำความเดือดร้อน สูญเสียมาให้) ในกรณีที่ดาวศุกร์ เป็นประไปอยู่ในเรือนการเงิน หมายถึงว่า เจ้าชะตามีโอกาสสูญเสียเงินไปในเรื่องการบันเทิง เริงรมย์ ซื้อของฟุ่มเฟือย ใช้จ่ายในเรื่องไร้สาระ แต่ถ้าดาวศุกร์ ได้ตำแหน่งที่ดี เป็นมหาอุจจ์ เป็นราชาโชค เป็นเกษตร มาสถิตยในเรือนการเงินเช่นกัน ความหมายต้องแปลใหม่ เป็นการที่เจ้าชะตาจะได้รับเงินก้อนใหญ่ การได้เงินอย่างง่ายๆ จากความรัก ความสนิทสนม การได้รับของสวยงาม เครื่องประดับ ของหอมเป็นของขวัญ

จะเห็นได้ว่าในการแปลความหมาย องค์ประกอบคือ คุณสมบัติ ของดาวพระเคราะห์และเรือนชะตา เพราะจะประกอบกันเป็นคำพยากรณ์ ในภาษาโหรมักจะกล่าวว่า “ภพบอกเรื่องราว ดาวจะบอกเหตุ” นอกจากนั้นแล้ว ยังต้องคำนึงถึงภูมิฐานกำเนิด ของผู้เป็นเจ้าของดวงชะตา เพราะในวัน เดือน ปี สถานที่ เวลาเดียวกัน มีบุคคล ถือ กำเนิดพร้อมกัน มากมาย ดวงชะตาพื้นกำเนิดเมื่อผู้ขึ้นมาก็จะไม่แตกต่างกัน แต่บุคคลที่ถือกำเนิดมานี้มี บุพกรรมแตกต่างกันมา มีทั้งลูกมหาเศรษฐี, ลูกคนชั้นกลาง และลูกคนจนยาก ดังนั้น การให้ผลของดวงดาว ต่อดวงชะตา เหมือนกัน แต่จะต่างกัน

ตรงสภาพของความเป็นอยู่ อธิบายง่ายๆ ถึงความรวยของ มหาเศรษฐี ที่ต้องมียอดประกอบมากมาย ตั้งแต่ บ้านหรู รถคันหนึ่ง ทรัพย์สินสมบัติ เงินทองที่มากมาย ในขณะที่ความรวยของคนชั้นกลาง แค่ มีที่อยู่ มีงานทำ มีกินมีใช้ก็เพียงพอ มีตัวอย่างที่พอสังเกตได้ คือ

เมื่อรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงสนพระทัยในวิชาโหราศาสตร์อย่างมาก เมื่อพระองค์ทรงผนวชอยู่ พระองค์ทรงมีสหธรรมิกรูปหนึ่ง ซึ่งถือปฏิสนธิกาลในวัน เดือน ปี ขึ้น/แรม เวลาตกฟาก เหมือนกับพระราชประสูติกาลของพระองค์ทุกประการ เรียกว่า มีดวงดาวพระเคราะห์ในชะตา พร้อมทั้งลัคนา อยู่ในราศีจักรเดียวกันทุกประการ เมื่อพระองค์ท่านทรงลาผนวช ออกมาเสวยราชสมบัติ พระภิกษุรูปนั้นก็ได้เลื่อนสมณศักดิ์ขึ้นเป็นพระราชาคณะ ได้เป็นอธิบดีสงฆ์ ณ พระอารามหลวงแห่งหนึ่ง ... และได้มีพระราชดำรัสตรัสถามว่า “โยม กับท่านมีดวงชะตาเหมือนกัน แต่ทำไมท่านจึงมิได้เป็นพระเจ้าแผ่นดินเหมือนโยม” ท่านเจ้าคุณองค์นั้น จึงทูลตอบว่า “ขอถวายพระพร ต้นไม้ที่ขึ้นบนยอดภูเขา กลางภูเขา และโคนภูเขา ย่อมจะมองเห็นได้แตกต่างกัน เช่นเดียวกับมหาบพิตรพระราชสมภารเจ้า ทรงถือกำเนิด ภายใต้เศวตฉัตร ผลบุญจึงส่งเสริมให้ได้ขึ้นเป็นพระเจ้าแผ่นดิน ส่วนอาตมาภาพนั้นถือกำเนิดในตระกูลชาวนา ที่ได้มาเป็นเจ้าคุณพระราชาคณะเช่นนี้ ก็นับว่าเป็นบุญบารมีอยู่อักโขแล้ว” ทรงมีพระราชดำรัสถามต่อไปอีกว่า “ในปีนี้อโยมได้ช้างเผือกมาเชือกหนึ่ง ท่านเล่าได้อะไรบ้าง” ท่านเจ้าคุณพระราชาคณะองค์นั้นจึงทูลตอบว่า “ขอถวายพระพร อาตมาภาพก็ได้แมวเผือกมาตัวหนึ่งเหมือนกัน” ^{๘๙}

ผู้วิจัย ได้ข้อสรุปจากตัวอย่างนี้ว่า ถึงแม้บุคคลจะมีดวงชะตาที่เหมือนกันทุกประการ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า ชีวิตจะต้องเหมือนกัน ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม บุญการุณของเจ้าชะตา บุญกุศลที่ได้ กระทำมาดี กรรมดี ส่งผลให้ แต่วาสนา บารมี ไม่เสมอกันสมดังพุทธพจน์ ที่ว่า “กมมสฺสกา มานว สตตฺตา กมมทายาทา กมมโยนี กมมพนฺธฺว กมมปฏิสฺสนา กมมํ สตเต วิภชตี ยทฺธิ หีนปปฺปิตฺตยาติ” ^{๙๐}

^{๘๙} ธานินทร์ กรัยวิเชียร, อ้างใน สุจิตร์สมาคมโหราศาสตร์นานาชาติ, ๒๕๔๒, หน้า ๕๙-๖๔.

^{๙๐} ม.อ. (บาลี) ๑๔/๕๘๑/๓๗๖.

๒.๘ ตัวอย่างการอ่านดวงชะตา

๒.๘.๑ ตัวอย่างการอ่านดวงพระชะตาสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

ดวงพระราชสมภพ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช คำนวณโดย พันเอก (พิเศษ) เอื้อน มนเทียรทอง ตามพระราชประวัติที่สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงพระราชนิพนธ์ และตามพระราชพงศาวดารฉบับ หลวงประเสริฐ อักษรนิติ^{๑๑}

เสด็จพระราชสมภพ วันที่ ๒๓ มีนาคม พุทธศักราช ๒๐๔๘ จุลศักราช ๙๑๗ ตรงกับ จันทรคติกาล ณ วันจันทร์ เดือน ๕ ขึ้น ๑๓ ค่ำ ปีมะโรง เพลารุ่งแล้ว ๒ นาฬิกา ๕ บาท (๐๘.๓๐น.) พระราชลัคนาสถิต ราศีพฤษภ เสวยพุทฺธินวาศเสาร์ เกาะปฐุมตรียางค์ศุกร์ กฤติกานักษัตรฤกษ์ อันเป็นโจโรฤกษ์

พันเอก (พิเศษ) เอื้อน มนเทียรทอง ได้คำนวณดวงพระราชสมภพ ตามหลักของคัมภีร์สุริยาตร์ ได้รจนาคำถวายเป็นคำขวัญก่อน จะอ่านดวงพระราชสมภพ ดังนี้

“สรวมชีพชัยุคฺลบาท	ขออภิบาทบังคม
พระบรมราชกษัตรา	สมเด็จพระมหาราชเจ้า
เผ้าภพผ่านผไทโครม	เกลื่อนแสงโสมจรัส
ตัดแสงสุริย์จรัย	พรายพระยศเกริกเกรียง
เจรียงรจนพจนพากย์	วากยพรรณนา
พระกฤดาภินิหาร	โพธิสมภารผ่านแผ้ว
นเรศวรมหาราชเจ้า	แจ่มหล้าบารมี ฯ”

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

^{๑๑} พันเอก (พิเศษ) เอื้อน มนเทียรทอง, พระคัมภีร์สุริยาตร์ศิวาคม วิธีคำนวณและพยากรณ์ดวงพิชัยสงคราม, (กรุงเทพมหานคร: สำนักโหราศาสตร์, ม.ป.ป.), หน้า ๑๗๗-๑๗๘.

รายการอัตราเกลึงศก และ อัตราสมภพ ดังนี้

	อัตราเกลึงศก	อัตราสมภพ
จ.ศ.	๙๑๗	๙๑๗
มาสเกษม	๑๑๓๔๒	๑๑๓๕๔
อวมาน	๑๒๓	๑๕๗
หรรษ	๓๓๔๙๔๓	๓๓๕๓๐๒
กัมมชพล	๒๐๘	๒๘๖๘๙๑
อุจพล	๑๔๒๖	๑๗๘๕
ดิถี	๘	๑๒
วาร	๗	๒

จากดวงพระราชสมภพ อธิบายได้ ดังนี้

พระราชลัคนา สถิตราศีพฤษภ มีพระราชหฤทัยเปี่ยมปิติ และทรงหยิ่งในพระเกียรติ มียอมให้ผู้ใดดูหมิ่นได้ ...พระราชลัคนาเสวยนวางค์เสาร์ ทรงลำบากตรากตรำ ตกเป็นตัวจำนำอยู่ใน กรุงหงสาวดีถึง ๗ ปี และมีพระโรคร้ายแรงเปียดเบียนพระวรกาย พระคัมภีร์จักรที่ป็นีระบุ ว่า ผู้เกิดนวางค์เสาร์ จะหาเลี้ยงชีพทางนักร้อง เป็นนักร้องพเนจร ชอบฆ่าสัตว์

สรุปว่า ทรงมีน้ำพระทัยเป็นนักร้อง กล้าได้กล้าเสีย และชอบฆ่าราชศัตรู อันเป็นลักษณะ ทหารโดยแท้ หากมีความเกรงกลัวผู้หนึ่งผู้ใดไม่ พระราชลัคนาเกาะตริยางค์ศุกร์ รูปร่างดี มรรยาทงาม ผู้ใหญ่รัก มีความสุขมาก มีคนรักใคร่บูชาเป็นนิจ ใจบุญ สติปัญญาดี จะได้ปกครองที่ดินบ้านเมือง เป็นที่ยำเกรงแก่สมณพราหมณาจารย์ มีบริวารและยานพาหนะอุดมสมบูรณ์ ...พระราชลัคนาเสวย กฤติกานักษัตรฤกษ์ อันเป็นโจรฤกษ์ ได้ทรงทำพระองค์เป็นโจรเข้าลอบปล้นค่ายราชศัตรู เป็นต้น ดำรับการรบแบบโจรเป็นพระองค์แรก ผู้เกิดฤกษ์นี้มักรู้เท่าทันคนทุกกรณี เช่น กรณีก่อนจะประกาศ อิศราภาพ เป็นต้น เป็นนักร้องเต็มองค์ เก่งในการพเนจรขึ้นต่อ เช่น ทรงชนะไก่ชนกับพระมหาอุปราชา ท้ายสุดยังทรงใช้พระชนมชีพเป็นเดิมพัน พเนจรกระทำยุทธหัตถีกับคู่พเนจรองค์เดิม และทรงมีชัยชนะ

ดาวศุกร์พระราชตูล์ลัน และอริลัน สถิตวินาศภพ ฤกษ์อังกคารคู่มิตร พุศุ์ธาตุ เสวย นวางค์อาทิตย์ ตริยางค์อาทิตย์ มหัทธโนฤกษ์ ตูล์ลันสถิตวินาศภพ เป็นผู้มีความก่อนจะมี เหตุการณ์ดีหรือร้ายบังเกิดแก่พระองค์ มักจะมีเทพแสดงนิมิตให้ทราบล่วงหน้าอยู่เสมอ เช่น ทรง

พระสุบินนิมิต หรือทรงทอดพระเนตรศุภนิมิตต่างๆ อันเป็นกลางบอกเหตุ เช่น ทรงเห็นพระบรมสารีริกธาตุปาฏิหารย์ ในขณะที่เสด็จยাত্রาทรงงานพระราชสงคราม

พระราชตณูลัคน์ หมายถึงพระมโนวิญญาณ เมื่อเป็นปรเกษตร จึงทรงมีน้ำพระทัยเห็นแก่ผู้อื่น มากกว่าเห็นแก่พระองค์เอง ศุภร์ น้ำพระทัย กุมอังคารคุมิตร และพุดธูธาตุ ทำให้ทรงกล้าทำกล้ารับสั่ง กล้าตัดสินพระทัย ดังจะเห็นการตัดสินพระทัยรับสั่งอย่างเฉลียว ฉลาด ทั้งนี้ประกอบกับพระราชลัคนาสวยโจโรฤกษ์ อีกส่วนหนึ่งด้วย เช่น ที่รับสั่งกับพระมหาอุปราชฯ ขณะที่ช้างต้นตกมันได้พาพระองค์กับพระอนุชาเพียง ๒ ช้าง เข้าไปเผชิญหน้ากับพระมหาอุปราชฯ ในท่ามกลางกองทัพของราชศัตรู รับสั่งให้พระมหาอุปราชฯ เกิดขัดติยะมานะ ตัดสินพระทัยเข้ากระทำการยุทธหัตถีด้วย อันเป็นวิธีเดียวเท่านั้นที่จะทรงรักษาพระชนมชีพไว้ได้ในครั้งนั้น

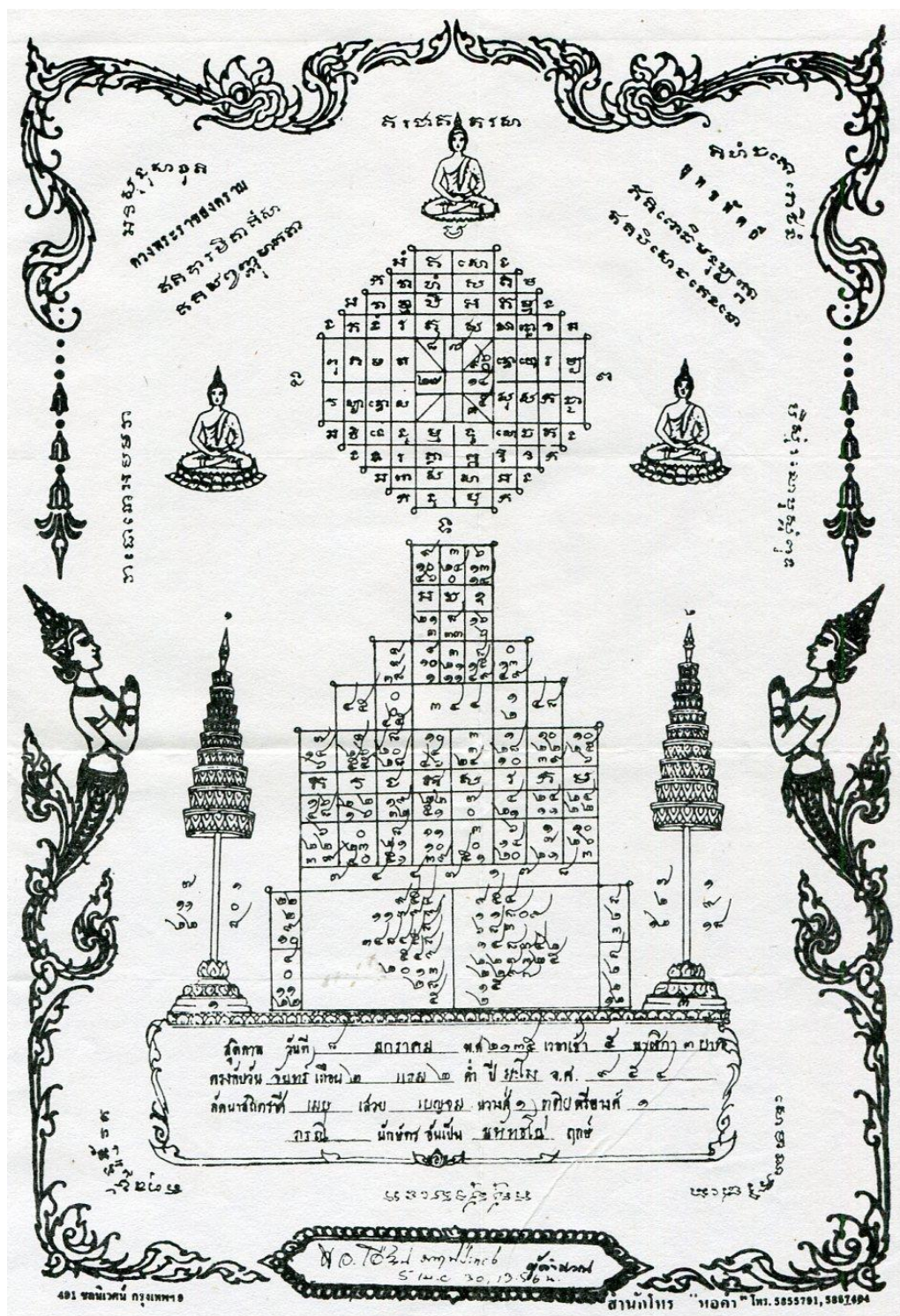
พระพี่พระผู้ผ่าน	ภพอุตม ดมเฮย
ไปชอบเชษฐียินหยุด	ร่มไม้
เชษฐราชร่วมคชยุท	เผยอเกียรติ ไว้อะ
สืบกว่าสองเราไซ้	สุดสิ้นฤา
หัตถินรณเรศอ้าง	อวสาน นินา
นับอนาคตกาล	ห่อนพ้อง
ขัดติยายุทธบรรหาร	คชคู่ กันแฮ
คงแต่เผื่อพี่น้อง	ตราบฟ้าดินกษัยฯ ลิลิตตะเลงพ่าย

เพราะเหตุที่พระตณูลัคน์ สถิตภพวินาศ แก่พระราชลัคนานี้เอง พระราชดำรัสจึงเป็นคำพยากรณ์ และเป็นประกาศอันเฉียบขาด “สืบกว่าสองเราไซ้ สุดสิ้นฤา” การยุทธหัตถีครั้งนั้นจึงเป็นครั้งสุดท้ายในประวัติศาสตร์ ...

ข้อความที่บรรยายทั้งหมดนี้ ตรงตามพระคัมภีร์จักรทิปนิฉบับของพระอุดมรามมหาเถร พระอรหันตเถระเจ้าสมัยพุทธกาล^{๙๒}

ในความเห็นของผู้วิจัย ดาวพระเคราะห์ที่แทนพระตณูลัคน์ คือดาวพระศุภร์ (๖) สถิตในวินาศภพ ตำแหน่งเป็นประ ในความหมายทางโหราศาสตร์ตณูลัคน์เป็นประ หมายถึงเจ้าชะตาต้องทำประโยชน์สุขให้ผู้อื่น ตนเองต้องเหน็ดเหนื่อยลำบาก หาความสุขสบายสำหรับตัวเองยาก ภาพที่พระตณูลัคน์ไปสถิตคือ วินาศ ความหมาย คือ การล่มสลาย การพลัดถิ่น การอยู่เบื้องหลัง ดังนั้นในพื้นที่ดวงพระชะตา บอกถึงกรรมของเจ้าชะตา พระองค์ต้องจากแผ่นดินไทยไปเป็นองค์ประกันที่กรุงหงสาวดีตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์

^{๙๒} พันเอก (พิเศษ) เอื้อน มนเฑียรทอง, พระคัมภีร์สุริยาตรศิวาคม วิธีคำนวณและพยากรณ์ดวงพิชัยสงคราม, หน้า ๑๘๑-๑๘๕.

ภาพที่ ๒๔ เฉลิมรูปดวงพระราชสงครามตามดวงพิชัยสงคราม

ความเห็นของผู้วิจัย จะเห็นได้ว่าทั้งดวงพระราชสมภพ และดวงพระราชสงครามวันที่ ทรงกระทำยุทธหัตถี ตามที่ท่านอาจารย์ พันเอก (พิเศษ) เอื้อน มนเทียรทอง ได้คำนวณตามคัมภีร์ สุริยาตารนั้น ดาวพระเคราะห์ที่ทรงคุณภาพกุมพระราชลัคนาทั้งในดวงพระราชสมภพ และในวันที่ ทรงกระทำยุทธหัตถี คือ ดาวพระราหู (๘) ธรรมชาติของดาวราหู (๘) เป็นดาวบาปพระเคราะห์ ชาติคุณ มีความรุนแรง ดังนั้นเมื่อดาวดวงนี้กุมลัคนากำเนิดของผู้ใด จะส่งผลให้เจ้าชตาเป็นผู้กล้า มิได้เกรงกลัวผู้ใด เป็นเจ้าของเรือน (ภพ) ใดในดวงชาตา เรื่องราวในภพนั้นจะเด่นมากของพระองค์ท่าน ในดวงพระกำเนิด ดาวราหู (๘) เป็นเจ้าเรือนของเรื่องงานที่ทรงกระทำอยู่คือ การกอบกู้แผ่นดินคืนมา ขับไล่ศัตรูคือพม่าออกไป เพื่อความเป็นเอกราชแห่งกรุงศรีอยุธยา อำนาจของดาวพระเคราะห์องค์นี้ เสริมให้พระองค์ทรงเป็นนักรบที่กล้าหาญ มิได้เกรงกลัวในอริราชศัตรูที่มีกำลังมากกว่า การรบทุกครั้ง เป็นความกล้าอย่างมาก เช่น ทรงคาบพระแสงดาบและปืนเข้าค่ายศัตรู ทรงยิงพระแสงปืนต้นข้ามแม่น้ำสะโตงถูกแม่ทัพของพม่าตาย ทรงกล้าทำพระมหาอุปราชาร่วมยุทธหัตถี ทั้งที่พระองค์ตกอยู่ท่ามกลางกองทัพพม่า จนได้รับชัยชนะทรงฟันพระมหาอุปราชาสิ้นพระชนม์ด้วยพระแสงของ้าว ทรงรักษาราชอาณาจักรไว้เป็นเอกราช

หลังจากสิ้นรัชสมัยของพระองค์ท่าน กรุงศรีอยุธยาก็ต้องตกเป็นเมืองขึ้นของพม่าใน แผ่นดินของพระเจ้าเอกทัศเมื่อวันอังคารขึ้น ๙ ค่ำ เดือน ๕ ปีกุน ตรงกับวันที่ ๗ เมษายน พุทธศักราช ๒๓๑๐^{๙๓} กรุงศรีอยุธยาเสียหายอย่างหนัก สิ้นความเป็นราชธานี จึงมีการย้ายเมืองหลวงมาอยู่ที่กรุง ธนบุรี ในสมัยที่พระเจ้าตากสินมหาราชทรงกอบกู้เอกราชคืนกลับมาจากพม่าได้อีกครั้ง

เมื่อสิ้นสมัยของพระเจ้าตากสินมหาราช เจ้าพระยาจักรีทรงปราบดาภิเษกขึ้นเป็น พระมหากษัตริย์เป็นปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี และทรงย้ายเมืองหลวงจากกรุงธนบุรีมาอยู่ กรุงเทพมหานคร ทรงวางพระฤกษ์ฝังเสาหลักเมืองในวันที่ ๒๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๓๒๕ และทรง ให้คำพยากรณ์ถึงความเป็นไปของดวงเมืองไว้ถึง ๑๐ ยุค ดังที่กล่าวมาแล้ว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เกี่ยวกับการเสียดินแดนอีกครั้ง คือรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ตรงกับคำ พยากรณ์ที่ให้ไว้คือ “จำแสนขาด” หมายถึงการยอมเสียแขนเพื่อให้ร่างกายยังอยู่ได้ มีการเสียดินแดน ให้กับฝรั่งเศส และ อังกฤษ ถึง ๖ ครั้ง คือ

วันที่ ๒๒ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๓๑ เสียสิบสองจุไทย ให้กับฝรั่งเศส

วันที่ ๒๗ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๓๕ เสียดินแดนฝั่งซ้ายแม่น้ำสาละวินให้อังกฤษ

วันที่ ๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๓๖ เสียอาณาจักรล้านช้าง หรือ ให้ฝรั่งเศส

วันที่ ๑๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๔๖ เสียดินแดนฝั่งขวาแม่น้ำโขง ให้ฝรั่งเศส

^{๙๓} พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาฉบับพันจันทมาศ (เจิม), [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.wikipedia.org> [๓๑ มกราคม ๒๕๕๗].

วันที่ ๒๓ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๔๙ เสียเสียมราช พระตะบอง ศรีโสภณให้ฝรั่งเศส

วันที่ ๑๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๕๑ เสียไพรบุรี กลันตัน ตรังกานู บลิส ให้อังกฤษ^{๙๔}

นับเป็นการเสียดินแดนมากที่สุดตั้งแต่กรุงเทพมหานครเป็นราชธานี พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ ทรงเสียพระทัยมาก ทรงมีพระราชหัตถเลขาถึงเสนาบดีที่ประชุมกันอยู่บนเรือพระที่นั่งมหาจักรี ความว่า “ฉันรู้ตัวชัดอยู่ว่า ถ้าความเป็นเอกราชของกรุงสยามได้สิ้นสุดลงเมื่อใด ชีวิตฉันก็คงจะสิ้นสุดไปเมื่อนั้น” แสดงให้เห็นว่าทรงมีพระราชวินิจฉัยว่ายอมเสียดินแดนบางส่วนให้กับประเทศที่มีแสนยานุภาพในการล่าอาณานิคมในสมัยนั้น ดีกว่าการสูญเสียเอกราช เพราะชาติของเมืองต้องสูญเสีย เหมือนในสมัยปัจจุบัน ไทย เสียเขาพระวิหารให้กับเขมร เมื่อ วันที่ ๑๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๐๕ พื้นที่ ๒ ตร.กม. ตามคำพิพากษาของศาลโลก

มีข้อน่าสังเกตว่า ในปีพุทธศักราช ๒๔๕๐-๒๔๕๑ ดาวราหู (๘) อยู่ในแกนราศีเช่นเดียวกับ ในปีพุทธศักราช ๒๕๐๕ และปีพุทธศักราช ๒๕๕๖ ตรงกับรัชกาลปัจจุบัน ดาวพระเคราะห์หอนี้ก็เข้ามาอยู่ในแกนราศีซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อลัคนาเมืองเช่นเดียวกัน ทำให้ประเทศไทยมีกรณีพิพาทในเรื่องของดินแดน การเสียพื้นที่เหมือนกัน เป็นเหตุผลที่อธิบายได้ตามทฤษฎีองค์รวม คือ เหตุการณ์บังเอิญหลายครั้งเกิดขึ้นอย่างมีความหมายสอดคล้องกันโดยไม่ได้เป็นเหตุเป็นผลของกันและกัน สิ่งนี้เป็นปัจจัยหนึ่งของการคาดการณ์ หรือ การพยากรณ์จากเหตุการณ์ปัจจุบันย้อนกลับไปในอดีต และเชื่อมโยงความน่าจะเป็นไปถึงอนาคตได้

๒.๘.๒ ความเกี่ยวข้องของดวงพระชะตาของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช กับเหตุการณ์สำคัญของแผ่นดินไทย

สรุปจากการอ่านและวิเคราะห์ดวงพระราชสมภพของพระองค์ท่าน ทำให้ทราบว่าดาวพระเคราะห์นั้นเป็นส่วนหนึ่งที่ประกอบกับพระชาตาอันมีบุพกรรมของพระองค์ท่านเอง เป็นตัวกำหนดที่แท้จริง ให้ต้องทรงเสียสละ ลำบากพระวรกายตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์ไปเป็นองค์ประกันตลอดพระชนม์ชีพต้องทรงงานกอบกู้เอกราช อยู่ในสงคราม จนไม่มีเวลาหาความสุขสบายส่วนพระองค์ เมื่อสิ้นรัชสมัยของพระองค์แล้ว กรุงศรีอยุธยาราชธานีที่พระองค์ทรงแลงมาด้วยความลำบาก ก็กลับต้องสูญเสียเอกราชให้กับแผ่นดินของศัตรูเดิมของพระองค์ท่าน แสดงให้เห็นถึงความไม่จริง ไม่เที่ยงแท้ เป็นอนิจจัง เป็นกรรมลิขิตของชะตาบ้านเมือง จึงกล่าวได้ว่าโหราศาสตร์ อันเป็นวิชาที่ว่า ถึงการผูกดวงกำเนิดทั้งของบุคคล และ บ้านเมือง พร้อมทั้งการอ่านความหมายทั้งพื้นดวงกำเนิดและพยากรณ์ความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ต่างๆ นั้นเป็นการศึกษาแผนที่ของกรรมอย่างหนึ่ง ผศ.ดร.บรรจบ บรรณรุจิ ได้กล่าวว่า “ดวงดาวในแผ่นดวงนั้นไม่ได้มีอิทธิพลเลยแม้แต่น้อย ที่มีอิทธิพล

^{๙๔} ปรเมศวร์ วัชรปาด, พลิกประวัติศาสตร์รัตนโกสินทร์ ๑๐ ยุค, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: หจก.สำนักพิมพ์ฐานบัณฑิต, ๒๕๕๕), หน้า ๒๑๖-๒๑๗.

คือ กรรมเก่าของเราต่างหาก แต่ว่าการโคจรของดวงดาวมีความสัมพันธ์กับการให้ผลของกรรมเก่า ... ดวงดาวในแผ่นดวงจึงถือเป็นสัญลักษณ์ของกรรม เพราะสัมพันธ์กับกรรมดีและกรรมไม่ดี”^{๙๕} กรรมจึงอยู่เหนือคำพยากรณ์ เป็นใหญ่กว่าสิ่งใดทั้งปวงอันเป็นองค์ประกอบใหญ่ของชีวิตคน ซึ่งจะกล่าวถึงในบทต่อไป

๒.๙ ประโยชน์ของการพยากรณ์ตามหลักโหราศาสตร์ไทย

ประโยชน์ของโหราศาสตร์เกิดขึ้นกับบุคคลที่มีความเชื่อถือนั่น เพราะวิชานี้ยังไม่สามารถพิสูจน์ได้ตามหลักของวิทยาศาสตร์ ถึงแม้ว่าจะมีโหราจารย์บางท่านพยายามทำให้โหราศาสตร์เป็นวิทยาศาสตร์ก็ตาม แต่หลักโหราศาสตร์นั้นยังคงเป็นศาสตร์ลึกลับอยู่ดี แต่อย่างไรก็ตามวิชาโหราศาสตร์นี้ก็มีประโยชน์ในหลายๆ ด้าน ซึ่งพีไลรัตน์ รุจิวิชย์กุล ได้สรุปประโยชน์ของโหราศาสตร์ไว้เป็นข้อๆ ดังนี้ คือ

๑) ใช้สำหรับพยากรณ์เหตุการณ์อนาคต วิชาโหราศาสตร์มีความโน้มเอียงไปทางด้านการพยากรณ์เหตุการณ์ในอนาคต เพื่อต้องการทราบว่าจะมีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นหรือไม่

๒) ใช้ในกิจการฤกษ์พามาที่ อันเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งของวิชาโหราศาสตร์ซึ่งถือว่าเป็นโหราศาสตร์ประยุกต์ ใช้ในการให้ฤกษ์และห้ามฤกษ์ เพื่อเลือกหรือกำหนดวันเวลามงคลสำหรับประกอบกิจกรรมหรือเริ่มกิจกรรมงานต่างๆ ทั้งนี้รวมทั้งวันเวลาสิ้นสุดกิจการงานเหล่านั้น

๓) ใช้เป็นความรู้ขั้นพื้นฐานสำหรับศาสตร์ลึกลับต่างๆ เช่น ไสยศาสตร์ ลางสังหรณ์ การแก้เคล็ดต่างๆ ฯลฯ ซึ่งเครื่องมือหลักที่จะนำไปสู่ความรู้แจ้งในศาสตร์นี้คือวิชาโหราศาสตร์

๔) ใช้เป็นความรู้ขั้นพื้นฐานของวิชาพยากรณ์ศาสตร์อื่นๆ เช่น หัตถศาสตร์ เลขเจ็ดตัว กราฟ ฯลฯ

๕) ใช้สำหรับการบุกเบิกจักรวาลเพื่อสำรวจสิ่งหรือส่วนที่มนุษย์ยังไม่ทราบ ได้มีนักพยากรณ์หรือโหราจารย์ในอดีตได้ค้นพบดาวพระเคราะห์ซึ่งยังไม่มีใครค้นพบมาก่อน คือ อัลเฟรด วิตเตอ (Alfred Witte) ซึ่งได้ค้นพบดาวพระเคราะห์ ๘ ดวงในจักรวาล นอกจากนี้ยังสามารถนำไปใช้กับทุกสิ่งทุกอย่างทั้งมีชีวิตและไม่มีชีวิตประโยชน์ทางด้านสังคมและจิตวิทยา^{๙๖}

^{๙๕}บรรจบ บรรณรุจิ, กรรมกุญแจไขความลับของชีวิต เล่ม ๕ ตอน กรรมกับโหราศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร: แคนน่ากราฟฟิค, ม.ป.ป.), หน้า ๓๓.

^{๙๖}พีไลรัตน์ รุจิวิชย์กุล, “การศึกษาปัญหาสุขภาพจิตของผู้มารับบริการจากหมอดู: ศึกษาเฉพาะกรณีผู้มารับบริการจากหมอดูของสมาคมโหราแห่งประเทศไทย”, วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต, (คณะสังคมศาสตร์: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๔), หน้า ๓๔-๔๐.

สำหรับประโยชน์ทางด้านสังคมและจิตวิทยานี้ ได้มีนักวิชาการได้กล่าวไว้ว่า ประโยชน์ทางด้านจิตวิทยาเพื่อช่วยเหลือผู้ที่มีความทุกข์ บางคนถึงขั้นคิดฆ่าตัวตายแต่นักพยากรณ์หรือโหราจารย์ผู้ฉลาด จะสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้โดยบอกผู้มารับบริการมาให้คิดเช่นนั้นได้ ดังที่สุพัตรา สุภาพ ได้กล่าวถึงประโยชน์ของโหราศาสตร์ไว้ว่า ผู้ที่เชื่อถือ เห็นว่าชีวิตของมนุษย์ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของดาวพระเคราะห์ ไม่ว่าจะในทางที่ดี หรือร้ายก็ตาม ฉะนั้นการปฏิบัติตนให้ถูกต้องจึงเป็นสิ่งดี เป็นการประพจน์ให้เหมาะสม กับเหตุการณ์ ไม่ประมาท และหาทางผ่อนหนักเป็นเบาเคราะห์กรรมที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะบุคคลที่ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิตหรือคนที่มีความทุกข์มักจะชอบปรึกษาโหราจารย์หรือ หมอดู เพื่อขอคำแนะนำ เพื่อความสบายใจของตนเอง ฉะนั้นโหรหรือหมอดูบางครั้งทำหน้าที่คล้ายๆ กับนักจิตวิทยา เพราะเป็นการระบายอารมณ์ของคนบางคน และเป็นที่ได้ปรับลอบจิตในบางเรื่อง แต่มีเหมือนกันที่ยิงหาโหรหรือหมอดูยิ่งเศร้าใจ เพราะเมื่อเขาทำนายว่าโชคเคราะห์ไม่ดีก็กลัดกลุ้ม จึงต้องหาทางสะเดาะเคราะห์วิธีการต่างๆ เช่น รดน้ำมนต์ บันบานศาลกล่าว ตักบาตร เป็นต้น^{๙๗}

ความจริงแล้ว การใช้ตำแหน่งของดวงดาวในท้องฟ้ามาเป็นหลักในการทำนายดวงชะตาของบุคคลและพยากรณ์โชคเคราะห์ต่างๆ นั้น ไม่ได้หมายความว่า ดวงดาวจะใช้อิทธิพลบันดาลเจ้าชะตาให้เป็นไปดังนั้นไม่ หากหมายความว่า ดวงดาวเป็นเครื่องชี้ถึงวาสนาและโชคชะตาของเจ้าของดวงชะตานั่นๆ เท่านั้น ดังนั้น เจ้าของชะตาย่อมมีอำนาจอย่างเต็มที่ในการปรับปรุงตนเองหรือกระทำตนเองให้เป็นผลดีหรือผลร้ายแก่ตนเองต่อไปได้อีกเสมอ

กล่าวโดยสรุป ประโยชน์ของการพยากรณ์ตามหลักโหราศาสตร์นั้น จะช่วยให้มีการวางแผนในการดำเนินชีวิต เพราะมีการคาดการณ์ในผลดีหรือผลเสียที่จะมีโอกาสเกิดขึ้นได้จากการกระทำของเราเอง ประกอบกับการโคจรของดาวพระเคราะห์ จากการที่ได้ศึกษามาแล้ว

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การพยากรณ์ตามหลักโหราศาสตร์ไทยนั้นมีประโยชน์ สรุปได้ ดังนี้

๑. ทำให้มีแผนการดำเนินชีวิตที่ดีเช่นการเลือกทำงานตามความถนัด และได้ผลตอบแทนดีตามคุณภาพของดาวพระเคราะห์ที่แสดงให้เห็นในพื้นที่ดวงชะตาของแต่ละบุคคล

๒. ทำให้ทราบ หรือประมาณการณ์ล่วงหน้าได้ในการลงทุน ตามสภาวะเศรษฐกิจและสถานะภาพของเหตุการณ์บ้านเมือง โดยศึกษาจากเชิงมุมของดาวพระเคราะห์ที่เป็นลัคนาเมือง หรือ ดาวพระเคราะห์ที่ใช้แทนการลงทุน, หุ่น และกระแสการเงินของประเทศ

^{๙๗} สุพัตรา สุภาพ, สังคมและวัฒนธรรมไทยค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนานิข จำกัด, ๒๕๑๘), หน้า ๑๖๑.

๓. ทำให้ทราบถึงอุปนิสัย พื้นฐานจิตใจ ของบุคคลที่ควร ร่วมประกอบกิจการด้วย เข้าใจถึงจุดดี และจุดบกพร่องของแต่ละบุคคล ทำให้วิสัยทัศน์ในการมองโลก มองบุคคลกว้างขึ้น รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา รู้จักการผ่อนปรนและให้อภัยต่อกัน ช่วยให้สัมพันธภาพทางสังคมดีขึ้น

๒.๑๐ สรุปท้ายบท

การพยากรณ์ตามหลักวิชาโหราศาสตร์ไทยได้ข้อสรุปว่า โหราศาสตร์ คือ วิชาที่ว่าด้วยการเคลื่อนที่ของดวงดาว โดยมีความรู้ทางดาราศาสตร์เป็นรากฐาน มาตั้งแต่ครั้งโบราณ ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์โหราศาสตร์ที่ปรากฏ มาตามยุคสมัย จวบจนถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นระยะเวลาที่สืบทอดยาวนานมานับเป็นพันปี ใน แต่ละอารยธรรมของโลก มีนักดาราศาสตร์ นักปรัชญา และนักโหราศาสตร์ ได้แสดงความคิดเห็น และสร้างผลงาน พร้อมกับการพยากรณ์เหตุการณ์ คาดการณ์ล่วงหน้าได้อย่างถูกต้อง เช่น การการพยากรณ์ การมาเกิด ของพระคริสต์ โดยดูจากการโคจรของดาวพฤหัสบดี และดาวเสาร์ที่เรียกว่า มหาผัสสะ ซึ่งส่งผลในด้านการเมือง การปกครอง ในสมัยนั้นอย่างมาก หรือการพยากรณ์ล่วงหน้าของ นอสตราดามุส เป็นร้อยปี ในการปฏิวัติฝรั่งเศส หรือการพยากรณ์ล่วงหน้าถึงเหตุการณ์ ๑๐ ยุค หลังจากที่ยกทรงสถาปนากรุงเทพมหานครเป็น เมืองหลวง โดยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

ทั้งหมดนี้มาจากความรู้ทางโหราศาสตร์ที่มืองค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบรองเป็นสำคัญ ต่อจากนั้นจึงเป็นหน้าที่ของนักพยากรณ์ ในการตีความหมายของดวงดาว และภพทางโหราศาสตร์ ออกมาเป็นคำพยากรณ์ ซึ่งใช้ประเมินตัวบุคคล นิสัย ใจคอ ความชอบ ความพอใจ ไม่พอใจ หรือแม้แต่ สถานการณ์ต่างๆ ได้ในระดับหนึ่งแต่ไม่ใช่ทั้งหมด อย่างเช่นคำพยากรณ์ที่ปรากฏในชนเผ่ามายาถึงวันสิ้นโลก แต่ก็ไม่ได้เป็นไปตามนั้น แต่กลับมีการเปลี่ยนแปลง อย่างอื่นเข้ามาแทน โลกก้าวเข้าสู่ยุคใหม่ มีความเจริญมีวิวัฒนาการด้านต่างๆ อย่างมากมายมาแทนที่ เป็นมุมมองที่บอกให้เห็นถึงความไม่เที่ยงแท้ แน่นนอน การพยากรณ์คือการตีความ มีโอกาสเป็นไปได้ และมีโอกาสเปี่ยงเบนไม่เป็นไปตามนั้น ด้วยการกระทำ หรือกรรมของแต่ละบุคคล ด้วยเหตุและปัจจัยอีกหลายประการ ซึ่งในทางพระพุทธศาสนาได้อธิบายถึงเหตุ และผลของการกระทำ พร้อมทั้งการให้ผลไว้อย่างชัดเจน ดังที่จะกล่าวถึงในบทต่อไป.